

ΔΑΥΛΟΣ

ΜΗΝΙΑΙΟ ΙΔΕΟΛΟΓΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ἡ «εἰρήνη» τοῦ τάφου: σελ. 5

Ἡ ταυτότητα
Ἐξουσίας - Ἀναρχίας: σελ. 29

Οἱ Ἕλληνες
καί ὁ ἀντισιωνισμός: σελ. 40

Κύριο ἄρθρο: Ὅραμα
οἰκουμενικό: σελ. 44

“ΣΥΓΓΕΝΕΙΣ ΜΕΝ ΟΙ ΑΓΑΘΟΙ, ΑΛΛΟΦΥΛΟΙ ΔΕ ΟΙ ΠΟΝΗΡΟΙ,,
(Μέγας Ἀλέξανδρος)

Περίοδος Β' - Ἀρ. τεύχους 1 (25) - Τιμή τεύχ. δρχ. 60

ΔΑΥΛΟΣ

ΜΗΝΙΑΙΟ ΙΔΕΟΛΟΓΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

Κυδαθηναίων 29

Πλάκα, Ἀθήνα (119)

Δ'ντής ΔΗΜΗΤΡΗΣ Ι. ΛΑΜΠΡΟΥ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἡ «εἰρήνη» τοῦ τάφου	5
Μετεωρισμοὶ	13
GRAECIA AGRICOLAPA EST	17
Καραϊσκάκης	17
Ἀλεξάνδρου Ἰδεολογία	18
Ἐπίκαιρα καὶ ἀνεπίκαιρα	28
Ἡ ταυτότητα Ἑξουσίας — Ἀναρχίας	29
Πολωνικὸς ἰδεαλισμὸς	35
Οἱ Ἕλληνες καὶ ὁ ἀντισιωνισμὸς	40
Ὅραμα οἰκουμενικὸ	44

Ἀριθμὸς τεύχους 1 (25)

Περίοδος Β' - Ἰανουάριος 1982

«ΣΥΓΓΕΝΕΙΣ ΜΕΝ ΟΙ ΑΓΑΘΟΙ,
ΑΛΛΟΦΥΛΟΙ ΔΕ ΟΙ ΠΟΝΗΡΟΙ»
(Μ. Ἀλέξανδρος)

Νέα φάση

Νάτος, λοιπόν, πάλι ἀναμμένος ὁ «Δαυλός», μετὰ ἀπὸ τὸ ἀκούσιο σθῆσιμό του γιὰ ἓνα χρόνο, ἔτοιμος νὰ φωτίσῃ, νὰ θερμάνῃ καὶ νὰ πυρπολήσῃ.

Στὰ εἰκοσιτέσσερα τεύχη ποὺ ἐκδώσαμε ἀπὸ τὸν Ἰανουάριο τοῦ 1979 μέχρι τὸν Δεκέμβριο τοῦ 1980, ἃς μᾶς ἐπιτραπῇ νὰ πιστεύουμε, ὅτι θέσαμε τὶς δάσεις μιᾶς θεωρήσεως τῆς ζωῆς καὶ τοῦ κόσμου καθαρὰ ἀντιλογκρατικῆς, ἀντισοκοκρατικῆς, ἀντιαστοκαπιταλιστικῆς καὶ ἀντιμαρξιστικῆς, μὲ μιὰ φράση, καθαρὰ ἰδεαλιστικῆς καὶ ἐκκλησιαστικῆς. Οἱ παλιοὶ μας ἀναγνώστες θὰ μπορούσαν νὰ ἐπιβεβαιώσουν τοῦ λόγου τὸ ἀσφαλές — οἱ ἐπίμονες ἐκκλησίες τους, ἄλλωστε, νὰ ἐπανεκδοθῇ τὸ περιοδικὸ δείχνουν, ἂν μή τι ἄλλο, πόσο ὁ τρόπος σκέπτεσθαι τοῦ «Δαυλοῦ» ἀνταποκρίνεται στὸ αἶτημα ὄλων τῶν ἀγνῶν καὶ φωτισμένων ἀνθρώπων, ὄλων τῶν πνευματικῶν Ἑλλήνων, γιὰ μιὰ ἀναθεώρηση τοῦ τρόπου ποὺ ζοῦμε, γιὰ μιὰ ἀνάταξη καὶ διαφυγὴ μας ἀπὸ τὸ τέλμα τῆς χαμοζωῆς ποὺ μᾶς ἐπέβαλαν, γιὰ μιὰ ἄρνηση τῆς οἰκονομιστικῆς ἀνανδρίας μας καὶ τῆς ἀστοκαπιταλομαρξιστικῆς ἐξαχρεί-

ώσεως και αποβλακώσεώς μας.

Ο «Δαυλός» ήταν και θα παραμείνη δωμός της ελληνικής θεᾶς Ἀλήθειας — και σάν τέτοιος ποτέ δέν θά ξεπέση σέ θεραπεινίδα οίουδήποτε Κατεστημένου, πνευματικοῦ ἢ πολιτικοκοινωνικοῦ. Ἄν ἔπραττε κάτι τέτοιο, θά ἐρχόταν σέ πλήρη σύγκρουση πρός τόν ἴδιο τόν ἑαυτό του, θά ἀπαρνιόταν τήν ἴδια τήν ιδεολογία του — καί, συνεπῶς, θά ἔπαυε νά ὑπάρχει.

Ἀπαλλαγμένοι ἀπό ἐξαρτήσεις, ἐξασφαλίζουμε τήν πρωταρχική προϋπόθεση τῆς ἀλήθειας, τήν ἐλευθερία, δηλαδή, τῆς σκέψεως μας, ἀπέναντι σά κυκλώματα καί τίς σκοπιμότητες. Καί ἀπελευθερωμένοι ἀπό προσωπικές φιλοδοξίες περιορίζομαστε στόν ρόλο τοῦ πλατωνικοῦ τζίτζικα, ἀπεχθανόμενοι τήν ιδιότητα τοῦ χαμερπούς μύρμηκα, πού δουλεύει ὑστερόβουλα γιά τὸ αὔριο. Ὅπως θά ἔλεγε ὁ Κάλβος,

δέν μέ θαμβώνει πάθος
κανένα. Ἐγὼ τήν λύραν
κτυπάω, καί ὀλόρθος στέ-
(κομαι
σιμὰ εἰς τοῦ μνήματός μου
τ' ἀνοικτόν στόμα.

Γνωρίζουμε, ὅτι ἡ αὐθύπαρκτη καί αὐτοδύναμη ἀξιολογία τοῦ «Δαυλοῦ» θά προκαλέσει καί σὸ παρελθόν — τήν ἐχθρότητα τῶν πιὸ ἀντιθέτων κυκλωμάτων — ἀντιθέτων φαινομενικά, γιὰ τὴν πραγματικότητα ὅλα

δέν εἶναι τίποτε ἄλλο ἀπὸ διαφορετικὲς ὀψεις ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ πράγματος, τοῦ τρισυπόστατου τέρατος Δόγμα — Λογοκρατία — Ἐξουσία, διαφορετικὰ πρόσωπα ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ κακοῦ δαίμονα, τοῦ Ἀστοκαπιταλομαρξισμοῦ, πού κατῴχουσε στόν Κόσμο μας καὶ δέν ἄφησε πιὰ καμμιὰ πτυχή τῆς σκέψεως καὶ τῆς ζωῆς μας ἐλεύθερη, φυσική καὶ ἀληθινή.

Σ' αὐτοὺς πού μᾶς κατηγοροῦν — καὶ μᾶς ἔχουν ἤδη χαρακτηρίσει μέ τίς πιὸ ἀπίθανες συκοφαντίες, ἀπὸ φασίστες μέχρι ἀναρχικούς, ἀπὸ χιτλερικούς μέχρι κρυπτοσιωνιστές, ἀπὸ ἄθεους ὑλιστὲς μέχρι ἀκραίους ἰδεαλιστὲς, ἀπὸ ρομαντικούς μέχρι μακιαβελλιστὲς, ἀπὸ προδοκότερες τῆς ΚΑ—ΓΚΕ—ΜΠΕ μέχρι πράκτορες τῆς ΣΙΑ — ἀπαντοῦμε μέ μιὰ φράση τοῦ Ε. Ροῖδη, πού καὶ ἄλλοτε χρησιμοποίησαμε, ὅπως θά θυμοῦνται οἱ παλιοὶ ἀναγνώστες μας: «Ἐκ πάντων τούτων ἀγνοοῦμεν τί νὰ πιστεύσωμεν· τοῦτο μόνον γνωρίζομεν θετικῶς ἐκ τῆς Φυσικῆς, ὅτι ὅλα τὰ χρώματα τῆς Ἰριδος ὁμοῦ μειγνυόμενα ἀποτελοῦσι τὸ λευκόν».

Τὸ ἰδανικό μας εἶναι ἡ ἐναρχὴ κοινωνία τῆς Ἀλήθειας σάν μοναδικὴ ἐναλλακτικὴ λύση τῆς ἐξουσιαστικῆς κοινωνίας τοῦ Δόγματος, τῆς ἄθλιας αὐτῆς διαστροφῆς τῆς ἀνθρώπινης

κοινότητας που ισχύει σήμερα στον παρακμιακό και άρρωστο κόσμο μας. Και σταθερή βάση μας για την διερεύνηση της πολιτικής αλήθειας είναι το μοναδικό ελεύθερο πνευματικό πλαίσιο που έχουμε στη διάθεσή μας: η αδογμάτιστη ελληνική σκέψη. Ἀ λ η θ ι ν ὁ ε ἶ ν α ι τ ὁ ἀ λ η θ ι ν ὁ, αλλά για την ανάσυρση της άρρωστημένης ανθρωπότητας από το θανατηφόρο πέλμα της παρακμής ή άφετηρία είναι: Ἀ λ η θ ι ν ὁ ε ἶ ν α ι τ ὁ ἐ λ λ η ν ι κ ὁ.

Ἡ ελληνικότητα είναι ή μοναδική ἐλπίδα τοῦ ἀνθρώπινου εἶδους, για να μπορέση με τή βοήθειά της να ἀνακτήση την διαταραγμένη ήδη πνευματική ισορροπία του και να συνταχθῇ και πάλι πρὸς τὴ Μητέρα — Τροφὸ του, τὸν Κοσμογονικὸ Νόμο. Ἡ ἐλληνικότητα ὄχι σὰν παρελθόν, ὄχι σὰν ἀναδίωξη παλαιῶν τύπων. Αὐτό, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, δὲν θὰ ἦταν ἐλληνικό, ἐφ' ὅσον ἐλληνικό, πρῶτα ἀπ' ὅλα, σημαίνει κίνηση, ἀέναη ροή, ἀδιάκοπη πορεία πρὸς τὴν ἀλήθεια — καὶ συνεχῇ παραγωγή νέων προτύπων καὶ ἀξιῶν ἀπὸ τὴν μήτρα τῆς ἀλήθειας, τῆς «σταθερῆς» αὐτῆς τῆς ἐλληνικότητας. Ἐλληνικότητα σήμερα θὰ πῇ ἐπαναφορά τῆς ἀλήθειας στὴ ζωὴ μας. Αὐτὸ εἶναι ὅλο.

Ἄς μὴ φοβοῦνται οἱ Ἕλληνες, οἱ πνευματικὰ καὶ ὄχι

ἀπλῶς φυλετικὰ Ἕλληνες, μήπως κατηγορηθοῦν, σὰν ἐθνικιστὲς στὴν ἐπιδίωξή τους για τὴν ὑλοποίηση τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἰδανικοῦ.

Τὸ Ἑλληνικὸ Ἰδανικὸ εἶναι, σὰν ἀλήθεια, πανανθρώπινο, οἰκουμενικὸ καὶ ὄχι ἐλλαδικὸ ἰδανικόν. Ἔτσι ὑπῆρξε πάντοτε. Ἄν τοὺς τύπους τῆς λατρείας τῆς θεᾶς Ἀλήθειας — τὸν διάλογο, τὴν ἀπόδειξη, τὸν ἔλεγχον, τὴν θεωρίαν, τὴν ἐπιστήμη, τὴν διαλεκτικὴν, τὸ Λόγον, τὸ Μέτρο — τοὺς ἀνακάλυψαν καὶ τοὺς θέσπισαν οἱ Ἕλληνες, καὶ μόνον αὐτοὶ — καὶ ὄχι π.μ. οἱ Ἀμερικανοί, οἱ Εὐρωπαῖοι, οἱ Ἑβραῖοι, οἱ Ρῶσοι, οἱ Κινέζοι, οἱ Ἀραβες (αὐτοὶ ἀπλῶς τοὺς δογματοποίησαν, τοὺς νόθευσαν καὶ τοὺς διαστρέβλωσαν) — γι' αὐτὸ δὲν μπορεῖ νὰ κατηγορηθῇ ἡ ἐλληνικότητα οὔτε οἱ ἔμψυχοι φορεῖς της.

Πανανθρώπινο, λοιπόν, εἶναι τὸ ἰδανικὸ μας, κι ἂς τὸ ὀνομάζουμε, δίκαια, ἐλληνικό. Καὶ καθολικῆς, οἰκουμενικῆς ἰσχύος ἀλήθειες καὶ ἀξίες πρέπει νὰ τὸ συνιστοῦν. Ὅχι τεχνητὰ δόγματα προοριζόμενα για κατανάλωση στὸν ἐλλαδικὸ χῶρον.

Μήπως, ὅμως, μὴ τέτοια ἰδέα, ὅπως ἡ φιλοδοξία νὰ ἐπιδιώξουμε τὴν οἰκουμενικοποίηση τῆς ἐλληνικότητας, καταντᾷ ἀνέφικτος σκοπὸς καὶ ρομαντικὸ ὄρα-

μα; *Ω, ένα τέτοιο έρώτημα διατυπώνουν οί κουρασμένοι άνθρωποι, αυτοί που, καθώς έχουν έξουθενωθῆ μέσα στήν ανθρωποφάγο κρεατομηχανή τῆς ἐξουσιαστικῆς κοινωνίας, δέν έχουν πιά τή δύναμη νά ἀναζητήσουν μιὰ καλύτερη μοῖρα. Καί, ἴσως, ἀκόμη καί οί άνθρωποι πού, συνειδητά ἢ ἀσυνείδητα, ἔχουν ἤδη μολυνθῆ ἀπό τόν κατεστημένο τρόπο ζωῆς καί τήν κρατοῦσα ἐξουσιαστική ἰδεολογία — μ' ἄλλα λόγια ἄνθρωποι πού εἶναι λίγο — πολύ φορεῖς τοῦ πνεύματος καί ὁπαδοί τῆς πρακτικῆς τῆς Λογοκρατίας.

Γιατί ὁ ἀντιλογοκρατικός ἄνθρωπος, ὁ ἰδεολογικά "Ἕλληνας, εἶναι ἕτοιμος παντοῦ καί πάντοτε, ἀπ' αὐτῇ τῇ στιγμή καί σέ κάθε μέρος, νά ὑλοποιῇ τὸ ἰδανικό του. Μόνος του. Εἶναι ἕτοιμος νά ἐκφράζη τήν ἰδια τή φύση του, νά γίνε-ται μ' ἄλλα λόγια ἕνας ἀληθινός, ἐλεύθερος καί δίκαιος ἄνθρωπος, νά παύη

νά εἶναι ἐξουσιαστής καί ταυτόχρονα δοῦλος, οἰκονομιστής καί δογματικός, παρανοϊκός ὑλιστής καί διεστραμμένος τύραννος. Ἡ ὑλοποίηση τοῦ "Ἑλληνικοῦ Ἰδανικοῦ εἶναι, πρῶτ' ἀπ' ὅλα, προσωπική ὑπόθεση τοῦ καθενός.

Καί ὅταν καθένας ἀπό μᾶς ἀνακαλύψῃ τόν χαμένο, τόν καταπιεσμένο μέσα του ἑλληνικόν ἑαυτό του, τότε ὅλοι οἱ πνευματικά "Ἕλληνες, ὅλοι οἱ ἀληθinoί καί ἀγνοῖ ἄνθρωποι ὅπου Γῆς, ἀνεξαρτήτως ὑψηλοφτητας, φυλῆς, γλώσσας, θά συγκροτήσουν αὐτόματα τή μεγάλη πανανθρώπινη "Ἑλληνική Οἰκογένεια, τόν "Ἑλληνικό "Ομιλο τῆς "Αλήθειας καί θά σαρώσουν μέ τή μεγαλύτερη εὐκολία τὸ νοσηρὸ καί ἀρρωστημένο οἰκοδόμημα τῆς ὑποκρισίας, τῆς παρακμῆς καί τοῦ θανάτου, πού κλείνει ὁσονούπω τόν κύκλο τῆς ἱστορίας του.

Ὁ ἐκδότης

Ἡ «εἰρήνη» τοῦ τάφου

Η εἰρήνη⁽¹⁾ εἶναι κατάσταση, πολιτικοκοινωνική ἢ ἀτομική (ψυχική), ἠθικά καὶ ἰδεολογικά ἄχροη. Ἡ εἰρήνη καθ' ἑαυτὴν δὲν ἀναφέρεται σὲ ἀνώτερες ἀξίες, ὅπως ἡ ἐλευθερία, ἡ δικαιοσύνη, ἡ ἀλήθεια· δὲν προϋποθέτει ἢ δὲν ἐπιδιώκει τὴν ὑπαρξὴ τῶν ἀξιῶν αὐτῶν μέσα σὲ μιὰ ἢ ἀνάμεσα σὲ πολλές ομάδες (ἢ ἄτομα), ἀλλὰ ἀνεξάρτητα ἀπ' αὐτὲς ἀναφύεται σὰν «ιδανικό» ποῦ ἀπλῶς σκοπεύει στὴν ἐξασφάλιση τῆς ζωῆς τοῦ ἀτόμου ἢ τῆς ομάδας ἀπὸ τὸν κίνδυνο βιολογικῆς καταστροφῆς τῆς, τὸν ὁποῖο συνεπάγεται ἡ ἀνατροπὴ τῆς εἰρήνης.

Ἐπομένως ἡ κατάσταση τῆς εἰρήνης καθὼς στερεῖται, ἰδεολογικά, ἀξιολογικῶν προσεκτάσεων μπορεῖ νὰ συμβιβασθῇ μὲ τὴν κατάσταση τῆς δουλείας, τῆς ἀδικίας, τῆς τυραννίας, τῆς διαστρεβλώσεως καὶ τοῦ ψεύδους κλπ. Ὁ ὁπαδὸς τῆς εἰρήνης (ἄτομο ἢ ομάδα) ἀπομονώνει τὸ «ιδανικό» του, ἀδιαφορεῖ γιὰ τὴν ποιότητα τῆς ζωῆς, ἐντοπίζει τὸ ἐνδιαφέρον του στὴν (ἀτομικὴ ἢ ὁμαδική) ζωὴ καθ' ἑαυτὴν σὰν φαινόμενο καὶ δυνητικὰ εἶναι ἕτοιμος νὰ δεχθῇ οἰαδήποτε (ἀτομικὴ ἢ ὁμαδική) καταπίεση, καταδυνάστευση, ἀτίμωση, ἀρκεῖ νὰ μὴν διαταράξουν αὐτὲς τὴν εἰρηνικὴ διαβίωσή του, ἔστω μιὰ κτηνώδη εἰρηνικὴ διαβίωσή του.

Ἡ εἰρήνη σὰν κατάσταση εἶναι αὐ-

θαίρετα, θίαια ἐπιβεβλημένος κοινωνικὸς τύπος, διότι δὲν ἔχει ἀντίκρουσμα στὴ Φύση, στὴ ζωὴ καὶ στὴν ἱστορία. Ἡ κατὰ φύσιν, κατὰστασις εἶναι τὸ ἀντίθετο τῆς εἰρήνης, εἶναι ἡ δυναμικὴ οὐσία τοῦ "ὄντος, ἡ αἰώνια ἀναμέτρηση ποῦ ἰσχύει στὸ Σύμπαν, ὁ ἀέναος «πόλεμος» μεταξὺ τῶν φυσικῶν δυνάμεων, ἡ ἀσταμάτητη σύγκρουση μεταξὺ τῶν στοιχείων, ἀνοργάνων καὶ ὁργανικῶν, σύγκρουση ποῦ μέσα στὴν ἀπειροπληθῆ ποικιλία τῶν μορφῶν τῆς παράγει τὴν ἁρμονία καὶ τὴν κίνησι τοῦ Κό-

Τοῦ

Δ . Ι . Λ .

σμου.⁽²⁾ Ἡ εἰρήνη σὰν στατικὴ ὄψη τοῦ "ὄντος, εἶναι ἀφύσικη, δὲν ὑπάρχει ποθεν, παρὰ μόνο στοὺς νοσηροὺς ἐγκεφάλους τῶν ἐμπνευστῶν καὶ ὁπαδῶν τῆς. Γι' αὐτό, ἡ εἰρήνη ὡς σύλληψη στερούμενη γενικῆς ἰσχύος καὶ κύρους, δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι ἰδέα, δὲν μπορεῖ νὰ ἐμπεριέχει μέσα τῆς ἀ λ ἢ θ ε ι α. Ἄρα πρόκειται γιὰ ψεῦδος, καὶ μάλιστα συνειδητὸ ψεῦδος ποῦ ὑπηρετεῖ τὴν ἐξουσιαστικὴ σκοπιμότητα, ὅπως θὰ δοῦμε πάρα κάτω, μ' ἄλλα λόγια ἡ εἰρήνη ἀποτελεῖ δ ό γ μ α.

Βγαίνει καθαρά τὸ συμπέρασμα, συνεπῶς, ὅτι ὁ εἰρηνισμὸς σὰν «ἰδε-

(1) Οἱ ὅροι πόλεμος καὶ εἰρήνη χρησιμοποιοῦνται ἐδῶ μὲ τὴ γενικώτατη σημασίαν τους, δηλ. ἡ εἰρήνη σὰν ἀπουσία ἀγῶνος καὶ ἀναμέτρήσεως καὶ ὁ πόλεμος σὰν ἀγῶνας καὶ ἀναμέτρηση μεταξὺ ἀτόμων καὶ ὁμάδων.

(2) «Πάντα κατ' ἔριν γίνεταί, τὸ ἀντίξουν συμφέρον, καὶ ἐκ τῶν διαφορόντων ἡ καλλίστη ἁρμονία» (Ἡράκλειτος).

ολογία» εἶναι παραλλαγή τοῦ «ζωτικισμοῦ» (VITALISME), τῆς ἀντιλήψεως, δηλαδή, ἐκείνης ποῦ ἐξηγεῖ τὴ ζωὴ σὰν ἀποτέλεσμα συμπτώσεων τῆς ὕλης, τυχαίου συνδυασμοῦ τῶν πρωτεϊνῶν ἢ ἄλλων βιογόνων οὐσιῶν, συμπτώσεων καὶ συνδυασμοῦ ποῦ ἀποκλείουν τὴν ὑπαρξὴ μιᾶς ἀρχῆς ποῦ συντηρεῖ καὶ ἐνώνει τὸν Κόσμο, ἐνὸς Κοσμογονικοῦ Νόμου, ἐνὸς Λόγου, καθ' Ἡράκλειτον. "Ετσι, ὁ εἰρηνισμὸς θεοποιεῖ τὸ φαινόμενο τῆς ζωῆς, τοῦ ἀναγνωρίζει αὐτοδύναμη ὑπόσταση, τὸ ἀνάγει σὲ ἀξία, θεωρώντας τὶς ιδέες καὶ τὶς ἀρχές πλαστές καὶ ἀνύπαρκτες. Πρόκειται γιὰ τυπικὰ ὑλιστικὴ ἀντίληψη.

"Οτι ἡ ἀναγωγή τοῦ φαινομένου τῆς ζωῆς σὲ αὐτοδύναμη ἀξία, ἀνεξάρτητη ἀπὸ τὶς αἰὺλες ιδέες, ἀποτελεῖ καθαρὴν ἀπάτη ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὸ γεγονός, ὅτι ὁ ζωτικισμὸς δὲν πράττει τίποτε ἄλλο ἀπὸ τὸ νὰ διερευνᾷ (ἔστω λανθασμένα καὶ πλανημένα) τὸ φαινόμενο αὐτὸ ἀπὸ τὴ σκοπιὰ τοῦ αἰτήματος τῆς ἀλήθειας, τῆς ἰδέας τῆς ἀλήθειας, μιᾶς ἀξίας, δηλαδή, καὶ ἐνὸς πνευματικοῦ — ἠθικοῦ αἰτήματος, ποῦ δὲν μπορεῖ μὲ κανένα τρόπο νὰ συμβιβασθῇ, οὔτε μὲ συμπτώσεις πρωτεϊνῶν, οὔτε μὲ κανένα ἄλλο τυχαῖο συνδυασμὸ τῆς ὕλης.⁽¹⁾ Καὶ ἐδῶ ἀνακύπτει τὸ αἰώνιο ἀδιέξοδο τοῦ ὑλισμοῦ, ποῦ αὐτοσυναιρεῖται, αὐτοκαταργεῖται καὶ αὐτοκαταστρέφεται συνεχῶς, διότι σκέπτεται δογματικά, στατικά καὶ δὲν μπορεῖ νὰ ἀναγάγῃ τὴν ἀλήθεια σὲ ὑπερυλικὸ ἐπίπεδο, ὅπου φύσει ὑπάρχει.

Μετὰ τὴν μικρὴ αὐτὴ παρέμβαση, ἀναγκαίᾳ γιὰ τὴν ὀρθὴ τοποθέτηση τοῦ εἰρηνισμοῦ ἀπὸ ἄποψη φιλοσοφίας

κὴ, καὶ μετὰ τὴν κατακύρωση τῆς εἰρήνης στὴ δικαιοδοσία τοῦ ὑλισμοῦ καὶ τῶν ὑλιστικῶν «ιδανικῶν», ἃς ἐξετάσουμε τὶς αἰσθητὲς ἐκφράσεις τῆς, ἃς δοῦμε δηλαδή τὶς πολιτικο-κοινωνικὲς καὶ ἀτομικὲς παραμέτρους ποῦ μποροῦν νὰ συσχετισθοῦν μὲ μιὰ τέτοια ἰδεολογία.

Ἀπομονώνοντας τὴν εἰρήνη ἀπὸ τὴν ἐλευθερία, ὁ ἀτομικὸς ἢ ὁμαδικὸς εἰρηνισμὸς ἀνοίγει τὸ δρόμο πρὸς δύο κατευθύνσεις ἐξ ἴσου ἐπικίνδυνες: Πρῶτον, κατοχυρώνει καὶ συντηρεῖ τὴν ἐξουσία, ἐξασφαλίζει καὶ νομιμοποιεῖ τὴν ἀδιατάρακτὴ ἰσχὺ καὶ διάρκειά τῆς καί, δεύτερον, μονιμοποιεῖ τὴν κατάσταση ὑποταγῆς, δικαιώνει τὴν ἐξάρτηση καὶ τὸν ἐλεγχὸ τῶν ἀτόμων καὶ τῶν ὁμάδων ἀπὸ τὸ Κατεστημένο, ἀφαιρώντας τὴ δυνατότητα τῆς ἐλευθερίας ἀναμετρήσεως, τοῦ δίκαιου ἀγῶνος, τοῦ μοναδικοῦ μέσου γιὰ τὴν διάκριση μεταξὺ ἱκανῶν καὶ ἀνικάνων, γιὰ τὴν νίκη τῶν λογικῶν ἐπὶ τῶν παραλόγων, γιὰ τὴν ἥττα τῶν ἀναξίων ἀπὸ τοὺς ἀξίους, τῶν ἀρρώστων ἀπὸ τοὺς ὑγιεῖς, τῶν ἀτίμων ἀπὸ τοὺς τίμιους. "Ετσι, ἡ εἰρήνη καταντᾷ «ιδανικὸ» ποῦ βολεύει ἐξ ἴσου δύο φαινομενικὰ ἀντίθετους «πόλους», ἀλλὰ στὴν πραγματικότητα ἀπόλυτα ὅμοιους, ἀφοῦ καὶ οἱ δύο εἶναι ἐξ ἴσου ἀρνητὲς τῆς ἐλευθερίας: καταντᾷ «ιδανικὸ» ἐξυηρητικό τοῦ ἐξουσιαστικῆ καὶ ταυτόχρονα «ιδανικὸ» ἐξυηρητικό τοῦ δούλου.

Ἀλλὰ ἡ ἀνύψωση τῆς εἰρήνης σὲ αὐτοδύναμο ἰδανικὸ, εἰσάγει αὐτόματα στὴν κοινωνία ποῦ τὸ ἀποδέχεται δύο στοιχεῖα ἐξ ἴσου ἐπικίνδυνα μὲ

(1) JACQUES MONOD (Βραβεῖο Νόμπελ Βιολογίας 1965), «LE HASARD ET LA NECESSITE», PARIS 1970, CHAP. IX.

τὴν ἄρνηση τῆς ἐλευθερίας: τὴν ἀδικία καὶ τὸ ψεῦδος.

● Τὴν ἀδικία, διότι ἡ πίστη στὴν ἀποφυγὴ διασπαλῆσεως τῆς κρατοῦσης τάξεως πραγμάτων ἐξυπακούει, ὅτι ἡ δικαιοσύνη, μ' ἄλλα λόγια ἡ ἐπιβολὴ τοῦ φυσικά, μὴ συμβατικά, ὀρθοῦ ἐπὶ τοῦ ἐσφαλμένου, δὲν μπορεῖ νὰ ὑλοποιηθῇ, νὰ μῆ στὴν ὁμαδικὴ ζωὴ καὶ νὰ γίνῃ ρυθμιστὴς καὶ ἐγγυητὴς τῶν σχέσεων τῶν δυνάμεων, ἀτομικῶν ἢ ὁμαδικῶν. Καὶ τοῦτο, διότι ἡ διαδικασία ἐπιβολῆς, ἡ ἐρὶς καθ' Ἡράκλειτον, εἶναι φύσει ἀσυμβίβαστη πρὸς τὴν κατάσταση τῆς εἰρήνης. Συνεπῶς, μὲ τὴν εἰρήνη κατοχυρώνεται βίαια τὸ καθεστῶς, δηλαδὴ μιὰ κοινωνικὴ δομὴ ποὺ στέκει ὄχι σὰν συνισταμένη διαφόρων ροπῶν, ἐλεύθερα, φυσικά καὶ δίκαια ἀναπτυσσόμενων, ἀλλὰ σὰν βίαια ἐγκαθιδρυμένο ἐξαναγκαστικὸ σχῆμα: ἀδιάφορο πρὸς οἰαδήποτε διαδικασία δικαιοσύνης, συγκερασμοῦ τῶν ἀντιθέσεων.

● Τὸ ψεῦδος, διότι ἡ εἰσαγωγή ἐνὸς δόγματος, ὅπως ἡ εἰρήνη, σὰν ἰδεολογικῆς θάσεως τῆς ὁμάδας, ὁδηγεῖ στὸ χτίσιμο ἐνὸς οἰκοδομήματος, ποῦ, καθὼς ὑψώνεται πάνω σὲ ψεύτικο, ἀφύσικο θεμέλιο, ἀποκλείεται καὶ τὸ ἴδιο νὰ εἶναι ἀληθινό, φυσικό.

Πραγματικά, κοινωνία τῆς εἰρήνης δὲν θὰ μπορούσε νὰ σημαίνει τίποτε ἄλλο παρὰ ἄβρυσμα ἀτόμων καὶ υποομάδων ποὺ εἶναι ὑποχρεωμένα, στὸ ὄνομα ἐνὸς τεχνιτοῦ «ἰδανικοῦ», ἐνὸς δόγματος, νὰ ἀρνηθοῦν τὴν ἴδια τὴ φύση τους, τὴν ἴδια τὴ φυσικὴ καὶ κοινωνικὴ ἀλήθεια ποὺ ἐπιτάσσει τὸν ἀέναιο ἀγῶνα, τὴν ἀέναη κίνηση, καὶ νὰ ἀπεδεχθοῦν μιὰ «μοῖρα» ποὺ τοὺς θέλει ἄπραγους, ἀκίνητους.

Ἡ «μοῖρα» αὐτὴ, οὔτε λίγο οὔτε πολὺ εἶναι ταυτοσημὴ μὲ τὸ πνευματικὸ σκότος, ὡμὴ διαστρέβλωση τοῦ ἀληθινοῦ, καθαρὴ διαστροφή ὅλων τῶν νοητικῶν καὶ βουλευτικῶν γνωρισμάτων τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς, φραγμὸς στὴν ἀναζήτηση, τὸν διά—λογο, τὸν πατέρα αὐτὸν τῆς ἀλήθειας. Ἡ κοινωνία τῆς εἰρήνης, καθ' ἑαυτὴν καὶ σὰν τρόπος ὁμαδικῆς ζωῆς, εἶναι αὐτὸ τοῦτο τὸ κοινωνικὸ ψέμα.

Μέσα στὸ ἠθικὰ οὐδέτερο εἰρηνιστικὸ ἰδεολογικὸ πλαίσιο, ἡ πολιτικο-κοινωνικὴ κατάσταση ποὺ προκύπτει κατ' ἀνάγκην πρέπει νὰ εἶναι παγωμένη, κατεστημένη. Πρέπει, δηλαδή, νὰ συγκροτῇ ἓνα καθεστῶς ποὺ ἐπιδίωξή του δὲν εἶναι ἡ ἀσταμάτητη ἀνύψωση τοῦ βαθμοῦ ἐλευθερώσεως τῶν μελῶν του, ἡ συνεχὴς κατίσχυση τῆς δικαιοσύνης καὶ ἡ προοδευτικὴ ἐξάλειψη τῶν θεσμῶν καὶ τῆς ζωῆς, ἀλλὰ, ἀντίθετα, ἡ διακοπὴ ὅλων αὐτῶν τῶν ροπῶν, τῶν ἐξελίξεων καὶ μεταβολῶν, ἡ ἀνακοπὴ, ἡ κατάρρευση τῆς διαλεκτικῆς τῆς ἱστορίας, μ' ἄλλα λόγια, ἡ μετατροπὴ τῆς ἐναρχῆς κοινωνίας σὲ ἐξουσία καὶ ἡ διαιώνιση τῆς διαστρεβλώσεως αὐτῆς τοῦ πολιτικοῦ φαινομένου.

Ἔτσι, ἡ εἰρήνη, σὰν ἰδεολογικὸ θεμέλιο τῆς κοινότητος, ἀποτελεῖ σὲ τελευταία ἀνάλυση τὰ φόπλα, κάτω ἀπὸ τὴν ὁποία συνθλίβονται καὶ ἀποσυντίθενται ὅλες οἱ δυνατότητες προόδου, ὅλες οἱ προϋποθέσεις τοῦ ἱστοικοῦ γίνεσθαι.

* * * *

Ο πόλεμος ἀποτελεῖ κίνηση, ροή, μεταβολή, ποὺ διέπει ὁλόκληρο τὸν χώρο τοῦ ἐπιστητοῦ, ἀπὸ τὸ ἀχανές Διάστημα, μέχρι τὸν μικρόκοσμο τοῦ ἀτόμου τῆς ὕλης καὶ ἀπὸ τίς διαφορὲς μορφές τῆς ζωῆς μέχρι τίς

ιδέες καὶ τίς ἀξίες, τὴν κορυφαία αὐτὴ ἔκφραση τοῦ ὄντος. Στὴν πραγματικότητα, π ὁ λ ε μ ο ς καὶ μάλιστα στὴν πιὸ καθαρὴ του μορφὴ, εἶναι ἡ ἀσίγαστη «ἀναμέτρηση» μεταξὺ ὅλων τῶν δυνάμεων τοῦ Σύμπαντος, ὅπως π.χ. τῆς ἡλιακῆς καὶ τῆς γῆϊνης ἑλξεως, ἢ μεταξὺ ὅλων τῶν δυνάμεων ποὺ ἐμφωλεῦσιν στὰ ἀπειροελάχιστα στοιχεῖα τῆς ὕλης, ὅπως π.χ. ὁ ἀσπιδόμοτος «ἀγών» μεταξὺ πρωτεϊνῶν, ἡλεκτρονίων, κύδιωκων, κλπ. Π ὁ λ ε μ ο ς, ἐξ ἄλλου, εἶναι κάθε μορφὴ ἀναμετρήσεως μεταξὺ ἐμβίων ὄντων, ὅπως μεταξὺ φυτοῦ καὶ φυτοῦ γιὰ τὴν κατάκτηση τοῦ ζωτικοῦ χώρου, τοῦ ἀπαραίτητου γιὰ τὸ ἄπλωμα τῶν ριζῶν, μεταξὺ ὁμάδων φυτῶν, μεταξὺ ζώων διαφορετικοῦ εἶδους, μεταξὺ ζώων τοῦ αὐτοῦ εἶδους, μεταξὺ ὁμάδων ζώων τοῦ αὐτοῦ ἢ διαφορετικοῦ εἶδους. Καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς. Καὶ τέλος, π ὁ λ ε μ ο ς εἶναι κάθε τύπος συγκρούσεως μεταξὺ ἀτομικῶν ἀξιών ἢ μεταξὺ ὁμαδικῶν ἰδεῶν καὶ τρόπων θεωρήσεως τῆς ζωῆς καὶ τοῦ κόσμου, μεταξὺ πάσης κατηγορίας μορφῶν πάλης πνευματικῆς καὶ ἡθικῆς φύσεως.

Στὴν πραγματικότητα τὸ ὄν, ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον, παρουσιάζει τὴν εἰκόνα ἐνὸς ἀπέραντου «πεδίου μάχης», μέσα στὸ ὁποῖο τίποτε δὲν συμβιώνει εἰρηνικὰ μὲ τὰ γύρω του, ἀλλὰ τὸ πᾶν χωρὶς διακοπὴ «ἀμιλλᾶται», «συνερίζεται» μὲ τὰ πάντα, σὲ ἕναν ἀδυσώπητο ἀγῶνα, ἀπὸ τὸν ὁποῖο γεννῶνται τὰ πάντα. (1) Ὅπως ἡ εἰρήνη δὲν ὑπάρχει πουθενά, ἔτσι ὁ πόλεμος εἶναι πανταχοῦ παρών.

Ὁ πόλεμος εἶναι ἡ ἴδια ἡ διαλε-

κτική τῆς φύσεως καὶ τῆς ἱστορίας, ὁ ἴδιος ὁ Λόγος ἢ ὁ Κοσμογονικὸς Νόμος, ποὺ συντηρεῖ καὶ ἐνώνει τὸ Σύμπαν, ὁ γενικώτατος, ὁ «ἀπόλυτος πατέρας» τῶν ὅλων.

Τῷ ὄντι, ἀπὸ τίς ἀπειροπληθεῖς καὶ ἀσπιδόμοτες ἀναμετρήσεις τῶν πάντων παράγεται συνεχῶς τὸ νέο μὲ μιὰ διαδικασίαν ποὺ διέπεται ἀπὸ τὴ «δίκη», τὸν ὑπέρτατο, δηλαδή, «νόμο», ποὺ ἀποφασίζει ποῖο κερδίζει καὶ ποῖο χάνει τὸν πόλεμο, ποῖο ἐπιβάλλεται καὶ ποῖο ὑποτάσσεται. Ἡ δίκη, ἀκρότατη καὶ καθαρότατη ἔκφραση τῆς δικαιοσύνης, εἶναι ἡ «συνισταμένη» μεταξὺ τῶν ἀντιρρόπων δυνάμεων, ὁ ἐγγυητὴς τοῦ ὁ ρ θ ο ὕ ἀ π ο τ ε λ ἔ σ μ α τ ο ς τ ο ὕ π ο λ ἔ μ ο υ, ὁ κριτὴς τῆς δίκαιης καταλήξεώς του. Ἔτσι ἡ δίκη καθορίζει ποῖος ἀπὸ τοὺς ἀντιπάλους θὰ ἀναδειχθῇ μὲ τὴν ἀναμέτρηση σὲ «θεὸ» ἢ «ἄνθρωπο», σὲ «ἐλεύθερο» ἢ «δούλο», σὲ Γῆ ἢ Σελήνη, σὲ ἄξιον ἐπιβίωση ἢ καταδικασμένο νὰ πεθάνῃ, σὲ εὐφυῆ ἢ βλάκα, σὲ ἡγέτη τῆς ὁμάδας ἢ ἀπλὸ μέλος. Καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς. Ὁ πόλεμος εἶναι ἀξεχώριστα συνυφασμένος μὲ τὴ δικαιοσύνη. Δὲν ὑπάρχει πόλεμος χωρὶς δικαιοσύνη, οὔτε δικαιοσύνη χωρὶς πόλεμο.

Ἀναδεικνύει, λοιπόν, ὁ πόλεμος τοὺς «δούλους» καὶ τοὺς «ἐλεύθερους», αὐτοὺς ποὺ μποροῦν νὰ σπρώχνουν τὸ βράχο τοῦ Σίσυφου σπὴν πλαγίαν τοῦ λόφου, πραγματοποιώντας βήματα πρὸς τὴν ἐλευθερίαν καὶ αὐτοὺς ποὺ ἀφήνουν τὸ βράχο νὰ κατακυλίσῃ καὶ νὰ τοὺς πλακώ-

(1) «Εἰδέναι χρὴ πὸν πόλεμον ἐόντα εὐνὸν καὶ δίκην ἔριν, καὶ γιγνόμενα πάντα κατ' ἔριν καὶ χρεῶν» (Ἡρόκλειτος).

ση⁽¹⁾ Πραγματικά, ἂν θεωρήσουμε τὴν ἐλευθερία σὰν π ε ρ ι κ λ ε ί - c u σ α — γιὰ νὰ χρησιμοποιήσουμε ἓνα μαθηματικό ὄρο — τοῦ "ὄντος, τότε τὰ στοιχεῖα ποὺ συνιστοῦν αὐτὴ τὴν περικλείουσα δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι ἄλλο ἀπὸ τίς κινήσεις, τίς δυνάμεις, τίς ροπές ποὺ τὴν καθορίζουν, ἀλλὰ καὶ τοῦ φάσματος τῶν σ χ έ - σ ε ω ν μεταξὺ τῶν στοιχείων αὐτῶν, μ' ἄλλα λόγια τῆς ἴδιας τῆς διαλεκτικῆς τοῦ Σύμπαντος, τοῦ ἴδιου τοῦ πολέμου. Ἐπομένως ὁ πόλεμος εἶναι τὸ καθοριστικό στοιχεῖο τῆς ἐλευθερίας, ἀπαραίτητο γνώρισμά της, ἓνα εἶδος λειτουργίας τῆς ἐλευθερίας. Δὲν εἶναι νοητὴ ἡ ἐλευθερία χωρὶς τὸν πόλεμο. Καὶ δὲν ὑπάρχει πόλεμος χωρὶς ἐλευθερία. Πρόκειται γιὰ οὐσίες ποὺ ἀπαραίτητα συν-νοοῦνται καὶ συνυπάρχουν. "Ὅλα τὰ φυσικά, ἀλλὰ καὶ τὰ ἱστορικά φαινόμενα δὲν εἶναι τίποτα ἄλλο, παρὰ ἐπιβεβαιώσεις τῆς σχέσεως τῆς ἐλευθερίας μὲ τὸν πόλεμο καὶ τοῦ πολέμου μὲ τὴν ἐλευθερία.

* * * *

Κάνοντας τὴν φιλοσοφικὴ ἀνάλυση τῆς ἔννοιας τοῦ πολέμου καταδείξαμε ἤδη τὴν ἄμεση ταύτισή του μὲ τὴν ὄντολογικὴ ἀλήθεια, ποὺ διέπει τὸ Σύμπαν, τὴ Ζωὴ καὶ τὴν ἱστορία. Πραγματικά, ὁ πόλεμος σὰν γενικοῦ κύρους, καθολικῆς ἰσχύος ἄχρονη καὶ ἀτοπὴ διαδικασία, ἀναδιδάσκεται στὸ ἐπίπεδο τῆς ἴδιας τῆς ἀλήθειας καὶ ταυτίζεται μ' αὐτήν.

Ὁ πόλεμος εἶναι ἀσυμβίβαστος μὲ τὸ ψεῦδος, τὴν πλάνη, εἶναι ὁ καταλύτης τοῦ αὐθαίρετου, τοῦ τεχνητοῦ, τοῦ παρὰ φύσιν, τοῦ μὴ "ὄντος. Τὸ

αἶτημα τῆς ἀλήθειας, δὲν μπορεῖ νὰ προαχθῇ χωρὶς τὴν ἀναμέτρηση τῆς ὕλης, τῆς Ζωῆς, τῶν ἰδεῶν καὶ ἀξιών. Ἡ διαλεκτικὴ τοῦ πολέμου στὸ χῶρο τοῦ "ὄντος, δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο ἀπὸ τὸν διάλογο τοῦ πνεύματος στὸ χῶρο τοῦ νοεῖν. Καὶ «ταυτὸν ἐστὶ νοεῖν τε καὶ εἶναι», ὅπως θὰ ἔλεγεν ὁ Παρμενίδης.

Μήπως, ὅμως, στὴν σύγχρονη ἀνθρώπινη — δογματικὴ καὶ συμβατικὴ — κοινωνία μπορεῖ νὰ ξεσπᾷ ἓνας πόλεμος, μεταξὺ ἀτόμων ἢ ομάδων, ἁ δ ι κ ο ς, δηλαδή μιὰ ἀναμέτρηση χωρὶς ἀληθινὰ κίνητρα, χωρὶς τὴν «ἔριν», τὸ κατὰ φύσιν ποιητικὸ αἶτιο τοῦ πολέμου καὶ χωρὶς τὴν «δίκη» τὸ κατὰ φύσιν τελικὸ αἰτιό του, ἓνας πόλεμος ποὺ ὀδηγεῖ ἐπομένως σ' ἓνα ἄδικο ἀποτέλεσμα; Καὶ μήπως, μέσα στὸ ἴδιο ἰδεολογικὸ — κοινωνικὸ πλαίσιο, μπορεῖ νὰ «κηρύσσεται» ἓνας πόλεμος ξένος πρὸς τὴ φυσικὴ διαδικασία ἀναμετρήσεως τῶν τάσεων καὶ ροπῶν ποὺ καθορίζουν τὴν περικλείουσα τῆς ἐλευθερίας, ἓνας πόλεμος, δηλαδή, μὴ ἐλευθερωτικός; Καὶ τέλος, μήπως, κάτω ἀπὸ τίς ἴδιες πάντοτε προϋποθέσεις, θρῆσκομαστε συχνὰ ἐνώπιον πολέμων, μεταξὺ ἀτόμων ἢ ομάδων, ἄσχετων πρὸς τὸν Λόγο, πολέμων — παρεκκλίσεων ἀπὸ τὸ «νόμο», τὸ φυσικὰ καὶ κοινωνικὰ ὀρθό, ποὺ συντηρεῖ καὶ ἐνώνει τὴν ομάδα — εἶδος, μὲ δύο λόγια πολέμων τεχνητῶν, αὐθαίρετων, «ψεύτικων»;

Ἀσφαλῶς σ' ἓνα ἄδικο, δογματικό, ἀνελεύθερο οἰκοδόμημα, ὅπως ἡ σύγχρονη ἐξουσιαστικὴ κοινωνία, ὅλα τὰ στοιχεῖα συμβάλλουν στὴν ἐκρηξη — προσωπικῶν ἢ ὁμαδικῶν —

(1) Βλέπε καθορισμὸ τῆς ἔννοιας τῆς ἐλευθερίας στὸ «Δαυλό», τεῦχος 17ο (Μάιος 1980), σ. 3 - 5, ἢ (μὲ μικρὲς τροποποιήσεις) στὸ δοκίμιό μου «Ἀναζήτηση», Ἀθήνα 1981, σ. 13 - 16.

«πολέμων» ἄδικων, μὴ ἐλευθερωτικῶν, τεχνητῶν. Μὲ τὴν διαφορὰ ὅτι οἱ «πόλεμοι» αὐτοὶ δὲν εἶναι πόλεμοι, δὲν εἶναι ἐκφράσεις αὐθεντικές τῆς διαδικασίας πού ἐνώνει καὶ συντηρεῖ τὸν Κόσμο, δὲν εἶναι «πατέρες» θεῶν καὶ ἀνθρώπων, δουλείας καὶ ἐλευθερίας, δὲν ἔχουν σὰν κίνητρό τους τὴν «ἔριν», ἀλλὰ ἄλλες διαστροφικές ὁρμές ὑπερανεντυγμένες νοσηρὰ σὲ παρὰ φύσιν βαθμό, δὲν διέπονται ἀπὸ τὴν κρίση τῆς «δίκης», ἀλλὰ ὁδηγοῦν σὲ ἀποτέλεσμα πού δὲν εἶναι «δίκαιη» νίκη ἢ δίκαιη ἡττα, ἀλλὰ ἀπλὴ αὐτοκτονία, σταδιακὴ πορεία πρὸς τὴν ἐξαφάνιση τοῦ ἀνθρώπινου εἴδους ἀπὸ τὸν πλανήτη. ⁽¹⁾

Εἶναι πόλεμοι — διαστρεβλώσεις τοῦ πολέμου, χωρὶς συνάρτηση πρὸς τὴ δικαιοσύνη, τὴν ἀλήθεια καὶ τὴν ἐλευθερία, οὐδέτεροι ἀπὸ τὴν ἀποψη καθολικοῦ κύρους ἀξιών, τὸ πολὺ εἶναι δικαιολογημένοι ἀπὸ ἀποψη δογματική, αὐθαίρετη — καὶ γι' αὐτὸ δὲν δημιουργοῦν τὴν ἐξαλήθευση, τὴν δικαίωση καὶ τὴν ἐλευθέρωση οὔτε τῶν «νικητῶν», οὔτε τῶν «ἡττημένων». Στους πολέμους αὐτοὺς ὑπάρχει μόνον ἡττημένος, ὁ ἀνθρώπος, πού ἀπομακρύνεται ἀπὸ τὸν Κοσμογονικὸ Νόμο, ἀποκόπτεται ἀπὸ τὸν ὁμφάλιο λῶρο τοῦ Λόγου καὶ ἀδεύει πρὸς τὴν αὐτοκτονία, στροφὴ τοῦ, ὅχι πρὸς τὴν καταστροφή του ἀπὸ ἄλλο μὴ ἀνθρώπινο παράγοντα, μιὰ καταστροφή πού, ἐπιτέλους, θὰ μπορούσε νὰ εἶναι δίκαιη, λογική.

Σὲ τελευταία ἀνάλυση ὁ «πόλεμος» τοῦ τύπου αὐτοῦ, ὁ ἠθικὰ οὐδέτερος «πόλεμος», δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο ἀπὸ ἀντίθεση πρὸς τὴν ἠθικὰ οὐδέτερη εἰρήνη — καὶ τὰνάπαλιν. Ἀλ-

λὰ «ἐναντία ταῦτα» (= τὰ ἴδια πράγματα εἶναι ἀντίθετα), ὅπως θὰ ἐλεγε ὁ πρῶτος καὶ μεγαλύτερος μελετητὴς τοῦ μεγαλείου τοῦ πολέμου Ἡράκλειτος ὁ Ἐφέσιος. Καὶ ἐπομένως, ὁ ἠθικὰ οὐδέτερος «πόλεμος», εἶναι τὸ ἴδιο πρᾶγμα μὲ τὴν ἠθικὰ οὐδέτερη εἰρήνη, τὸ ἀνελεύθερο, ἄδικο καὶ δογματικὸ αὐτὸ «ἰδανικὸ» τῶν εἰρηνιστῶν.

Ἄν οἱ εἰρηνιστές δὲν μποροῦν νὰ δικαιωθοῦν ποτὲ σὲ κάτι, τοῦτο εἶναι ἡ κατάργηση τοῦ πολέμου, διότι αὐτὸ θὰ ἰσοδυναμοῦσε μὲ τὴν κατάργηση τῆς δικαιοσύνης, τῆς ἀλήθειας καὶ τῆς ἐλευθερίας, ἀξιών πού δὲν συναρτῶνται ἰδεολογικὰ μὲ τὴν εἰρήνη πού ὀνειρεῦνται. Καί, ἀκόμη, ἡ κατάργηση τοῦ πολέμου θὰ ἰσοδυναμοῦσε μὲ τὴν παρακμὴ κατ' ἐξάφνιση τῆς ἰδίας ζωῆς τοῦ ἰδανικοῦ αὐτοῦ τῶν εἰρηνιστῶν, τοῦ ἀπομονωμένου ἀπὸ τίς ἠθικές παραμέτρους του.

Πραγματικά, τί ἐξασφαλίζει τὴν ἀνάπτυξη καὶ τὴν ἴδια τὴν διαιώνιση τῶν εἰδῶν ἐκτὸς ἀπὸ τίς διαδικασίες φυσικῆς ἐπιλογῆς, τὸν «ἀγῶνα ἐπιβιώσεως», μ' ἄλλα λόγια τὴν ἐκφραση τῆς ἀρχῆς τοῦ πολέμου στὸν βιολογικὸ χῶρο; Τί ἐγγυᾶται περισσότερο τὴν κοινωνικὴ υἰεὶα τῶν ὁμάδων ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἡττα — ἀποτέλεσμα πολέμου — καὶ τὴν ἐκμηδένιση τῶν ἄρρωστων ἀτόμων ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς τους; Τί προάγει τὴν βελτίωση τοῦ εἴδους, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἐξασφάλιση τοῦ ἐρωτικοῦ συντρόφου ἀπὸ μέρους τῶν ἰσχυρῶν καὶ εἰς βάρος τῶν ἀσθενῶν ἀτόμων — ἀποτέλεσμα ἐπίσης τῆς, συχνὰ ἀδυσώπητης, ἐρωτικῆς ἀναμετρήσεως; Καὶ

(1) Ἐνθ' ἄνωτ., σ. 85 - 112.

τί θά συνέβαινε, ἂν μιὰ ἀδιατάρακτη εἰρηνική συμβίωση βασιλεύεε στὴ Ζωή, χωρὶς τὴ σύγκρουση ποὺ γεννᾷ τὴν ἀξιοκρατία καὶ τὴ βελτίωση; Δὲν θά ἐπεβίωναν ὅλα τὰ νοσηρὰ στοιχεῖα, δὲν θά διαιωνίζονταν οἱ βιολογικὲς καὶ ὀργανικὲς ἀδυναμίες, μὲ βέβαιον ἀποτέλεσμα τὸν ἐκφυλισμό τοῦ εἴδους — καὶ σὲ ἀπώτερη φάση τὴν αὐτοκαταστροφή του, τὴν ἐξαφάνισή του; Βεβαιότατα, ναι!

Αὐτὴ, ἡ αὐτοκαταστροφή, ὁ ἐκφυλισμός, θά ἦταν λοιπὸν τὸ τελικὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ὑλιστικοῦ εἰρηνισμοῦ. Τοῦτο ἀποδεικνύει καὶ ἡ πρακτικὴ μορφή τοῦ εἰρηνισμοῦ, ἡ καταστροφικὴ ἐπιβολή, δηλαδή, τῆς εἰρήνης σὰν κανόνα ζωῆς καὶ σὰν ἰδεολογίας στὴ φύση ἢ τὴν κοινωνία. Αὐτὴ ἡ αὐτοκατάργηση ποὺ συνοδεύει τὸν ὑλισμὸ γενικά, ὅπως ἀποδεικνύεται καὶ θεωρητικὰ μὲ τὴν φιλοσοφικὴ ἀνταρσίαν του, τὴν ὁποία ἐπισημάναμε στὴν ἀρχὴ τῆς παρούσης ἀναλύσεως.

* * * *

Ο εἰρηνισμὸς εἶναι καθαρὰ ἐξουσιαστικὴ ἰδεολογία, μὲ φορεῖς τὰ δύο προσδιοριστικὰ στοιχεῖα τῆς ἐξουσιαστικῆς κοινωνίας: τοὺς ἐξουσιαστὲς καὶ τοὺς δούλους. Γιὰ νὰ τοποθετήσουμε τὴν θεωρητικὴν αὐτὴ ἀλήθεια μέσα στὴν ἱστορία, ὥς ἐξετάσουμε, ἀπὸ ἄποψη εἰρήνης καὶ πολέμου, τὴν κατάστασι ποὺ ἴσχυε στὸν Ἑλληνικὸ χῶρον π.χ. κατὰ τὴν περίοδο τῆς Τουρκοκρατίας: Θερμοὶ θιασῶτες τοῦ εἰρηνισμοῦ, τῆς «ἡσυχίας», ἦταν, πρῶτ' ἅπ' ὅλα, ἡ σουλτανικὴ τυραννία, δεύτερον, τὰ ὄργανά της καί, τρίτον, μιὰ δουλικὴ ἐκμηδενισμένη καὶ καταδυναστευόμενη μάζα, ποὺ μέσα στὸ λήθαργο τῆς σκλαβιάς της πρόμαζε καὶ πανικοβαλλόταν μὲ τὴ σκέψι μιᾶς ἐπανα-

στάσεως. Τυράννοι καὶ δούλοι συντηροῦσαν ἀπὸ κοινοῦ τὸ «ἰδανικόν» τῆς εἰρήνης διαιωνίζοντας ἐπὶ 400 χρόνια τὴν κατεστημένη τάξιν τῆς ἐξουσίας. Ἀντίθετα, ἄτομα καὶ ὁμάδες ξένες πρὸς τὴν ἐξουσία, φορεῖς τῶν ἰδανικῶν τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς δικαιοσύνης, διαχώριζαν ταυτόχρονα τὴν ἰδεολογικὴν ἀντίληψιν καὶ τὴν πολιτικὴν τοῦς θέσιν ἀπὸ τοὺς τυράννους καὶ τὴν μάζαν τῶν δούλων καὶ γίνονταν λειτουργοὶ τοῦ πολέμου, εἴτε σὰν ἄρματοι καὶ κλέφτες καθ' ὅλην τὴ διάρκειαν τῆς Σκλαβιάς, εἴτε σὰν ἐπαναστάτες ἀγωνιστὲς κατὰ τὸ Εἰκοσιένον. Ἀπὸ τὴ σκοπιά τῆς σουλτανικῆς τυραννίας, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴ σκοπιά τοῦ ἐξουθενωμένου ὄχλου, οἱ «ρέμπελοι», οἱ «κλέφτες» ἀνατροπὲς τῆς εἰρήνης, ἦταν ἀπαράδεκτοι ἐγκληματίες — ὅπως εἶναι σήμερα «ἀναρχικοί» γιὰ τὴν παγκόσμιαν ἀστοκαπιταλιστικὴν ἐξουσία, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴν ἐξουθενωμένην καὶ ἠθικοπολιτικὰ ἐκμηδενισμένην μάζαν, ὅσοι ἀμφισβητοῦν, μάχονται τὴν ἄθλια λογοκρατικὴν καὶ δογματοκρατούμενην τάξιν πραγμάτων. Καὶ γι' αὐτό, συχνά, εἴμαστε μάρτυρες συμπήξεως συμμαχιῶν ὑπὲρ τῆς εἰρήνης, οἷς ὁποῖες μετέχουν ταυτόχρονα αὐθεντικοὶ πράκτορες τῆς διεθνούς ἀστοκαπιταλιστικῆς ἐξουσίας καὶ οἱ πιὸ ἐξανδραποδισμένους καὶ πολιτικοκοινωνικὰ ἐκμηδενισμένους ὑλιστικὲς καὶ καταναλωτικὲς κοινωνικὲς ὁμάδες («πορεῖες εἰρήνης» κλπ.).

Ἰδεολογικὸ ὑποπροϊὸν τοῦ ἐβραϊκοῦ πνεύματος, ἡ εἰρήνη — ἀπὸ τὴν «ἐπὶ γῆς εἰρήνην» τοῦ ἐβραιογενεοῦς, ἐρησικευτικοῦ δογματισμοῦ μέχρι τὸν νεώτερον καὶ σύγχρονον εἰρηνισμό τῶν ἐβραιογενεῶν ἐπίσης φιλοσοφικῶν καὶ πολιτικοκοινωνικῶν δογμάτων τῆς ἀστοκαπιταλιστικῆς λογοκρατίας — ἠθικὰ καὶ πολιτικὰ οὐδέτερη, ἀφύσικη συμβατικὴ ἀρχή, ὅπως

ὅλες οἱ ἀρχές τῆς ἰουδαϊκῆς σκέψεως, λαισάρεται καὶ πλασάρεται μὲ πολλές μεθόδους στὸν σύγχρονο κόσμο, ἀκριβῶς διότι ἀβαντάρει ἰδεολογικά τὸν πανάρχαιο ἀνομολόγητο σκοπὸ τῆς Παγκόσμιας Σιωνιστικῆς Ἐξουσίας. Ὁ εἰρηνισμὸς εἶναι ἡ ἰδεολογία τῆς διεθνοῦς κατεστημένης τάξεως πραγμάτων, διότι συμβάλλει στὴν κατοχύρωση καὶ διαιώνισή της.

Γιὰ τὴν ἐλληνικὴ θεώρηση τῆς ζωῆς καὶ τοῦ κόσμου τὸ δίλημμα Πόλεμος ἢ Εἰρήνη εἶναι πλαστό, ἀνύπαρκτο. Τὸ ἐλληνικὸ δίλημμα ἐντοπίζεται στὴν ἠθικὴ δυαρχία τῶν ζευγμάτων: Ἐλευθερία ἢ ἀνελευθερία — Ἀλήθεια ἢ ψεῦδος — Δικαιοσύνη ἢ ἀδικία. Ἄν ἡ Ἐλευθερία, ἡ Ἀλήθεια καὶ ἡ Δικαιοσύνη⁽¹⁾ λειτουργοῦν, ἡ εἰρήνη εἶναι φυσικὴ ἀπόρροιά τους, δὲ οὐ-

τ ε ρ ο γ ε ν ἔ ς ἀποτελέσμά τους καὶ ὄχι πάντως αὐταξία ἢ αὐτοσκοπός. Ἀλλὰ σ' ἓνα κόσμο ποῦ κυριαρχεῖται ἀπὸ τὸν Ζόφου τοῦ ψεύδους καὶ τοῦ δόγματος, τὸ ἄγχος τῆς ἀνελευθερίας καὶ τὴν ἀναισφάλεια τῆς ἀδικίας, σ' ἓναν κόσμο σὰν τὸν σημερινὸ τῆς ἱστορικῆς παρακμῆς, τοῦ δόλου, τῆς ἐξαχρειώσεως καὶ ἀποβλακώσεως τοῦ ἀνθρώπινου εἶδους — ἐ, ἀντὶ τῆς εἰρήνης, χ ί λ ι ε ς φ ο ρ ἔ ς π ό λ ε μ ο ς! Πόλεμος τῆς ἀλήθειας, κατὰ τοῦ δόγματος, πόλεμος τῆς ἐναρχῆς κοινωνίας κατὰ τῆς ἐξουσίας, πόλεμος τοῦ ἰδεαλισμοῦ κατὰ τοῦ ὕλισμοῦ, πόλεμος τῆς δικαιοσύνης, κατὰ τῆς ἰσότητος. Πόλεμος τοῦ Φωτός κατὰ τῶν Δυνάμεων τοῦ Ζόφου ποῦ κατίσχυσαν στὴν ὑφήλιο καὶ κατέστρεψαν τὴ ζωὴ μας...

(1) Ὅπου ὑπάρχει δικαιοσύνη, ὑπάρχει καὶ εἰρήνη, κατὰ τὸν Ἡσίοδο («Ἔργα καὶ Ἡμέραι», 204).

Με τεωρ ισμοί

Στὸ μῦθο τοῦ χρυσομάλλου δέρα-
ιος, ὁ δράκος (= ἡ ἰσχὺς τῆς ἐ-
ξουσίας) πρέπει πρῶτα νὰ παραλύσῃ
μὲ τὴ βοήθεια τῆς Μήδειας (= τοῦ
πνεύματος ἢ τοῦ Λόγου), γιὰ νὰ ἐξον-
τωθῇ ἀπὸ τὸν Ἰάσωνα (= τὸν ἐξυ-
γιαντὴ τῆς ἀρρωστημένης ἐξουσιαστι-
κῆς κοινωνίας). Ἀλλὰ ταυτόχρονα μὲ
τὴν ἐξόντωση τοῦ ἐξουσιαστικοῦ τέ-
ρατος, φυτρώνει ἀπὸ τὰ δόντια του
ἓνα πλήθος μικρῶν τεράτων (= ἡ ἄ-
λογη μᾶζα, τὸ μαζικὸ κίνημα), ἔτοιμων
νὰ κατασπαράξουν τὸν πολιτισμό, ἐπι-
τελώντας τὸ ἔργο ποὺ δὲν πρόλαβε νὰ
κάνῃ ὁ πατέρας τους, ὁ δημιουργὸς
τῆς μᾶζας, ἡ ἐξουσία.

Μὲ τὴ βοήθεια τῆς Μήδειας καὶ πά-
λι ὁ Ἰάσων στρέφει τὰ μικρὰ τέρατα
ἐναντίον ἀλλήλων, μέχρις ὅτου ἀλλη-
λοεξοντιώνονται κι αὐτά. Ἄν αὐτὴ ἡ
πολὺ ἐλεύθερη ἐρμηνεία τοῦ ἀρχαιο-
ελληνικοῦ μύθου δὲν ἀπορριφθῇ, τότε
πρέπει νὰ δεχθοῦμε, ὅτι τὸ ἄμεσο γέν-
νημα τῆς ἐξουσίας, ἡ μᾶζα, εἶναι δύ-
ναμη ἐξ ἴσου ἐπικίνδυνη γιὰ τὴν ἔναρ-
ξη κοινωνία τῆς ἐλευθερίας, ὅσο καὶ
ἡ ἐξουσιαστικὴ ἰσχὺς. Καὶ τὸ σημαν-
τικώτερο, πρέπει νὰ δεχθοῦμε, ὅτι ὁ
μόνος τρόπος γιὰ νὰ πάψῃ νὰ ὑπάρχῃ
ἄλογη μᾶζα εἶναι νὰ τὴν διασπάσουμε
μὲ τὴ βοήθεια τοῦ πνεύματος στὰ ἐξ
ᾧ συντίθεται, δηλαδὴ σὲ πνευματικὰ
αὐτοδύναμες μονάδες, σὲ ἄτομα. Μὲ
τὴ μέθοδο αὐτὴ ἀπαλλάσσεται αὐτόμα-

τα ὁ πολιτισμὸς ἀπὸ τὴν συμφορὰ αὐτὴ
ποὺ λέγεται μαζικὸ κίνημα—γέννημα
τῆς ἐβραιογενοῦς λογοκρατικῆς καὶ δο-
γματικῆς κοινωνίας — ὅπως αὐτόμα-
τα ἀπαλλάχθηκε ὁ Ἰάσων ἀπὸ τὸν ὄ-
χλο τῶν μικρῶν τεράτων ποὺ γεννή-
θηκαν ἀπὸ τὰ δόντια τοῦ δράκου.

* * *

Οἱ μεγαλύτεροι ἐγκέφαλοι τοῦ Σι-
ωτισμοῦ εἶναι γνωστὸν, ὅτι ἀντε-
τέθησαν στὴν ἵδρυση ἐθνικοῦ ἐβραϊ-
κοῦ Κράτους — τοῦ Ἰσραὴλ — διότι
ἐκτιμοῦσαν ὅτι ἀφοῦ οἱ Ἑβραῖοι, σὰν
Ἕθνος ἀπλῶς, κυβερνοῦν καὶ ἐκμε-
ταλλεύονται ἄνετα ὅλα τὰ Ἕθνη τῆς
Γῆς, περιπετεῖ, ἂν δὲν εἶναι ἐπιζή-
μια, ἡ ἔνταξή τους μέσα σὲ πολιτικὸ
σχῆμα. Οἱ Ἕλληνες ἐπὶ Τουρκοκρα-
τίας, σὰν Ἕθνος ἀπλῶς καὶ χωρὶς δι-
κό τους Κράτος, κυριαρχοῦσαν τουλά-
χιστον οἰκονομικὰ καὶ πολιτιστικὰ —
γιὰ νὰ μὴν ποῦμε καὶ πολιτικά —
σ' ὅλο τὸν χώρο τοῦ σημερινοῦ Ἑλλη-
νικοῦ Κράτους καὶ ἐπὶ πλέον στὴ Βό-
ρειο Ἡπειρο, στὴν περιοχὴ Μονα-
στηρίου, στὴν Ἀνατολικὴ Ρωμυλία,
στὴν Μολδοβλαχία, στὴν Νότια Ρω-
σία, στὴν Ἀνατολικὴ Θράκη, στὴν
Κωνσταντινούπολη, στὴ Σμύρνη καὶ
τὴ λοιπὴ Ἰωνία, στὸν Πόντο, στὴν
Καππαδοκία, στὴν Κύπρο, στὴν Αἴ-
γυπτο. Σήμερα, ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ
Ἑλληνικοῦ Κράτους, σ' ὅλα αὐτὰ τὰ
μέρη ὁ Ἑλληνισμὸς ἔχει ἐξαφανισθῇ
διὰ παντὸς ἢ, τὸ πολὺ, συρρικνωθῇ,
ἐκμηδενισθῇ, καὶ κινδυνεύει ἄμεσα νὰ
χαθῇ, ἐνῶ μέσα στὸ ἐλλαδικὸ κραι-
διο διατηρεῖται ἀπλῶς σὲ κατὰστασιν
πολιτιστικῆς ἀποσυνθέσεως καὶ οἰκο-

νομικοπολιτικῆς ἐξαρτήσεως. Ἀναρωτιέται κανείς, μήπως ὁ μεγαλύτερος ἐχθρὸς τοῦ Ἑλληνισμοῦ δὲν ἦταν οἱ Ῥωμαῖοι, οἱ Σλάβοι, οἱ Τοῦρκοι καὶ οἱ λοιποὶ ἀλλοεθνεῖς κατακτητές, ἀφοῦ δὲν ἀπειλήσαν καθόλου τὴν ἱστορικὴ ὑπαρξή του, ἀλλὰ τὸ ἴδιο τὸ «Ἑλληνικὸ» Κράτος, ὁ ἱστορικὸς αὐτὸς δολερόνους ὄχι μόνον τῆς Ἑλλάδας, ἀλλὰ καὶ τῆς Ἑλληνικότητος.

* * *

Ενας ληστής τοῦ Δαφνιοῦ, ὁ Προκρούστης, ποῦ, ὡς γνωστόν, ἐδενε τοὺς περαστικούς σ' ἓνα κρεβάτι καὶ τοὺς «ἰοικνε» μεταξύ τους, κόβοντας ὅτι περισσεύε ἀπὸ τὰ πόδια τῶν ψηλῶν ἢ τεντώνοντας τοὺς κοντοὺς ὅσο νὰ φθάσουν τὸ μῆκος τοῦ κρεβατιοῦ, εἶναι ὁ μοναδικὸς θιασώτης τῆς ἀρχῆς τῆς ἰσότητος στὴν ἑλληνικὴ πολιτικοκοινωνικὴ σκέψη καὶ ἱστορία. Οἱ Ἑβραῖοι, ἴσως λόγω τοῦ ληστρικοῦ παρελθόντος τους ὡς Βεδουῖνοι τῆς ἐρήμου καί, ἀργότερα, ὡς ἔμποροι καὶ τοκογλύφοι σ' ὅλο τὸν Κόσμο, υἰοθέτησαν τὸ ἰδανικὸ τοῦ ληστή τοῦ Δαφνιοῦ, καὶ ἐπέβαλαν τὴν ἀρχὴ τῆς ἰσότητος, πολιτικῆς καὶ κοινωνικοοικονομικῆς, σὰν ἰδεολογικὴ βάση τῶν συγκρόνων (ἐβραιογενῶν) ἀστοκαπιταλομαρξιστικῶν ἐξουσιαστικῶν κοινωνιῶν. Πρέπει νὰ εὐχόμαστε τὴν ἐμφάνιση ἐνὸς νέου Θησέα, ἐνὸς φορέα τῆς θεοποιημένης ἀπὸ τὸν Ἑλληνισμό ἰδέας τῆς Δικαιοσύνης, ἐνὸς λειτουργοῦ τῆς θεᾶς Δίκης (καὶ γι' αὐτὸ οἱ Ἕλληνες ἀνεκέρυζαν τὸν Θησέα «ἡ μ ἰ θ ε ο»), ποῦ θὰ μᾶς ἀπαλλάξῃ ἀπὸ τὸν σύγχρονο ἰουδαϊκὸ Προκρούστη καὶ θὰ ἀποκαταστήσῃ τὴν βασιλεία τῆς ἑλληνικῆς ἰδέας τῆς Δικαιοσύνης (= ἀξιοκρατίας) στὸν παρακμιακὸ καὶ ἀρρωστημένο κόσμον μας.

Ολοι αὐτοὶ οἱ ὑψηλὰ ἱστάμενοι παχύμυθοι τρόφιμοι τοῦ Δημόσιου Ταμείου, ποῦ ἐπεδίωξαν τὴν ἀπόκτηση τοῦ προσοδοφόρου ἀξιώματος ἀδιαφορώντας γιὰ τὰ ἠθικὰ ἀνταλλάγματα, τὴν ὀσφυοκαμψία, τὰ παρακάλια, τοὺς προπηλακισμούς, τοὺς ἐξευτελισμούς, τὴς δηλώσεις πῖστεως καὶ ὅτι ἄλλο ἀναγκαστικὰ συνεπάγεται ἡ ἐξασφάλιση τῆς εὐνοίας τοῦ Κατεστημένου, πρέπει νὰ ἔχουν «ἐξ ὀταθισμού» κληρονομήσει τὴν ἀνεξάντλητη ἀπέναντι σὲ τόσες ταπεινώσεις ἠθικὴ ἀναισθησία τους : σίγουρα, ἂν ἀναδράμουν στὸ γενεαλογικὸ τους δένδρο, θὰ ἀνακαλύψουν καὶ «παράσιτους» ἢ ζητιάνους μεταξύ τῶν προγόνων τους, ποῦ μὲ τὸν ἐθισμό τους ἀπέναντι στοὺς ἐξευτελισμοὺς κατῴρθωναν τελικὰ νὰ γίνουν τρόφιμοι στὰ τραπέζια κάποιων ἰσχυρῶν ἄλλης ἐποχῆς.

* * *

Υπάρχει ἓνας μῦθος τῆς λαϊκῆς θυμοσοφίας ἐξαιρετικὰ ἐπικαιρός. Κάποτε κάποιος ἤθελε ν' ἀγοράσῃ ἓνα γάϊδαρο καὶ ρώτησε τὸν ἰδιοκτήτη του ἂν τὸ ὑποζύγιο παρουσίαζε κάποιο ἐλάττωμα. Ὁ πωλητὴς τοῦ ἀποκάλυψε, ὅτι τὸ ζῶο ἦταν ὁμοφυλόφυλο. «Δὲν βαρύνεσαι, σκέφτηκε ὁ ἀγοραστής, «τί σημασία ἔχει αὐτό, τὴ δουλειά μου θὰ τὴν κάνῃ». Τὸν ἀγόρασε λοιπόν, καὶ θέλησε νὰ τὸν φορτώσῃ. Ἀλλὰ τὸ διεστραμμένο ὑποζύγιο ἄρχισε νὰ τὸν δαγκώνῃ, νὰ τὸν κλωτσάῃ, νὰ γκαρίζῃ, σὲ σημεῖο ποῦ ὁ ἄνθρωπος ἀναγκάσθηκε νὰ τὸ παρατήσῃ καὶ νὰ τρέξῃ ἀγανακτισμένος στὸν πωλητὴ: «Γιὰτὶ δὲν μοῦ εἶπες, ὅτι ὁ γάϊδαρος κλωτσάει, δαγκώνει καὶ γκαρίζει συνεχῶς; τὸν ρώτησε μὲ ὀργή. «Χριστιανέ μου», τοῦ εἶπε ἥρεμα ὁ ἄλλος, «δὲν σοῦ εἶπα, ὅτι ὁ γάϊδαρος εἶναι ὁμοφυλόφυλος; Τί περίμενες, λοιπόν ἀπὸ ἓναν π....»; Ὁ μῦθος ἀπο-

τελεῖ τὴν καλύτερη ἀπάντησι ο' αὐτοὺς ποὺ δὲν ἐνοχλοῦνται, ἀν διάφοροι δημόσιοι «ἄνδρες» ἢ ἄλλοι κοινωνικοὶ παράγοντες εἶναι κίναϊδοι — κι ἀπὸ «τέτοιους», ὡς γνωστόν, ἔχει πῆξει πῖα ἡ οἰκουμένη — διότι τὴν διαστροφή τους δὲν τὴν θεωροῦν καὶ ἀπόδειξη ἀκαταλληλότητος γιὰ τὴν ἀσκηση τῶν καθηκόντων τους.

* * * *

Αν, ὅπως συνάγεται μὲ τὴν λογικὴ τῆς δαρβινικῆς θεωρίας, οἱ ἀμοιβάδες εἶναι οἱ ἀπώτατοι πρόγονοι τῶν ἀνθρώπων, οἱ σημερινοὶ ἀμοιβαδικοί, ποὺ φιλοξενοῦν στὸν πεπτικό τους σωλῆνα τὰ μονοκύτταρα αὐτά, πρέπει νὰ εἶναι τὸ ἀκριβῶς ἀντίθετο ἀπ' ὅ,τι ὑπῆρξε ὁ Κρόνος στὴν Ἑλληνικὴ Μυθολογία : ἐνῶ αὐτὸς καταβρόχθισε τοὺς ἀπογόνους του, ἐκεῖνοι ἔχουν καταβρόχθισαι τοὺς προγόνους τους.

* * * *

Τὸ ἀριστοκρατικὸ πολίτευμα τοῦ Σόλωνα ἦταν ἡ ἀρχὴ τοῦ θαύματος τῆς ἀρχαίας Ἀθήνας καὶ ἡ δημοκρατία τοῦ Περικλῆς ἡ ἀρχὴ τῆς καταστροφῆς της. Οἱ ἀριστοκρατικοὶ τῆς Ἀθήνας ἦταν οἱ ἡγέτες τῶν ἀμυντικών — ἐλευθερωτικών πολέμων κατὰ τῶν Περσῶν καὶ οἱ δημοκρατικοὶ — ἰδίως οἱ δημαγωγοί, μετὰ τὴν ὀχλοποίηση τοῦ δήμου — οἱ φανατικώτεροι ἐμπνευστὲς καὶ ἐκτελεστὲς τῶν ἐξουσιαστικῶν — ὑπερριαλιστικῶν πολέμων τῆς ἀθηναϊκῆς ἡγεμονίας ἐναντίον τῶν ἄλλων ἐλληνικῶν πόλεων. Τὰ ἴδια ἰσχύουν καὶ γιὰ τοὺς ἀριστοκράτες τῆς Σπάρτης, ποὺ ἐκφράζονταν μέσω τῆς διπλῆς βασιλείας, ὅπως καὶ γιὰ τὸν σπαρτιατικὸν δῆμον ποὺ ἐκφραζόταν μέσω τῶν ἄκρως ἐξουσιαστικῶν καὶ φιλοπολέμων ἐφόρων. Ἀναρωτιέται κανεὶς, μήπως φορέας τοῦ ἐξουσιαστικοῦ πνεύματος εἶναι ἀπὸ κοινού

οἱ ἐξουσιαστὲς καὶ ἡ μᾶζα — ἀπαράιτητο στοιχεῖο τῆς ἐξουσίας — καὶ μήπως ὁ Πλάτων, ὁ Ἡράκλειτος καὶ ὁ Ἀριστοτέλης εἶχαν δίκιο, ὅταν καταδίκασαν τοὺς ἄλογους «ἀνάρητους» ὡς παράγοντα ἀσυμβίβαστο πρὸς τὴν ἔλλογη ἐναρχὴ κοινωνία τῆς ἐλευθερίας, τῆς ἀλήθειας καὶ τῆς δικαιοσύνης.

* * * *

Η παλαιὰ κλασικὴ Ἑλληνικὴ Παιδεία — ἐννοοῦμε τὴν παιδεία τῆς κλασσικῆς Ἑλλάδας — ἀπεκρήρυττε τὴν διδασκαλία τῆς ἱστορίας καὶ τῆς λογοτεχνίας (ὁ Πλάτων κατεδίκασε τὸν Ὅμηρο καὶ τοὺς τραγικοὺς καὶ ἔκαψε τὰ δικά του ποιήματα, ὡς ἀντιπαιδαγωγικά, ἐνῶ ὁ Ἡράκλειτος ἀπεχθάνονταν ὅλη τὴν παράδοση, λογοτεχνικὴ καὶ μὴ, θεωρώντας τοὺς παλαιοὺς «ἐκβλητοτέρους κοπρίων») καὶ ἔθετε σὺν βάση γιὰ τὴν διάπλαση ἀξίων καὶ ἀρίστων Ἑλλήνων, καλῶν κάγαθῶν, τὴ διδασκαλία τῶν μαθηματικῶν, τῆς μουσικῆς, τῆς γυμναστικῆς, τοῦ χοροῦ καὶ τῆς διαλεκτικῆς (φιλοσοφίας). Ἡ σύγχρονη σχολαστικὴ «Κλασικὴ Παιδεία» εἶναι ὅ,τι ἀκριβῶς ἀποτελεῖ τὴν ἀντίθεση τῆς προηγούμενης : Ἀπεχθάνεται τὰ μαθηματικά, τὴν μουσικὴν, τὴν ὀθλησὴν καὶ ἴσως κατὰ θάθος καὶ τὴν διαλεκτικὴν καὶ φαντάζεται ὅτι πλάθει Ἕλληνες μὲ τὸν ἱστορισμὸ καὶ τὴν φιλολογικὴν παράδοση. Ἰσως γι' αὐτό, οἱ Ἕλληνας οἱ καλοὶ κάγαθοί, τὰ ἀνώτερα αὐτὰ δημιουργήματα τοῦ ἀνθρώπου εἶδους, ἔχουν ἐξαφανισθῇ ἀπὸ τὸν σύγχρονον Κόσμον μας.

* * * *

Οἱ σημερινοὶ Ἕλληνες ἐθνικιστὲς τοῦ φυλετισμοῦ, τῆς ρωμιοσύνης, τῆς φουστανέλλας καὶ τοῦ τσάμικου, θυμίζουν τοὺς Φαρισαίους τῆς ἐποχῆς τοῦ Χριστοῦ, ποὺ, ὄντας προσκολλημένοι στὸ γράμμα τοῦ Μωσαϊκοῦ Νό-

μου, νόμιζαν ὅτι θὰ ἔσωζαν ἔτσι τὸν Ἰουδαϊσμὸν — θὰ τὸν διατηροῦσαν, δηλαδή, στὶς διαστάσεις μιᾶς ἐντελῶς ἀσήμεντης φυλῆς νομάδων τῆς ἐρήμου, ὅπως ἦταν μέχρι τότε οἱ Ἑβραῖοι — καὶ θεωροῦσαν προδότες τὸν Χριστὸ καὶ τὸν Παῦλο ποὺ διεθνοποίησαν τὸ ἑβραϊκὸ κίνημα.

Ἀλλὰ μὲ τὴν διεθνοποίηση αὐτὴ ὁ

Χριστὸς καὶ ὁ Παῦλος ἔκαναν ἰουδαιο-χριστιανικὴ τὴ μισὴ ἀνθρωπότητα, ἐνῶ μὲ μιὰ ἀκόμη διεθνοποίηση τοῦ Ἑβραϊκοῦ Πνεύματος, τὴν ἀστοκαπιταλισμωστικὴν, οἱ νεώτεροι προφῆτες τοῦ Σιωνισμοῦ ἔκαναν ἰουδαϊκὴ καὶ τὴν ὑπόλοιπὴ ἀνθρωπότητα.

Μετέωρος

Graecia agricolara est⁽¹⁾

Μεῦ ἀρέσει νὰ ἀκούγω
τὰ ἐργατικά προβλήματα
νὰ ἀναλύονται
ἀπὸ σοφοὺς σοσιαλιστὰς
στὰς καφετέριες τοῦ Συντάγματος.
Ἐνίστε, πιάνουν καὶ τὰ ἀγροτικά
— κι ὡς εἶμαι, ἐκ φύσεως, φιλανθής —
κρέμομαι πιά ἀπ' τὰ χεῖλη των
καθῶς, παράλληλα, ἀπολαμβάνω
τὸν καπουτσίνο μου κι ἓν σιγαρέττον MARLBORO.

Λάμπρος Κοιράνης

Καραϊσκάκης⁽¹⁾

Καβάλησε τὸ ἄλογό του σκεφτικός.
Στὸ νοῦ του ἦλθαν τὰ βουνά...
Τότε ποὺ ἔπαιζε τρουμπέτες ἢ τουμπελέκια,
ὅποια ἤθελε, ἀδελφέ Στορνάρη.
Στ' "Αγραφα, στή Γκιώνα, στήν Πελοπόννησο
ἔτσι, κυνηγώντας τὴ λευτεριά...

Ὡραῖον ἔδεσμα ἢ ἐλευθερία
ἀχνιστὴ στὸ πιάτο σας
κύριε Τσούρτσ, Ἐκλαμπρότατε, κύριε Κωλέττη.
— "Α, ἦτο καλὸς κυνηγός.

Μ' αὐτὸς
καβάλα τώρα στὸ μαῦρο του ἄτι
τρέχει στὸν ἐλαιῶνα
κι ἡ σφαῖρα τὸν ἀκολουθεῖ
— «ἀνθ' ὧν ἔπραξε», ποὺ λένε κι οἱ γραμματικοί.

Οὔτε τρουμπέτες, οὔτε τουμπελέκια πιά
ἀκούγονται
νὰ διακόπτουν τὸ ἐξαίσιο δεῖπνο...

Λάμπρος Κοιράνης

(1) Τὰ δύο ποιήματα δημοσιεύονται γιὰ πρώτη φορά.

Ἄλεξανδρου Ἰδεολογία

Τῇ δολοφονίᾳ τοῦ Ἀλεξάνδρου ἀκολούθησε ἡ μακροαίωνη ἐπιχείρηση τῆς δολοφονίας τῆς ἀλήθειας καὶ τοῦ ἀνθρώπου.⁽¹⁾ Ὅμως ἡ τελικὴ νίκη τῶν ἐξουσιαστῶν ποὺ ὡδηγοῦν τὴν ἀνθρωπότητα στὴν καταστροφή δὲν φαίνεται ἐφικτή. Ὅπως δὲν εἶναι εὐκόλῃ καὶ ἡ ἰδεολογικοπολιτικὴ ταφὴ τοῦ Μακεδόνα. Σὲ καθὲ ἐποχὴ ἓνα μέρος τῆς ἀνθρωπότητος, ποὺ διατηρεῖ ζωντανὴ τὴν ἀνάμνηση τοῦ ἀληθινοῦ καὶ ωραίου, τοῦ ἐλεύθερου καὶ τοῦ δίκαιου, τοῦ ἐνάρτου καὶ τοῦ ἀνθρωπίνου, μοιραῖα στέλνει τὴ σκέψη του στὸν Ἀλέξανδρο, ποὺ μόνος του, σὺν Ἀτλας, βάλθηκε νὰ σηκώσει ὅλο τὸν κόσμον τοὺς ὤμους του καὶ νὰ τὸν ἀναισώρη ἀπὸ τὸ βαθὺ τέλμα τοῦ σκότους καὶ τῆς ἀδικίας, τῆς δουλείας καὶ τῆς ἐξουσίας. Ἡ κοινὴ συνείδηση τοῦ ἀνθρώπου γένους περιέβαλε τὴ μνήμη του μὲ ὀλύμπια αἴγλη καὶ τὸν τοπο-

θέτησε ἐπ' αὐτὴν δίπλα στοὺς ωραίους μυθικοὺς ἥρωες τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδας.⁽²⁾

Οἱ σύγχρονοί του — ἐχθροὶ καὶ φίλοι — τὸν ἐθρήνησαν, ἐνῶ πολλοὶ δὲν ἄντεξαν στὸ ἄκουσμα τοῦ θανάτου του καὶ τὸν συνώδευσαν στὸν Ἀδ. Μεταξὺ τῶν τελευταίων συγκαταλέγεται καὶ ἡ σύζυγος τοῦ Δαρείου, ποὺ ἀξιοπρεπῶς εἶχε ἀντιμετωπίσει τοὺς θανάτους τοῦ συζύγου

Τοῦ

Σ. ΠΑΝΑΓΟΥ

καὶ τοῦ γιου της.⁽³⁾ Οἱ μεγάλοι ἄλλωστε πνευματικοὶ ἡγέτες τῆς ἐποχῆς του, ἀνεξάρτητα σχολῆς — Ἀριστοτέλης, Ἰσοκράτης, Αἰσχίνης, Γυμνασιοφιστές — εἶχαν δελεασθῇ πνευματικὰ ἀπὸ τὸν ἡγεμόνα, ποὺ

(1) Τὰ ἱστορικὰ στοιχεῖα, πάνω ἀπὸ ὁποῖα θὰ μπορούσαμε νὰ στηρίξουμε τὴ θέση μας αὐτὴ, ἔχουν καταστραφῇ καὶ ἐξαφανισθῇ. Ἡ κοινὴ συνείδηση ὅμως τοῦ ἔθνους δὲν ἔπαυσε ποτὲ νὰ πιστεύῃ, ὅτι ὁ Μακεδόνας ἔπασσε θύμα δολοφονίας ἀκατεινῶν δυνάμεων, πίστη ποὺ διαφαίνεται, σὲ ποικίλα λαϊκὰ ἔργα, ὅπως π.χ. ἀπὸ τὴ «Φυλλάδα τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου»: «... ἔστειλε καὶ ἔκραξε Φίλιππον τὸν ἱατρὸν του. Αὐτὸς ἐγνώρισεν εὐθύς ὅτι ὁ Ἀλέξανδρος ἦτο φαρμακωμένος, καὶ τοῦ ἔδωκεν ἓνα βότανον καὶ ἐξέρασεν. Εἶδεν ὅμως ὅτι τὸ φαρμάκι τοῦ ἐδόθη μὲ τὸ κρασί καὶ τοῦ εἶπε: Βασιλέα μου, τίποτες δὲν δύναμαι νὰ σὲ βοηθῶ ὅτι τὸ φαρμάκι ἦταν πολλὰ δεινὸν καὶ σοῦ ἐκυρίευσεν ὅλο τὸ κορμί» (Δ:σσκευή Α. Α. Πάλλη, Ἀθήνα, 1935).

(2) «Ἄνδρες αὐτοῦ τοῦ τύπου μόνον στὸ πρόσωπο τῶν ἡρώων τῆς εἶχε γεννήσει ἡ Ἑλλάς» (P. BARR).
Στὴν ἐκκλησίᾳ τοῦ MONTREZAT — DE — QUERCY βρίσκεται κοπτικὸ ὕψωμα,

ὅπου εἰκονίζεται ὁ Ἀλέξανδρος ἀνυψούμενος στοὺς οὐρανοὺς πάνω σὲ συρόμενη ἀπὸ γυναιετοὺς ἄμαξα. Στὰ πόδια του κάθονται δυὸ πουλιά, ἐνῶ δυὸ γυναῖκες ἀλληγορικὰς μορφῆς τὸν στεφανώνουν. (U. VON WILAMOWITZ — MOELLEN-DORF).

(3) «Ἰδοὺ λοιπὸν κατακτητὴς, τοῦ ὁποῖου τὸν θάνατον ἐθρήνησαν ὅπαντα τὰ ὑπ' αὐτοῦ ὑποταχθέντα ἔθνη! Ἰδοὺ σφεπερσιτὴς ὃν ἔκλαυσεν καὶ ὁ ὑπ' αὐτοῦ κατααιρεθεὶς βασιλεὺς οἶκος! Τοιοῦτον τι περὶ οὐδενὸς ἄλλου τῶν δορυκτῆτόρων ἀνέφερον ἡ ἱστορία». (MONTESQUIEU, «Περὶ τοῦ πνεύματος τῶν Νόμων»).

ἄνοιγε κανεὐργίους ὀρίζοντες στὸν κόσμο καὶ δημιουργοῦσε προοπθεῖς γιὰ νέες δυνατότητες ζωῆς καὶ πολιτισμοῦ.

Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς μεταγενέστερους πνευματικούς ἀνθρώπους, ὅχι λίγοι δοκίμασαν νὰ ἐκφράσουν στὰ ἔργα τους τὸ μεγαλεῖο τοῦ ἀνδρός. Ὁ CHATEAUBRIAND, ἀσυμβίβαστος ἐχθρὸς τοῦ Ναπολέοντα καὶ κάθε κατακτητῆ, παραβλέποντας ὅλους τοὺς μεγάλους τοῦ κόσμου, σταματᾷ ἐπίμονα στὸ Μακεδόνα γιὰ νὰ ἀνακράξη, ὅτι, «ἂν ποτὲ ἄνθρωπος ὡμοίασε θεόν, αὐτὸς εἶναι ὁ Ἀλέξανδρος». Ὁ HEGEL, ὁ νεώτερος τῆς ἀνεδίκῃς διαλεκτικῆς, ἀνακαλύπτει, στὰ χρόνια τῆς νεότητάς του, τὸν ἰδεώδη τύπο τῆς ἀνθρωπότητας στὸ πρόσωπο τοῦ θεοεἰκελίου Μακεδόνα. Ὁ Δεινοκράτης, θαμβωμένος ἀπὸ τὸ μεγαλεῖο τοῦ ἀνδρός, πρότεινε νὰ κατασκευάσῃ ἓνα ἄγαλμά του ἴσο μὲ τὸ ἀκρωτήρι τοῦ Ἄθω, πιστεύοντας πὼς μόνο ἔτσι θάφτιαχνε κάτι ἀντάξιό του.

Τὰ ἀσιατικά ἔθνη τὸν λάτρευσαν σὰν θεὸ καὶ ἡ Ἑλληνικὴ μυθολογία δημιούργησε τὸ μῦθος τῆς Γοργόνας, ποὺ σὰν ἰσάξιος στάθηκε δίπλα στοὺς ἄλλους μῦθους τοῦ Ἡρακλῆ καὶ τοῦ Θησέα, τοῦ Ὀδυσσέα καὶ τοῦ Ἰάσονα.

* * * *

Η Λογικὴ κατὰφερε νὰ καταστρέψῃ τὸ μεγαλύτερο μέρος

τοῦ γνήσιου ἱστορικοῦ ὕλικου καὶ τὰ ἔργα τῶν μεταγενέστερων ἱστοριογράφων δὲν μπόρεσαν ποτὲ νὰ δώσουν μιὰ πειστικὴ καὶ ἀνεπηρέαστη ἐρμηνεία τοῦ ἀλεξανδρινοῦ θαύματος. Ἀλλωστε, ἡ ἀπαράμιλλη στρατηγικὴ καὶ ἡ ἀστραπιαία ταχύτητα, μὲ τὴν ὁποία σὰν χεῖμαρρος ἀκατάσχετος ἐπῆλθε στὴν Ἑλλάδα καὶ στὴν Ἀσία, ἐπισκιάζουν στὰ μάτια τῆς Λογικῆς τὴν ἰδεολογικὴ καὶ πολιτικὴ σημασίαν τοῦ ἔργου του, ποὺ ὁ ξαφνικὸς θάνατός του δὲν ἐπέτρεψε νὰ περατωθῇ.

Οἱ ἱστορικοὶ παρὰ ταῦτα, παραβλέποντας τὴν ἀνιδιοτέλειάν του καὶ τὴν ἀπουσία σκοπιμότητος καὶ ὠφελιμισμού στὶς πράξεις του, βάζουν ἀκόμα ἓνα στεφάνι στὸν ἥρωα, χωρὶς νὰ τὸ θέλουν, κατηγορώντας τον ὅτι δὲν ἔλυσε τὸ ζήτημα τῆς διαδοχῆς.

Ἀλλὰ ὁ Ἀλέξανδρος δὲν ἱδρύει κανένα κράτος, ὥστε νὰ ἐνδιαφερθῇ καὶ γιὰ κληρονόμο του. Ἀπεναντίας καταργοῦσε τὰ κράτη, ἀπὸ τὰ ὁποῖα περνοῦσε, καὶ τὴ θέση τους παραχωροῦσε στὶς πολιτείες, κατὰ τὸ πρότυπο τῆς ἀθηναϊκῆς, ποὺ δημιούργησαν καὶ τελειοποίησαν τὸν ἀθάνατο κλασικὸ πολιτισμό. Μὲ ἀπόλυτη περιφρόνηση πρὸς κάθε τι ὑλικὸ καὶ ἐφήμερο, ἀδιάφορος γιὰ κάθε βόλεμα καὶ δόξα νοικοκύρη, γκρέμιζε τὰ ὅρια τῶν κρατῶν τῶν τυράννων καὶ χάριζε τὴν ἐλευθερίαν στὰ ἔθνη, ποὺ τὰ ἔθετε κάτω ἀπὸ τὴ δικὴ του προστασία.⁽¹⁾

(1) «Εἰ τις ἐπιχειρήσῃ νὰ καταλύσῃ τὰς ἐπικρατοῦσας πολιτείας, θέλει λογισθῇ πολέμιος ὑπὸ πάντων τῶν εἰρήνης μετασχόντων. Οὐδεμία ἀθέμειτος βαιοπραγία ἐπιτρέπεται, οἷον πολιτικοὶ θάνατοι δεσμεύσεις περιουσιῶν, ἀναδασμοὶ γαιῶν, ἀποκοπαὶ χρεῶν καὶ τὰ τοιαῦτα. Ἀπαγορεύεται ὡσαύτως ἡ ἀπαγωγὴ πλοίων καὶ ἡ διακίνησις τῶν προϊόντων διεξάγεται ἐλευθέρως. Οὐδεὶς φόρος ἐπὶβάλλεται εἰς τὰς συμμαχίδας πόλεις. (Ταῦτα εἶναι) τὰ κοινὰ δοξαστὰ τοῖς Ἑλλήσι, τὰ δόγματα τῶν Ἑλλήνων» (Κ. Παπαρηγόπουλος, «Ἱστορία τοῦ Ἑλλ. ἔθνους», τόμος Γ, σελὶς 55).

Ο ἰ ἄνθρωποι τῆς φρόνησης εἶχαν ἤδη δημιουργήσει καὶ τελειοποιήσει τὸ πανανθρώπινο ἰδανικό, βασισμένο στὶς φυσικὲς καὶ ἀκατάλυτες ιδέες τῆς Ἐλευθερίας, τῆς Δικαιοσύνης καὶ τῆς Ἀλήθειας, ποὺ εἶχαν θεοποιηθῇ. Οἱ ἔννοιες τοῦ ἀτομισμοῦ καὶ ἐθνικισμοῦ εἶχαν ξεπερασθῇ ἀπὸ εὐγενικοὺς Ἀθηναίους, ποὺ ὥριζαν τὸν Ἕλληνα ὄχι πιά σὰν μὴ βάρβαρο, ἀλλὰ σὰν πολιτισμένο ἄνθρωπο,⁽¹⁾ μέτοχο τοῦ Λόγου καὶ τοῦ Μέτρου.

Ὁ Φίλιππος εἶχε ἐπίσημη πρόσκληση ἀπὸ τὸν ἀριστοκρατικώτερο καὶ λογικώτερο τῶν Ἀθηναίων, τὸν Ἰσοκράτη, νὰ «φεισθῇ τῶν Ἑλλήνων» καὶ νὰ ἀναλάβῃ τὴν ἡγεμόνευσή τους. Ὁ Φίλιππος, ὁ ὀξυδερκέστερος καὶ στρατηγικώτερος τῶν τότε ἡγετῶν, ἄφησε τὸ ἔργο τοῦτο στὸν Ἀλέξανδρο, ποὺ, κατὰ τὴν παροιμιώδη φράση τοῦ ἡ Ἑλλάδα ἦταν μικρὴ γιὰ νὰ τὸν χωρέσῃ.

Ὁ Ἀλέξανδρος ποὺ, πέραν τῶν ἀφθονῶν φυσικῶν χαρισμάτων, εἶχε τὴν τύχη νὰ ἔχῃ δάσκαλο τὸν Ἀριστοτέλη, προχώρησε τίς σκέψεις τοῦ πατέρα του καί, μέτοχος τῆς ἀληθινῆς σοφίας, βάλθηκε νὰ βαδίσῃ στὸ ρυθμὸ τοῦ πολεμικοῦ ἐμβατήριου τῆς Ἐλευθερίας. Τὸ πανανθρώπινο ἰδανικό τῆς κλασικῆς Ἑλλάδας, τὸ χαμένο ὄνειρο τῆς ἀνθρωπότητας, ποὺ εἶχε μὲν θεωρητικὰ διαμορφωθῇ καὶ τελειοποιηθῇ, ἀλλὰ ἔμενε νεκρὸ σταλίδι στὰ χαρτιά, χρειαζόταν τὸν Ἀλέξανδρο ποὺ μὲ τὴ δύναμη τῶν σαρριστῶν θὰ γκρέμιζε τὰ τείχη τοῦ

δογματισμοῦ καὶ τῆς ἐξουσίας, ποὺ τὸ κράταγαν ἄψυχο πολιτικά, οὐτοπία.

Ὁ Ἀλέξανδρος ἀνέλαβε τὸ βαρὺ ἔργο τῆς παιδείας τῶν ἐθνῶν, τῆς ἐπιβολῆς καὶ κατίσχυσης τῶν θεοποιημένων ἐλληνικῶν — πανανθρώπων — ιδεῶν καὶ τέλος τῆς δημιουργίας οἰκουμενικῆς κοινοπολιτείας, παιδείας, ἠθικοῦ πολιτισμοῦ, ἐπιστήμης, τέχνης καὶ ἐμπορίου.

Προκειμένου νὰ ἐπιτύχῃ τὸν σκοπὸ τοῦ αὐτοῦ χρησιμοποίησε τοὺς θαυμασιὰ ἐκπαιδευμένους σαρριστοφύρους του, ποὺ μὲ ἀκατάσχετη ὁρμὴ γκρέμιζαν τὰ ἐξουσιαστικὰ σύνορα τόσο τῶν Ἑλληνίδων πόλεων, ὅσο καὶ τῶν ἀσιατικῶν ἐθνῶν, χαρίζοντας σ' ὅλους τὴν ἀτομικὴ, κοινωνικὴ καὶ πνευματικὴ ἐλευθερία. Τὰ κρατικὰ σύνορα, ὁ ἀθέμιτος διεθνικὸς ἀνταγωνισμός, καὶ οἱ τυραννικὲς — ἀφύσικες ἐξουσίες καταγκρεμίζονταν καὶ οἱ πόλεις, ἐλεύθερες πιά, τελοῦσαν κάτω ἀπὸ τὴν προστασία τοῦ ἡγεμόνα.

Τὰ ἔθνη ποὺ ἀπελευθέρωνε τὰ ὠνόμαζε «Ἑλληνικά» — ἄρα μὴ βαρβαρικά — ἐννοία δηλωτικὴ τῆς ἀρετῆς καὶ ὄχι τοῦ γένους. Μὲ τὴν ἐννοία «Ἑλληνες» ὁ Ἀλέξανδρος ἐννοοῦσε τοὺς καλοὺς ἀνθρώπους, ὅπως ἀντίθετα τοὺς κακοὺς τοὺς χαρακτηρίζε ἀλλόφυλλους, κι ἂς ἦταν τὸ γένος Ἕλληνας. Ὁ φυλετισμός, ὁ ρατσισμός, τὸ αἷμα καὶ κάθε παρεμφερὲς φασιστικὸ δόγμα ἀποτελοῦν χαρακτηριστικὸ γνῶρισμα ξένου

(1) «... Τὸ τῶν Ἑλλήνων ὄνομα πεποίηκεν μηκέτι τοῦ γένους ἀλλὰ τῆς διανοίας δοκεῖν εἶναι, καὶ μᾶλλον Ἕλληνας καλεῖσθαι τοὺς παρ' ἐξέσεως τῆς ἡμετέρας ἢ τῆς κοινῆς φύσεως μετέχοντας» (Ἰσοκράτης, «Πανηγυρικός», ιγ', 50).

πνεύματος καὶ δὲν ἔχουν καμία σχέση με τὸν Ἑλληνισμό⁽¹⁾

Τὰ δόγματα αὐτὰ ἀποσκοποῦν στὸ φανατισμὸ καὶ στὴ μισαλλοδοξία, φαινόμενα, ποὺ τόσο αυστηματικά καλλιέργησε ἡ ἐξουσία καὶ ὅλα τὰ παρακλάδια της, μιὰ κι ἔτσι οἱ τύραννοι καταφέρνουν νὰ κυβερνοῦν εὐκόλα τὰ ἀλληλομισούμενα καὶ ἀλληλοσπαρσασόμενα ἔθνη.

Τὴν παιδεία τῶν ἐθνῶν ὁ Ἀλέξανδρος τὴν φαντάστηκε νὰ γίνεταί μέσω τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας, ποὺ εἶχε δημιουργήσει καὶ διαπλάσει τίς μεγαλοφυΐες τοῦ κλασσικοῦ πολιτισμοῦ. Μὲ ὅπλα τὸ λόγο καὶ τὸ διάλογο, τὸν ἐλεγχὼ καὶ τὴν ἀπόδειξη, τὸ μέτρο καὶ τὸ παράδειγμα βάλθηκε ὁ τριμερὲς νὰ ἐξανθρωπίσῃ τὸν Κόσμο. Τρεῖς χιλιάδες φιλόσοφοι, διανοούμενοι καὶ ἐπιστήμονες ἀκολούθησαν τὸν Ἀλέξανδρον στὴν ἐκστρατεία του καὶ ἀναλώθησαν, προκειμένου νὰ πραγματοποιήσουν τὸν ἰδεαλιστικὸ του σκοπὸ. Ὁ Ἀλέξανδρος καὶ οἱ σαρισσοφόροι ἀνίσταν τὸ δρόμο στὴν ἐλληνικότητα καὶ προστά-

τευαν τόσο τὰ ζωντανὰ πρότυπα τῆς παιδείας, ὅσο καὶ τὰ διψασμένα γιὰ μάθησι καὶ γνώσιν ἔθνη.⁽²⁾

Ἀπώτερος σκοπὸς τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας ἦταν ἡ ἠθικοπνευματικὴ ἀπελευθέρωσι τῶν ἀτόμων καὶ ἡ κατάρτισι τοῦ Δικαίου, τῆς Ἀρετῆς καὶ τῆς Σοφίας.⁽³⁾ Τὸ σεβασμὸ καὶ τὴν ἐκτίμησι τῶν ἐθνῶν, ἀπαραίτητες προϋποθέσεις γιὰ τὴν παιδεία, δὲν τὸ ἀπαιτοῦσε, οὐτὴ τὰ ἀποσκοῦσε ὁ Ἑλληνισμὸς μετὰ τὴν βία, ἀλλὰ τὰ κέρδιζε μετὰ τὸ πνεῦμα καὶ τὴν ἀλήθεια. Πρῶτος ὁ Ἀλέξανδρος δείχνει τὸ σεβασμὸ του στὰ ἔθνη, στοὺς ἐθνικοὺς πολιτισμοὺς καὶ ἀξίες, τίς παραδόσεις καὶ στοὺς ἐθνικοὺς ἡγέτες, πολιτικοὺς, θρησκευτικοὺς, στρατιωτικούς.

Ὅλα αὐτὰ ὁ Ἀλέξανδρος τὰ θεωρεῖ ἐξαιρετὴ πρώτη ὕλη, μετὰ τὴν ὁποία θὰ σμίξῃ ἡ ἐλληνικότητα, προκειμένου νὰ δημιουργηθοῦν οἱ νέοι πολιτισμοί. Τὰ θρησκευτὰ τῶν ἐθνῶν καὶ οἱ ἀσιατικοὶ θεοὶ θὰ τύχουν τῶν θυσιῶν τοῦ Ἀλεξάνδρου, ποὺ ὅλους τοὺς θεωρεῖ οἰκείους.⁽⁴⁾ Μὲ μεγά-

(1) «Πατριδα μὲν τὴν οἰκουμένην προσέταξε ἡγεῖσθαι πάντας (...) συγγενεῖς δὲ τοὺς ἀγαθοὺς, ἀλλοφύλλους δὲ τοὺς πονηροὺς — Τὸ μὲν Ἑλληνικὸν ἀρετὴ τὸ δὲ βαρβαρικὸν κακία τεκμαίρεσθαι». (Πλούταρχος, «περὶ Ἀλεξάνδρου τύχης ἢ ἀρετῆς», I, 329, 8).

(2) «Ἀλλὰ κοινὸς ἦκειν θεόθεν ἀρμωστής καὶ διαλλακτὴς τῶν ὅλων νομίζων, οὗς τῷ λόγῳ μὴ συνῆγε, τοῖς ὅπλοις θιαζόμενος, εἰς αὐτὸ συνενεγκὼν τὰ πανταχόθεν, ὥσπερ ἐν κρατῆρι φιλοτησίῳ τοὺς βίους καὶ τὰ ἦθη ἔμειν» (Πλούταρχος, «Ἀλέξανδρος», 9).

(3) Ἄς παραβάλουμε τὴν ἀλεξανδρινὴ ἐκστρατεία μετὰ τίς ἄλλες, π.χ. ρωμαϊκὲς, εὐρωπαϊκὲς, ἀμερικανικὲς, ποὺ ἐξαντλοῦν ὅλες τίς μεθόδους βίας, τὸ δόλο καὶ τὴν προπαγάνδα, προκειμένου νὰ ἐξουθενώσουν καὶ νὰ ἐξαλλοτριώσουν τὰ ἔθνη καὶ νὰ ἐπιβάλουν τὴν ἀπάνθρωπη δογματικὴ τυραννία τους!...

(4) Ὁ Ἀλέξανδρος ἀποκαλοῦσε «πατέρα» του πὸν ἑκάθε θεὸ τῆς Ἀσίας καὶ Αἰγύπτου καὶ ὄχι μόνον τὸν Ἀμμωνα Δία. Κατὰ τὸ Σπράθωνα δὲν ἀπέφυγε νὰ προσφέρει τίς ἀνάλογες θυσίαι στὸν «πατέρα» του Ἀπὶ, ποὺ ἦταν ἓνας μαῦρος — διόλευκος ταῦρος καὶ λατρευόταν ὡς θεός, ἀπὸ πὸν ὁποῖο ἠῆρε μάλιστα καὶ σημαντικὸ χρησμό. (Βλέπετε συνοπτικὰ «Ἱστορία τοῦ Ἑλλ. Ἔθνους», Ἑκδοτικὴ Ἀθηνῶν, π.μ. Γ., σελίς 122 - 220).

λο ὡσαύτως ἐνδιαφέρων παρακολουθεῖται καὶ τῇ διδασκαλίᾳ τῶν γυμνοσφιστῶν, πού, μαγεμένοι ἀπὸ τὸν ἡγεμόνα, τὸν ἀκολουθοῦσαν μόνιμα στίς ἐκστρατείες του. "Ἕλληνες φιλόσοφοι καὶ Βραχμάνες γυμνοφιλόσοφοι μαζί - μαζί ἀναζητοῦσαν νὰ βροῦν τὰ κοινὰ σημεῖα τῶν ἀντιλήψεών τους, προκειμένου νὰ φθάσουν στὴ μιά καὶ μοναδική Ἀλήθεια.

Ἡ ἐκστρατεία στὴν Ἀνατολή ἐγίνε μέ σκοπὸ νὰ δώσουν οἱ Ἕλληνες καὶ ὄχι νὰ πάρουν. Οἱ σκοποὶ τῆς ἦταν καθαρὰ ἰδεαλιστικοί. Τόσο ὁ Ἀλέξανδρος, ὅσο καὶ ὁλόκληρο τὸ ἐκστρατευτικὸ σῶμα διακρίνονταν γιὰ τὸν ἀντισοικονομισμό τους. Ἡ περιφρόνηση τοῦ Ἀλέξανδρου γιὰ κάθε ὑλικὸ καὶ ἐφήμερο,⁽¹⁾ πού τὰ θεωροῦσε κατώτερα πράγματα, ἴδια γιὰ τοὺς κοινούς ἀνθρώπους, δὲν ἄφηνε περιθώρια παρερμηνείας καὶ παρεξήγησης στοὺς ἐταίρους του.

Ἡ προσήλωσή του στὰ ἰδεαλιστικά

ἰδανικά, ἡ ἀνιδιοτέλεια καὶ ὁ ἀντιωφελισμός του τὸν ἔφεραν σὲ πλεονεκτικὴ θέση πάντοτε τόσο ἐναντὶ τοῦ στρατεύματος, ὅσο καὶ ἐναντὶ τῶν Ἀσιατῶν. Οἱ ἐνέργειές του ἦταν πάντοτε σύμφωνες μὲ τὴν ἰδεολογία του καὶ τὰ λόγια του αὐστηρὰ μετρημένα. Ἐπόμενο ἦταν νὰ ἐκφυλίζωνται καὶ οἱ πιθανές ἀνταρσίες, πού τις ἀπέτρεπε μὲ λίγα ἀπλά, ἀλλὰ εἰλικρινῆ λόγια.⁽²⁾ καὶ ἐπανεφέρε τὸ στράτευμα στὴν τάξη.

Ἡ ἀρετὴ τῆς ἀνδρείας καθιστοῦσε τὸν Ἀλέξανδρο λάτρη τῆς ἀλήθειας καὶ ἀδιάφορο γιὰ κάθε μορφῆς τυποκρατία καὶ πρωτόκολλα. Οἱ «θεσμίς» αὐτοὶ εἶναι δημιουργήματα τῆς κακκομειριασμένης Λογοκρατίας καὶ ὄχι τῶν μεγάλων καὶ ἡρωϊκῶν μορφῶν ἀποτελοῦν στατικούς καὶ ἀντιδραστικούς παράγοντες πού κοντράρονται μὲ τοὺς φυσικοὺς νόμους, μὲ τὴν ἀλήθεια, τὴν πρόοδο καὶ τὸν πολιτισμό. Γιὰ τὸν Ἀλέξανδρο «ὁ βασι-

(1) Φεύγοντας ὁ Ἀλέξανδρος γιὰ τὴν Ἀσία μοίρασε στοὺς «ἐταίρους» ὅλα του τὰ περιουσιακὰ στοιχεῖα. Στὴν ἐρώτηση τοῦ Περδίκκα: «Σεαυτῷ δέ, ὦ βασιλεῦ, τί καταλείπεις», ἀπάντησε: «τὰς ἐλπίδας». Ὅταν, ἐξ ἄλλου, ὁ Δαρεῖος, εὐρισκόμενος σὲ δύσκολη θέση, ζήτησε συνθήκη ὑποσχόμενος νὰ πληρώνη στὸν Ἀλέξανδρο ἓνα γενναῖο ποσό, ὁ στρατηγὸς Παρμενίων συμβούλευε τὸ βασιλεῖα νὰ δεχτῇ τὰ χρήματα, λέγοντας: «Ἐγὼ μὲν, εἴ Ἀλέξανδρος ἦν, ἔλαβον ταῦτα». «Κάγώ, νῆ Δία, εἴ Παρμενίων» ἦταν ἡ ἀπάντηση τοῦ Ἀλέξανδρου. (Κ. Παπαρηγόπουλος, «Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους», τόμος Γ, σελίς 88).

(2) «Ἐληφανήσατε, ἄχάρστοι, τί ἔκαμα δι' ἐσᾶς. Δι' ἐμοῦ ἀποκτήσατε δόξαν καὶ πλοῦτον καὶ πάντα ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα καθιστοῦν τὸν κοινὸν ἄνθρωπον ὑπερήφανον καὶ εὐτυχῇ. Σεῖς ἀποκτήσατε πάντα ταῦτα καὶ ἐγὼ ὄχι. Μετὰ τόσους κόπους καὶ ἀγῶνες δὲν ἔχω ἄλλο τι ἐκτὸς τῶν πορφυρῶν αὐτῶν ἐνδυμάτων, τὰ ὁποῖα φορῶ καὶ τοῦ βασιλικοῦ τούτου διαδήματος. Δὲν ἔχω ἰδιαίτεραν περιουσίαν οὔτε θησαυροὺς, ἐκτὸς ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ὑπηρετοῦν ἐσᾶς καὶ τὸ κράτος. Τρώγω ὅπως σεῖς, κοιμῶμαι ὅπως σεῖς. Μόλιστα ἐξυπνῶ ἐνωρίτερον ἀπὸ σᾶς καὶ τρώγω ὀλιγώτερον ἀπὸ σᾶς. Καὶ οἱ κόποι σας; καὶ ἡ ἀνδρεία σας; καὶ ταῦτα συνεμερίσθην! Ἄς ἠποχωρήσῃ ἕκαστος ἐξ ὑμῶν καὶ ἄς μοῦ ἐπιδείξῃ τὰς πηλγὰς του. Δύναμαι καὶ ἐγὼ νὰ ἠράξω τὸ ἴδιον. Δὲν ὑπάρχει σημεῖον τοῦ σωματός μου, τὸ ὁποῖον δὲν φέρει οὐλὰς» (THEODOR BIRT, «Μέγας Ἀλέξανδρος», σελίς 247).

λεὺς δὲν κρύπτεται, οὐδὲ ψεύδεται». Μὲ γυμνὸ τὸ στήθος, χωρὶς σωματοφύλακες καὶ παρατρεχόμενους αὐλοκόλακες, περιφερόταν ἐλεύθερα σὰν ἀπλὸς στρατιώτης, ἀποποιούμενος κάθε ἐκδούλευση καὶ κάθε ἰδιαίτερη μεταχείριση, ὅπως ἀπέφευγε τὴν ἐπιδείξει κάθε μορφῆς ἀλογῆς ἐξουσίας καὶ ἀνωτερότητας. Τοιοῦτοτρόπως ζῶσε ἀπὸ κοντὰ τὰ προβλήματα καὶ τίς ἀνάγκες τῶν στρατιωτῶν καὶ τοῦ κόσμου, πού, ἂν ἦταν δίκαια, φρόντιζε νὰ λύωνται ἀμέσως.

Τόσο ὁ στρατός, ὅσο καὶ οἱ ἀντιπρόσωποι ὅλων τῶν πόλεων ἐνημερώνονταν τακτικώτατα γιὰ ὅλα τὰ γεγονότα, ἀλλὰ καὶ γιὰ τίς σκέψεις καὶ τίς προθέσεις τοῦ ἐκστρατευτικοῦ σώματος, μὲ βιβλικά ἐνημερωτικά φυλλάδια, («βασιλικοὶ ἐφημερίδες») πού τὴν ἐκδόσή τους εἶχε ἀναλάβει ὁ Καρδιανὸς Εὐμένης. Μὲ τὴν πίστη, ὅτι τὸ ἀπλὸ εἶναι σοφὸ, κατάργησε τὴ γραφειοκρατία καὶ ἀντικατέστησε τὸ δεκαδικὸ σύστημα μὲ τὸ δεκαδικό, πού ἰσχύει μέχρι σήμερα.

Μεγάλῃ σημασίᾳ ἔδωσε ὁ Ἀλέξανδρος στὴ διαφώτιση καὶ ἐξάλειψη κάθε δογματισμοῦ. Τὰ σκοταδιστικὰ ἐξουσιαστικὰ δόγματα πολεμήθηκαν καὶ οἱ φορεῖς τους τιμωρήθηκαν. Ὁ λόγος φώτισε τὰ σκότη, καὶ τὸ σπᾶθι τοῦ ἡγεμόνα κατέλυσε τοὺς «Γόρδιους δεσμούς». (!)

Ἡ ἰδέα τῆς Δικαιοσύνης βρίσκει ἀπόλυτὴ ἐκφραση στὶς ἀξικρατικές

ὁρχές τοῦ ἡγεμόνα. "Ὅλους τοὺς ἀγαθοὺς καὶ ἀξίους πολιτικούς ἢ στρατιωτικούς λειτουργοὺς τοὺς ἀντάμειβε γενναιοδωρα, ἐνῶ ἀντίθετα τοὺς φεύλους, τοὺς ἀτιμους, τοὺς δούλους, τοὺς ὑβριστὲς, τοὺς κόλακες καὶ τοὺς προδότες τοὺς τιμωροῦσε μὲ τὸν πιὸ παραδειγματικὸ τρόπο.

"Ὅλοι οἱ σατράπες καὶ οἱ λοιποὶ ἡγέτες τῆς Ἀσίας, ἐφόσον ἦταν τίμιοι καὶ ἀξιοί, διατήρησαν τίς θέσεις τους καὶ ἔλαβαν κάθε βοήθεια, προκειμένου νὰ ἐπιτελέσουν τὸν προορισμὸ τους. Μὲ ἰδιαίτερες φροντίδες ἀνακαίνισε τὸν τάφο Κύρου τοῦ Μεγάλου καὶ τοῦ ἀπέδωσε βασιλικὲς τιμές, γιὰ τὴν ὑπῆρξε ἐνάρετος καὶ ἀνδρεῖς. Γενναιοδωρα ἀντάμειψε τὸ στρατιώτη, πού προσέφερε βοήθεια στὸν τραυματισμένο Δαρεῖο. Ἰδιαίτερα τιμοῦσε τὰ παλληκάρια πού διακρίνονταν γιὰ τὴ λεβεντιά καὶ τὴν ὀνδρεία τους.

Ἐξαίρετο παράδειγμα τῶν ἀξιοκρατικῶν τοῦ ἀντιλήψεων ἀποτελεῖ ὁ τρόπος πού εἶδε τὴ διαδοχὴ του. Οἱ στρατηγεῖ μπαϊνόβγαιναν στὴ σκηνή τοῦ ἄρρωστου Ἀλεξάνδρου, λυπημένοι βέβαια, μὲ τὴν ἐλπίδα ὁ καθένας ὅτι θὰ χρисθῇ «ἐλέω Ἀλεξάνδρου» βασιλιάς.

Ὁ μελλοθάνατος, ἂν καὶ «μέγαν ἐπιτάφιον ἀγῶνα ὀρᾷ ἐφ' ἑαυτοῦ ἐσόμενον», ἀφήνει τὸ βασιλικὸ στέμμα «τῷ κρατίστῳ», ἀνωνύμως.

Οἱ ἀντιλήψεις τοῦ αὐτέος, ἡ δίκαιη

- (1) Διδασκαλία μεγάλης σημασίας ἀποτελεῖ τὸ γεγονὸς τῆς κοπῆς τοῦ Γόρδιου δεσμοῦ. Γιὰ τοὺς Ἕλληνας θάπρεπε καὶ οἱ θεοὶ νὰ εἶναι κατανοητοὶ καὶ νὰ μποροῦν νὰ περάσουν ἀπὸ τὸ φίλτρο τοῦ μυαλοῦ τους. Τὰ δόγματα καὶ τὰ σκοτάδια εἶναι ἀπαράδεκτα γιὰ τὸ λάτρη τῆς ἀλήθειας καὶ τοῦ φωτός. "Ὅποιο πρόβλημα ἢ αἰνίγμα δὲν λύεται μὲ τὸ μυαλὸ καταλύεται ἀπὸ τὸ σπᾶθι τοῦ Μακεδόνα, διδάγμα πού ἐλάχιστα ἐγίνε ἀντιληπτὸ ἀπὸ τὸ λογοκρατούμενο κόσμον, τοῦ ὁποῖου ἡ σπονδυλικὴ στήλη ἔχει κυρτώσει ἀπὸ τὸ βάρος τῶν πάσης φύσεως δογμάτων, θρησκευτικῶν καὶ πολιτικῶν.

μεταχείριση ὅλων, ἡ φιλαλήθεια καὶ ἡ σωφροσύνη του, ὁ σεβασμός του πρὸς ὅλους καὶ ἀνεξιθρησκεία του, ἡ ἀνιδιοτέλεια καὶ ὁ αὐτοέλεγχός του, ⁽¹⁾ τὸν ἔκαναν τόσο ἀγαπητό, ὥστε στὸ τέλος οἱ λαοὶ ποὺ κατέκτησε τὸν θεοποίησαν.

Μὰ καὶ ὁ Ἀλέξανδρος, προκείμενου νὰ ἀπομακρύνῃ τὰ ψυχικὰ πλέγματα νικητῶν καὶ νικημένων καὶ νὰ ἐνισχύσῃ τὸ ἠθικὸ φρόνημα τῶν ἐθνῶν, ἐξοικειώθηκε ὅσο μπορούσε μὲ τὰ ἀσιατικὰ ἦθη καὶ ἔθιμα, συνιστώντας καὶ στοὺς ἐπίλοιπους νὰ πράξουν τὸ ἴδιον. Ἡ υἱοθέτηση πολλῶν ἐξωτερικῶν τύπων τῶν Ἀσιατῶν (ἐνδυμασία, σίτησις, προσκύνησις κλπ.), ποὺ τόσο ἐνώχλησε μερικοὺς «σωθινιστὲς» στρατηγούς του καὶ πολλοὺς μεταγενέστερους ἱστορικοὺς, δὲν εἶχαν κανένα ἄλλο νόημα πέραν αὐτοῦ.

Ἐκφραστικώτατο παράδειγμα τῶν ὑπερεθνικῶν πανανθρώπινων ιδεῶν του ἀποτελεῖ καὶ τὸ γεγονός τῶν ὁμαδικῶν γάμων Ἑλλήνων ἀξιωματικῶν μὲ Περσίδεις, Ἰνδές, Αἰγύπτειες. Ὁ ἴδιος ὁ Ἀλέξανδρος ἔδωσε τὸ παράδειγμα παίρνοντας ἀλλόφυλλη σύζυγο. Τὸ γεγονός αὐτὸ ἐγένετο ἀφορμὴ νὰ ἐκφραστοῦν ἀνοιχτὰ ἐναντίον του μιὰ μικρὴ ὁμάδα Μακεδόνων ἀξιωματικῶν μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸ γηραιὸ Παρμενίωνα, τὸ γιό του Φιλῶτα, τὸν Κλεῖτο καὶ τὸν Κάσανδρο. Ὁ Ἀλέξανδρος ποὺ ἦταν ἀπὸ πολὺ πρὶν ἐνημερωμένος γιὰ ὅλα αὐτά, κρίνον-

τας ὅτι οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ μόνο ἀντίδραση καὶ ζημία μποροῦν νὰ προκαλέσουν στὸ ἔργο του καὶ ἐπείγοντες νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν πρὸς ἀνατολὰς πορεία του, χωρὶς ἀναταραχὰς καὶ διχόνοιας, διέταξε τὴ σύλληψη, δίκην καὶ καταδίκη τόσο τοῦ Φιλῶτα, ὅσο καὶ τοῦ πατέρα του Παρμενίωνα.

Ὁ ἐθνικιστὴς Κλεῖτος, μὴ δυνάμενος ἐπίσης νὰ ἐννοήσῃ τὴν ἀνωτερότητα τῶν ὑπερεθνικῶν καὶ οἰκουμενικῶν ιδεῶν τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἦρθε σὲ λογομαχίαν μαζί του, ποὺ κατέληξε σὲ μονομαχίαν καὶ ἦττα τοῦ στρατηγοῦ.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸν Κάσανδρο, τὸ ἰδεολογικὸ του ὑπόβαθρο ἦταν τόσο σαθρό, ὅσο ψεύτικη ἦταν καὶ ἡ ἀνδρεία του. ⁽²⁾ Ὁ Ἀλέξανδρος ἀρκέστηκε νὰ κτυπήσῃ τὸ κεφάλι τοῦ Κάσανδρου στὸν τοῖχο, ὅταν ὁ τελευταῖος σκέφθηκε, ὅτι μπορεῖ νὰ εἰρυνευθῇ τὸν Ἀλέξανδρο γιὰ τὴν υἱοθέτησιν τῶν ἐξωτερικῶν αὐτῶν τύπων τῶν Ἀσιατῶν. Ὁ Κάσανδρος θὰ ἐκδικηθῇ πρόστυχα, μετὰ τὸν θάνατό τοῦ Ἀλεξάνδρου, γιὰ τὸ πάθημά του, ἐξοντώνοντας ὁλόκληρη τὴν οἰκογένειαν τοῦ κοσμοκράτορα.

Ἡ ὁμάδα αὐτὴ τῶν ἀξιωματικῶν, οἱ «ἐθνικιστὲς» ἔμεναν αὐστηρὰ προσκολλημένοι στὸ ξεπερασμένο ἀπὸ τὸν Ἑλληνισμό ἰδεολογικὸ σχῆμα τοῦ φυλετισμοῦ. Ἀντιδραστικοὶ καθὼς ἦταν, ἀρέσκονταν νὰ πιστεύουν στὸ δόγμα τῆς «Μεγάλης γεωγραφικῆς Ἑλλάδας» ⁽³⁾ καὶ νὰ φαντάζονται

(1) «Τὸ κρατεῖν ἑαυτοῦ βασιλικώτερον τοῦ νικῶν τοὺς πολεμίους» (Πλούταρχος «περὶ Ἀλεξάνδρου» πύχης ἢ ἀρετῆς», 8. 9).

(2) «Τοσοῦτον δὲ πρόμον ἐνεποίησεν εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ Κασάνδρου, ὥστε θραδύπερον, μετὰ παρέλευσιν πολλῶν ἐνιαυτῶν, ἤδη τούτου βασιλεύοντος τῆς Ἑλλάδος, καὶ περιπατοῦντός ποτε ἐν Δελφοῖς καὶ θεωροῦντος ἀνδριάντας, φανείσης εἰκόνας τοῦ Ἀλεξάνδρου, κατελήφθη αἴφνης ὁ Κάσανδρος ὑπὸ φρίκης δεινῆς καὶ «μόλις ἀνέλαθεν αὐτὸν ἰλιγγιάσαντα πρὸς τὴν ὄψιν», λέγει ὁ Πλούταρχος». (Παπαρηγόπουλος, «Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους», τόμος 3, σελ. 113).

(3) «Προσθεῖναι τὴν Ἀσίαν τῇ Ἑλλάδι».

τὴν Ἀσία ρυμουλκημένη στὸ μικρὸ σκάφος τῆς Μακεδονίας. Πολλοί, ἄλλωστε, φαντάζονταν τὸν Ἀλέξανδρο ἁπλὸ ἐκδικητὴ καὶ τιμωρὸ τῶν Μήδων.⁽¹⁾

Ὅλα αὐτὰ βρίσκονταν ἔξω ἀπὸ τὶς σκέψεις τοῦ παγκόσμιου ἥρωα. Ἦδη οἱ λόγοι τῆς «στρατείας» στὴν Ἀνατολὴ εἶχαν πραγματοποιηθῇ. Ἡ Ἀσία ἀποτελοῦσε ἓνα ἀπέραντο ἐλληνικὸ στοιχεῖο. Οἱ ἀνεξέλεγκτες ὁρμὲς ἐπιβολῆς τῶν ἐθνῶν ἐναντίον ἄλλων δαμάστηκαν. Τὰ ἐθνικὰ μίσση ἐτεινὰ νὰ λησμονηθοῦν. Ὁ γιὸς τοῦ Δία⁽²⁾ μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ ἔδινε ἰδεολογικὴ ἐπικύρωση στὴν οἰκουμενικότητα καὶ ἔνωσε τὰ ἔθνη — ἦταν ἡγεμῶν καὶ πατέρας ὅλων τῶν ἐθνῶν. Ἀπαλλαγμένα τὰ ἔθνη ἀπὸ τὰ πάθη, τὰ μίσση καὶ τοὺς ἀθέμιτους ἀνταγωνισμοὺς ἐπιδόθηκαν στὴ δημιουργία καὶ στὸ ἔργο. Τὸ ἀσιατικὸ θηρίο ποὺ χρόνια ζοῦσε στὴν ἀνυπαρξία τοῦ «Νιρβάνα» ἀργοπεθαίνοντας, παρουσίαζε τώρα ἀσυνήθιστη κίνηση: Ἐμπορικὴ, γεωργικὴ — κτηνοτροφικὴ, οἰκοδομικὴ, ἐπιστημονικὴ — καὶ ἀνάλογην ἰδεαλιστικὴν ἐπαρση.

Οἱ ἀλεξανδρινὲς σχολὲς ἀπερίσπαστες ἐπιτελοῦσαν τὸ ἔργο τους τῆς ἀναζήτησης οἰκουμενικῶν μέτρων καὶ ἀξιών, ποὺ τὰ ἀποτελέσματα τους δὲν ἄργησαν νὰ φανοῦν. Ἡ

Ἀλεξανδρινὴ Σχολὴ πραγματοποιίωσε ἀξέπραστους πνευματικοὺς ἄθλους. Οἱ ἐπιστημονικοὶ ἄθλοι τοῦ Εὐκλείδη, τοῦ Ἐρατοσθένη, τοῦ Εὐδήμου, τοῦ Ἀπολλωνίου κ.ἄ. ἴσως ποτὲ νὰ μὴν ἐπιτυγχάνονταν χωρὶς τὸν Ἀλέξανδρο.⁽³⁾

Ὁ Ἀλέξανδρος, ποὺ ἦταν «ἰδιὸν του τὸ αἶι καινόν τι ἀπεργάζεσθαι», ἐτοιμαζόταν νὰ πραγματοποιήσῃ τὴν ἄλλη στρατεία του στὴ Δύση, ἀλλὰ λίγο πρὶν ἀπ' αὐτὴν ἀπέθανε. Γιὰ ὅλα εἶχε φροντίσει μὲ σχολαστικότητα, ὅπως συνήθιζε, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ θέμα τῆς διαδοχῆς καὶ τὸ θέμα τῆς δημιουργίας κράτους, πράγματα γιὰ τὰ ὁποῖα οἱ κατακτητὲς ἀναλίσκουν ὅλες τους τὶς δυνάμεις. Ἐδῶ ἀκριβῶς βρίσκεται τὸ κλειδί γιὰ νὰ εἰσχωρήσῃ κανεὶς στὸ ἰδεολογικὸ οἰκοδόμημα τοῦ μόνου κοσμοελευθερωτῆ καὶ ἐκπολιτιστῆ τῆς οἰκουμένης.

Αὐτὸ ποὺ οἱ ἱστορικοὶ τῆς Λογοκρατίας ἀγωνίζονται αἰῶνες τώρα νὰ ἀποκρύψουν ἀπὸ τὴν ἀνθρωπότητα, ἢ κοινὴ συνείδηση τῶν ἐθνῶν, ὁ ἀπλὸς κόσμος, τὸ διαισθανθῆκε κι ἂς μὴ μπόρεσε ποτὲ νὰ τὸ ἐκφράσῃ μὲ ἀκρίβεια. Ἐκεῖθεν ἐξηγοῦνται οἱ θρηνοὶ καὶ τὰ μοιρολόγια τῆς ἀνθρωπότητος, γιὰ τὸ χαμὸ τοῦ ἡγεμόνα, οἱ μῦθοι καὶ τὰ τραγούδια, τὰ ὁράματα

(1) Καὶ σήμερα ἀκόμα μετὰ παρέλευση 2.300 ἐτῶν ἀπὸ τὸ θάνατο τοῦ Ἀλεξάνδρου δὲν λείπουν οἱ «ἐθνικιστὲς» ποὺ φανατίζονται καὶ δηλητηριάζουν τὸν κόσμον μὲ τὰ μὴ ἐλληνικὰ τους δόγματα. Πρόκειται περὶ ἰδεολογικῆς πλάνης, περὶ «πλέγματος» ἐθνικῆς ἀνεπάρκειας ἢ περὶ ἀνθελληνικότητος: «Ἄν ζοῦσε σήμερα ὁ Ἀλέξανδρος, ὁ μεγαλύτερος Ἕλληνας ὅλων τῶν ἐποχῶν, ὅλοι αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι θὰ τὸν θεωροῦσαν «προδότη τοῦ Ἑλληνισμοῦ»...

(2) «Τοῦτο μὲν ὦ φίλοι, τὸ ρέον, αἶμα, καὶ οὐκ ἰχώρ, οἷος ἡνέρι τε ρέει μακάροισι θεοῖσιν» (Κων. Παπαρηγόπουλος, «Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους», σελ. 89).

(3) «Ἡ ἀρχαιότητα, ποὺ ἀπὸ μέσα της δημιουργήθηκε ἡ Εὐρώπη, εἶναι ὁ κόσμος τοῦ Ἑλληνισμοῦ ποὺ ἵδρυσε ὁ Ἀλέξανδρος» (Ρ. ΒΑΜΜ).

καὶ ἡ θέωση τοῦ Ἀλέξανδρου.⁽¹⁾ Ὁ κόσμος δὲν ἔκλαυσε τὸν Ἀλέξανδρο, ἀλλὰ τὸ χαμένο ὄνειρο τῆς οἰκουμένης, ποῦ μόνον αὐτός ἦταν ἱκανὸς νὰ πραγματοποιήσῃ. Ἐκλάυσε τὸν ἄλλο ἰδεολογικὸν κόσμον, ποῦ ὅλοι ὀνειρεύονται, μὰ μόνον ὁ Ἀλέξανδρος ἔδειξε ὅτι θὰ μπορούσε νὰ κἀν πραγματικότητα, ἤτοι τὸν κόσμον τοῦ Δικαίου καὶ τοῦ Ἐλευθέρου, τοῦ Ἀληθοῦς καὶ τοῦ Ἐνάρτου, τὸν ἰδανικὸν κόσμον τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἰδεαλισμοῦ.

Τὰ σημερινὰ ἰδεολογικὰ σχήματα τῆς Λογοκρατίας, ὁ Ἐθνικισμός, ὁ Διεθνισμός, ὁ Κοσμοπολιτισμός, εἶναι δημιουργήματα μὴ «Ἑλληνικά» — ἀλλόφυλλα — καὶ δὲν ἔχουν κανένα κοινὸ σημεῖο μὲ τὴν ἰδεολογίαν τοῦ Μακεδόνου, μὲ τὴν οἰκουμενικότητα τοῦ πνεύματός του. Τὰ γενικὰ χαρακτηριστικὰ τους, τὸ δόγμα, τὰ σύνορα ἢ τὰ κέντρα ἐξουσίας, ἡ ἀστυνόμευση καὶ στρατονόμηση τῶν ἐθνῶν, ἡ καταστροφή τῶν ἐθνικῶν τους πολιτισμῶν καὶ ἡ ἀντικατάστασή τους ἀπὸ ἓνα τεχνητὸ ὑποκατάστατό τους, ἡ σαλαμοποίηση τῆς ἀνθρωπότητας, ὁ διεθνικὸς ἀνταγωνισμός καὶ ὁ συναφὴς φανατισμός, ἡ διαταξικὴ φαγωμάρα, ἡ ἀνελευθερία, ἡ ἀδικία, τὸ ψεῦδος, ἡ καλλιέργεια ταπεινῶν συνειδήσεων καὶ μικρῶν ἀνθρώπων, ὁ οἰκονομισμός καὶ ἡ ἠθικὰ οὐδέτερη ἐργασία, εἶναι τὰ ὀκρῶς ἀντίθετα πρὸς ἐκεῖνα, ποῦ ἐκφράστηκαν κατὰ τὰ λίγα ἀλεξανδρι-

νὰ χρόνια. Ἡ ἰδεολογία, ἄλλωστε, τοῦ Ἀλέξανδρου κατάφερε νὰ ξυπνήσῃ τὴν κοιμισμένην Ἀσίαν, σὲ ἀντίθεση μὲ τὴν ἰσχύουσα λογοκρατικὴ ἰδεολογία, ποῦ κατάφερε νὰ ἀποκαιμίῃ καὶ νὰ νεκρώσῃ τὸν ἤδη ἀφυπνισμένον ἀλεξανδρινὸν κόσμον.

Ὁ Ἀστυκρατισμός καὶ ὁ Μαρξισμός, ὁμογάλακτα τέκνα τῆς Λογοκρατίας, ποῦ ἐχθρεύονται κάθε μεγάλον ἀνόστημα, κάθε ἡρωϊκὴ μορφήν ποῦ δαμάζει τίς ψυχὰς καὶ παρασύρει τὸν κόσμον σὲ ὑψηλὰ συγκινήσεις καὶ ἐνθουσιασμό, προσπαθοῦν μὲ χίλιους δυὸ τρόπους νὰ μειώσουν τὸ νόημά τους καὶ νὰ τὰ ἀπομακρύνουν ἀπὸ τὴ σκέψιν τῶν ἐθνῶν. Ἐδῶ στὴν Ἑλλάδα ἡ Λογοκρατία κατάφερε τὰ μεγαλύτερα χτυπήματα, προκειμένου νὰ κάμψῃ τὸ ἀδάμαστο ἠθικὸν — ἡρωϊκὸν φρόνημα τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ποῦ ἐξακλουσίῃσεν νὰ θρέφεται μὲ τὰ νάματα τοῦ Ἀλέξανδρου.

Ὁ καταναλωτισμός ἀποτελεῖ τὸ τελευταῖον ὄπλον τῆς Λογοκρατίας καὶ ἴσως τὸ πιὸ ἐπικίνδυνον, γιατί εἶναι ὑπερβολὴ καὶ ἀνάνδρος — καὶ στὴ μορφὴ τοῦ πολέμου ποῦ ἔχει ἐξαπολύσει ἐναντίον μας τὸ ἔθνος εἶναι ἐντελῶς ἄμαξο. Τὸ ἄγχος, οἱ παρακρούσεις καὶ ἡ δυστυχία εἶναι οἱ τραγικώτερες ἀποδείξεις τῆς συμφορᾶς ποῦ μᾶς πλάκωσε. Τὸ κατεστημένο, ἐκμεταλλεζόμενο τὴν ἠθικοπνευματικὴν αὐτὴ σύγχυση τοῦ Ἑλληνισμοῦ, τὸν χτυπᾷ ἄμεσα στὴν ψυχὴ μὲ σκο-

(1) Ὁ Πέρσης ἐθνικὸς ποιητὴς Φιρντοουσή ἀπὸ ἔργου τοῦ «Σαχνάμα» θεωρεῖ τὸν Ἀλέξανδρον ἥρωα τοῦ Περσικοῦ ἔθνους. Τὰ μυθικὰ κατορθώματα τοῦ ἥρωα παρουσιάζονται σὲ ἔργα λαϊκῆς φιλολογίας στίς ἀκόλουθες γλῶσσας: ἀρμενικὴ, συριακὴ, ἀρσβικὴ, αἰθιοπικὴ, κοπτικὴ, ἐβραϊκὴ, παλαιοπερσικὴ, νεοπερσικὴ, ἀνατολικοτουρκικὴ, δυτικοτουρκικὴ (ὁσμανικὴ), ἰσθικὴ, μαλαϊκὴ, προβηγκιανὴ, γαλλικὴ, γερμανικὴ, ἰρλανδικὴ, ἀγγλικὴ, σουηδικὴ, δανικὴ, πολωνικὴ, βοημικὴ, σερβικὴ, βουλγαρικὴ, ρουμανικὴ καὶ ρωσικὴ. Ἀπειρες, ἐξ ἄλλου, εἶναι οἱ παραστάσεις του, σὲ ἔργα λαϊκῆς τέχνης, ὡς θεοῦ, ἐξολοθρευτῆς τεράτων κλπ.

πὸ τὴν πλήρη ἐξαφάνισή του.

Ἐνῶ διοχετεύει στὴ νεολαία τὰ πιά χυδαῖα ἱδεολογικά πρότυπα — Μάρξ, Λένιν, Τρότσκι, Μάο, Γκουε-βάρα, Κάστρο κλπ. — καὶ τίς πρὸ βρώμικες διαστροφές — χίπις, μαριχουάνα κ.ἄ. — ἀποκρύπτει ταυτόχρονα τὰ μεγάλα ἱδεολογικά πρότυπα τοῦ Ἑλληνισμοῦ — Ἀλέξανδρος, Σωκράτης, Ἡράκλειτος, Ἀριστοτέλης. Οἱ εἰκόνες τῶν ἀγνῶν ἰδεαλιστῶν Ἑλλήνων ἀποκαθελώθηκαν ἀπὸ τὰ Ἑλληνικά σχολεῖα, ὅπου μόνιμα πεζάρουν οἱ φωτεινέφανοι τῶν νεοκρεταπτῶν τῆς Ἑλληνικότητος. Τὰ μαθητικά βιβλία ποῦ, ἐπὶ αἰῶνες, δὲν ἄφησαν εὐκαιρία, προκειμένου νὰ αἰ-

σθητοποιήσουν τὴν ἀρετὴ, νὰ ἀναφερθοῦν στὸν Ἀλέξανδρο, ἀπέβαλαν καὶ τὸ μῦθο τῆς Γοργόνας. Ὁ παγκόσμιος ἥρωας ἔπαψε πιά «νὰ ζῇ καὶ νὰ βασιλεύῃ». Οἱ ἑλληνικὲς κατακτησὲς διαστρεβλώθηκαν καὶ τὰ λόγια τῶν Ἑλλήνων σοφῶν, πλασάρονται στὴν Ἑλληνικὴ νεολαία ἀπὸ τὰ διαστρεβλωτικὰ στόματα τῶν λογοκρατῶν.

Τὸ καταπροδομένο ὅμως Ἑλληνικὸ γένος, ποῦ διαθέτει ἰσχυρότατη διαισθησι καὶ φυσικὴ αἰσθησι τοῦ ὀρθοῦ, κρύβει τὸν Ἀλέξανδρο καὶ τὰ ἄλλα ἱδεολογικά του πρότυπα ἐκεῖ ποῦ γνωρίζει ὅτι εἶναι ἀσφαλῆ καὶ σίγουρα: «Στὰ κόκκαλα τὰ ἱερά».

Επικαιρα και ανεπικαιρα

Ο σπαραγμός της Πολωνίας «συγκινεί» Δύση και Ανατολή, αντίθετως μὲν — «τ' αὐτά», κατὰ Ἡράκλειον — πλὴν, ἰσοπόσως.

Τὸ ἀνατολικὸν στόμα τοῦ πολυκεφάλου τέρατος ποὺ κυβερνᾷ τὸν κόσμον κατασπαράσσει τὰ «ἀτίθασσα» παιδιά του. Καὶ τὸ δυτικόν, μὲ δάκρυα στὰ μάτια, τοῦ εὐχεταὶ «καλὴν χώνευσιν».

Σκέπτομαι τὴν ἀτμόσφαιραν εἰς τὰ ἀνθρακωρυχεῖα, ὅπου, γιορτινὲς μέρες, χιλιάδες ἄνθρωποι, 600 μέτρα ὑπὸ τὴν γῆν, νησιτικοί, ὠσιμίζοντο τὸ ὄραμα τῆς Ἑλευθερίας. Ὡς εἰς τὸ Μεσολόγγι ἢ εἰς τὸ Σούλι, κάποτε. Τὴν Ἑλευθερίαν, ποὺ ἀπαγορεύεται πλεόν νὰ ἐμφανισθῇ ἐπὶ τῆς γῆς — ὅπουδῆποτε, δυστυχῶς.

* * * *

Επιτέλους, καὶ ἐν Ἑλλάδι—ὡς συνέβη, ἄλλωστε καὶ εἰς Παρισίους (ἔνθα πᾶς συρμός ἐξικνεῖται) — ἡ πολυπόθητος «ἀλλαγὴ».

Τὸ ἀντιαμερικανικὸν ἀμερικανοθρεμμένον, μὴ προνομιούχον ἐφοπλιστικόν, κολωνακιδιαιμένον καὶ κοκκινολάτριν, ἀνπευρωπαϊκόν, εὐρωποτρεφόμενον, ἑλληνοαραβοκεντρικόν, βολευμενοαντικατεστημένον, κατέλαβεν τὴν Ἑξουσίαν, ἐν ὀνόματι — πάντα ἐν ὀνόματι — τοῦ λαοῦ.

Βεβαίως, μετὰ τὴν κατάληψιν, ἀν-

τελήφθη ὅτι ἡ κατάστασις ἦτο δύσκολος, λόγῳ τοῦ «χάους» ποὺ ἐκληρονόμησεν ἀπὸ τὴν «Δεξιάν». Ἄλλωστε, δύσκολος ἦτο καὶ διὰ τὴν «Δεξιάν», λόγῳ τοῦ κληρονομηθέντος ἀπὸ τὴν «Χούνιαν», «χάους».

Χάος, χάος κληρονομεῖ καὶ ἐξουσία τὴν ἐξουσίαν διαδέχεται. Καὶ τὸ παγκόσμιον κατεστημένον δουλεύει ρολοῖ. Ὡχ, ἀδελφοί, δὲν βαρεθήκατε τὴν κασφαγίαν;

* * * *

Εκυκλοφόρησε καὶ φέτος, γιὰ τρίτη χρονιά, ὁ Ρένος Ἀποστολίδης τὸ ἐπιτραπέζιο ἡμερολόγιο — ἀνθολόγιό του. Μερακλήδικη δουλειὰ — ὅπως ὅλες τοῦ Ρένου. Δροσιά ἀληθινῆς

Τοῦ

Μ. ΣΤΡΑΤΑΚΗ

ποιήσεως καθημερινή, στὴν ἀπέραντη Σαχάρα μας...

(Φίλος, διερωτᾶται, πῶς οἱ «ἀλλαγές», ἀγνόησαν τὸν Ρένο, στὸν τομέα τῆς Παιδείας, βρὲ ἀδερφέ — αὐτόν, τὸν κατ' ἐξοχὴν γνώστην. Ἀφέλειες. Γιατί φίλε κατ' ἀρχὴν πόσοι καὶ ποιοὶ θέλουν νὰ μάθουν γράμματα; Τὸ πρότυπο, ποὺ δοξάζεται χρόνια τώρα στὴν ὅλη Παιδεία μας εἶναι ὁ Ἕλληνας—φελλός—μιὰ τρύπα ἐπιδιώκει νὰ βουλώσῃ ὁ δυστυχὴς μὲ τὸ ἔρμιο τὸ «χαρτί» (ποὺ γι' αὐτὸ εἶναι ἄξιο, μόνον, τελευταία, ἄλλωστε). Κι ὕστερα, ἀν μάθουν γράμματα, ποιοὶ θὰ μᾶς βαροῦν παλαμάκια σ' ὅ,τι λέμε, ποιοὶ θὰ «ἀγανακτοῦν», θὰ «διαδηλώνουν» κ.λ., καί, προπαντὸς ποιοὶ θὰ μᾶς ψηφίζουν νὰ τοὺς κυβερνᾶμε. Γιὰ «δεξιούς», «ζερωτοὺς» καὶ ζερβοδέξιους, ἀνεξάρτητα, ὁ Ρένος εἶναι ἐχθρός).

Ἡ ταυτότητα Ἐξουσίας - Ἀναρχίας

Ο ἔξουσιαστικὸς σχηματισμὸς δὲν εἶναι φυσιολογικὸς τύπος ὁμαδικῆς συμβιώσεως ὁμοειδῶν ἀτόμων. Οἱ σχέσεις τῶν μελῶν τοῦ ἔξουσιαστικοῦ σχηματισμοῦ, «κυβερνώντων» καὶ «κυβερνωμένων», δὲν καθορίζονται ἀπὸ τὸν ἀνώτατο σκοπὸ τῆς ἐπιβιώσεως καὶ προαγωγῆς τῆς κοινότητος — τὸν μοναδικὸ σκοπὸ ποὺ θὰ μπορούσε νὰ στοιχειοθετήσῃ τὴν *RAISON D' ETAT*, τὸν λόγον ὑπάρξεως, τῆς ὁμαδικῆς ζωῆς — ἀλλὰ ἀποτελεῦν μιὰ πολυδαίδαλη σπεῖρα ἐξαρθήσεων καὶ συναρτήσεων ποὺ γεννιῶνται ἀποκλειστικὰ ἀπὸ τὴν ὑπερανπτυγμένη ὁρμὴ ἐπιβολῆς τοῦ κάθε μέλους ἐπὶ τῶν ὑπολοίπων μελῶν καὶ τῆς κάθε ὑποομάδας ἐπὶ τῶν ὑπολοίπων ὑποομάδων.

Μέσα στὸ πλαίσιο τῆς ἔξουσιαστικῆς κοινωνίας πρωταρχικὴ προϋπόθεσις λειτουργίας τῆς ομάδας εἶναι ἡ ὕλική ἰσχὺς. Ἐνα τεχνητὸ ἄθροισμα δυνάμεως ἀποτελούμενο ἀπὸ διάφορα ὕλικά μέσα ἐπιβολῆς (ὄπλα, «ὀργάνωση», πλοῦτος) ἐξασφαλίζει τὴν συγκρότησι μιᾶς συμβατικῆς καταστάσεως, στὴν ὁποία τὸν κυρίαρχο, τὸν ἀποφασιστικὸ ρόλο παίζουν τὰ ἄτομα ἢ οἱ ὑποομάδες ποὺ ἐλέγχουν τὴν δύναμη αὐτή.

Ἡ συγκέντρωση καὶ ὁ ἐλεγχὸς τῆς ὕλικῆς δυνάμεως, καθ' ἑαυτά, εἶναι ἀρκετὰ γιὰ νὰ κατοχυρώσουν καὶ νομιμοποιήσουν, χωρὶς ἄλλες διαδικασίες, ἄμεσα, τὸν ἡγετικὸ ρόλο ἐκείνων ποὺ κατέχουν τὴν ἐξουσία — καί, ἔμμεσα, νὰ τοποθετήσουν ἐκτός

ἡγεσίας ὅλους ὅσοι δὲν διαχειρίζονται τὴν δύναμη. Δὲν ὑπάρχουν ἄλλα «κριτήρια» ἢ μηχανισμοί, δυνάμει τῶν ὁποίων κατατάσσονται ἐντὸς ἢ ἐκτός ἡγεσίας τὰ μέλη τοῦ ἔξουσιαστικοῦ σχηματισμοῦ.

Θὰ μπορούσε νὰ παρατηρήσῃ κανεὶς ὅτι καθ' ἑαυτὴν ἡ ἰκανότητα γιὰ τὴν ἀπόκτηση τοῦ ἐλέγχου τῆς δυνάμεως γίνεται «κριτήριον» αὐτόματα

Τοῦ

Δ. Ι. Α.

λειτουργοῦν γιὰ τὸ «ἐξ ἀντικειμένου» ἀξιοκρατικὸ ξεκαθάρισμα τῶν μελῶν καὶ τὴν δίκαιη καὶ αὐτόματη ἀνάδειξή τους σὲ ἡγέτες ἢ, τάναπαλιν, γιὰ τὴν δίκαιη καὶ αὐτόματη τοποθέτησή τους στὴ θέση τῶν κυβερνωμένων. Ὅμως τοῦτο θὰ συνέβαινε, ἂν ἡ δύναμη ἀποτελοῦσε αὐτοσκοπὸ τῆς ὁμαδικῆς συμβιώσεως. Δὲν ἀνήκουμε σ' αὐτοὺς ποὺ πιστεύουν σ' ἕναν τέτοιο παραλογισμό, σ' ἕνα τέτοιο δόγμα, καὶ θὰ ὑπάρξῃ σὲ προσεχῇ τεύχη τοῦ «Δαυλοῦ» ἀνάλυση καὶ ἀπόδειξη τοῦ — εὐκόλα ἀντιληπτοῦ, ἄλλωστε — παραλογισμοῦ αὐτοῦ. Ἐδῶ περιοριζόμαστε στὴν παρατήρησι ὅτι ἡ δύναμη ἀπὸ τὴ φύσιν τῆς εἶναι μέγεθος ποὺ οὔτε αὐτοελέγχεται, οὔτε αὐτοσυντηρεῖται, εἶναι ἀπαραίτητο νὰ ἔχῃ *κ α τ ε ὕ θ υ ν σ η*, γιὰ νὰ χρησιμοποιήσουμε ἕναν ὅρο τῆς Μηχανικῆς, μ' ἄλλα λόγια ἡ δύναμη πρέπει νὰ ὑπαχθῇ σὲ κάποια

ἄλλη οὐσία, κάποιο λόγο, πού βρίσκεται πάνω ἀπ' αὐτήν. Ἀπορρίπτουμε, λοιπόν, τή δύναμη σάν αὐτοσκοπό τῆς κοινότητας, ἐπανερχόμαστε στό σκοπό τῆς ἐπιβίωσης καί προαγωγῆς τοῦ συνόλου — καί προχωροῦμε στήν ἀνάλυση τοῦ φαινομένου τῆς ἐξουσίας.

Τά μέλη—φορεῖς τῆς δυνάμεως, γιά νά τήν διατηρήσουν, εἶναι αὐτονόητο ὅτι δέν τούς τήν ἀμφισβητοῦν τά ἄλλα, τά ἐκτός ἡγεσίας μέλη. Γιὰ νά ὑπάρξη αὐτή ἡ ἀποδοχή, θά ἔπρεπε ὁ ἐξουσιαστής, ἐκτός τῆς ιδιότητάς του ὡς διαχειριστῆ τῆς δυνάμεως, νά ἐνεφάνιζε καί ἄλλα γνωρίσματα, ἄλλα «προσόντα», πού θά τοῦ ἐξασφάλιζαν τήν ἐκ μέρους τῶν ἄλλων μελῶν ἐλεύθερη ἀναγνώριση τῆς ὑπαροχῆς του, τοῦ δικαιώματός του, δηλαδή, νά κατέχη τήν «κοινῇ δύναμη» (ἡ ὁποία, σημειωτέον, ἀποτελεῖ τήν συνισταμένη τῶν δυνάμεων πού ἀντιπροσωπεύει κάθε ἄτομο, χωριστά, τοῦ ἐξουσιαστικοῦ σχηματισμοῦ). Τέτοια, ὅμως, γνωρίσματα, ἄσχετα πρὸς τὴν δύναμη, ὅπως εἶπαμε, δέν εἶναι ἀναγκαῖα γιά τὴν ἡγεσία τῆς ἐξουσιαστικῆς κοινωνίας.

Ἀνακύπτει, λοιπόν, αὐτόματα ἡ ἐγγενὴς ἡγετικὴ ἀνεπάρκεια, ἡ ἐσωτερικὴ «κρίση ἡγεσίας» τῆς καταστάσεως ἐξουσίας: Στὸ φαινόμενο τῆς ἐξουσίας, τὸ θεμελιωμένο ἀποκλειστικά πάνω στὸ ὑλικὸ ὑπόβαθρο τῆς δυνάμεως, ὁ κύκλος πού ἐλέγχει τὴν δύναμη δέν εἶναι αὐταπόδεικτα ὁ φυσικὸς ἡγετικὸς κύκλος τῆς ὁμάδας. Εἶναι τεχνητό, συμβατικὸ, παρὰ φύσιν δημιουργημα, κονφόρμ, πού κατὰ λογικὴν ἀναγκαιότητα εἶναι ἀδύνατο νά ἀνταποκριθῇ ἐπάρξια στὰ καθήκοντα τοῦ ἡγετικοῦ ρόλου του. Εἶναι ἀδύνατο νά αὐτοελέγχεται καί νά αὐτοσυντηρῆται, διότι, ἀκριβῶς, καί ἡ δύναμη — στήν ὁποία ἀ-

ποκλειστικὰ ὀφείλει τὴν ὑπαρξὴ του — εἶναι μέγεθος πού καθ'αυτὸ δέν αὐτοελέγχεται καί δέν αὐτοσυντηρεῖται.

Ὑπάρχει, λοιπόν, ἐξ ὀρισμοῦ, μέγα στὸ ἐξουσιαστικὸ καθεστῶς ἡ ἀμφισβήτησις τῆς συμβατικῆς ἡγεσίας του, ἀπὸ τὰ ἐκτός ἡγεσίας μέλη. Οἱ κυβερνῶντες δέν γίνονται «παραδεκτοί», οἱ ἐξουσιαζόμενοι δέν τοὺς ἀναγνωρίζουν τὸ δικαίωμα νά ἀποφασίζουσιν ἐκεῖνοι γιά λογαριασμό τῆς ὁμάδας, νά ὀδηγοῦν καί νά ἐξουσιαζοῦν τοὺς ἴδιους. Μία κατάσταση ἐπικίνδυνη γιά τὴν κατεστημένη τάξη πραγμάτων δημιουργεῖται, κατάστασις πού ἀπειλεῖ μόνιμα τὸ ξεθεμελιωμένο τοῦ ἐξουσιαστικοῦ σχηματισμοῦ, σὲ κάθε στιγμή τῆς λειτουργίας του, μὲ τελικὴ κατάληξιν τὴν διακοπὴ τῆς ὑπάρξεως τῆς ὁμάδας σάν συνόλου. Πραγματικά, ὁ ἐξουσιαστικὸς σχηματισμὸς τεχνητὰ μόνον διατηρεῖται σάν σύνολο, ἐνῶ οὐσιαστικά εἶναι πλήρως διασπασμένος ἐσωτερικά, ἔχει πάψει νά εἶναι κοινότητα.

Ὁ οὐσιώδης λοιπὸν σκοπὸς πού ἐνώνει τὰ δύο σκέλη τοῦ ἐξουσιαστικοῦ σχηματισμοῦ, τὴν ἡγεσία καί τὰ ἐκτός ἡγεσίας μέλη, εἶναι ἡ ἄρνησις καὶ καταπολέμησις τῆς κοινότητας σάν συνόλου. Ὁ ἐξουσιαστής ἀποτελεῖ ἀποκλειστικὰ μέλος τῆς κάστας του, ἀδιαφορεῖ καὶ συγκρούεται ὑλικά, καὶ ἰδεολογικά πρὸς τὰ ὑπόλοιπα τμήματα, βρίσκεται σὲ συνεχὴ ἐπιφυλακὴ καὶ ἀγῶνα ἐναντίον τους. Καί τὰ μέλη τῶν ὑπολοίπων τμημάτων ἀποτελοῦν ἐπίσης στοιχεῖα ὄχι μόνον ἀσύνδετα, ἀλλὰ καὶ ἐχθρικά πρὸς τὸ σύνολο, ἀφοῦ ἀντιτίθενται ὑλικά καὶ ἰδεολογικά τουλάχιστον πρὸς ἓνα τμῆμα του, τὸν ἡγετικὸ κύκλο. Ἐξουσιαστής καὶ ἐξουσιαζόμενος ἀποτελοῦν δύο στοιχεῖα, ἐξ ἴσου δραστήρια στήν πολύμορφη

διαδικασία ἀποσυνθέσεως καὶ διαλύσεως τῆς κοινότητας.

* * * *

Μὲ ἀφετηρία τὴν κοινὴ ἐπιδίωξη τῆς διασπάσεως, ὁ ἐξουσιαστής καὶ ὁ ἐξουσιαζόμενος ἀναπτύσσουν κοινὲς ιδέες καὶ κοινούς τρόπους δράσεως, ποὺ τελικά, τοὺς ταυτίζουν πνευματικά καὶ πολιτικά. Ἄς ἐπισημάνουμε τὰ κοινὰ σημεῖα τους.

Βασικὸ ἐνοποιητικὸ στοιχεῖο ἐξουσίας — ἀναρχίας εἶναι ἡ ὑλιστικὴ θεώρηση τῆς ζωῆς καὶ τοῦ κόσμου. Ὁ ἐξουσιαστής ὀφείλοντας ἀποκλειστικὰ τὴν ὑπαρξὴ του στὴν ὑλικὴ δύναμη εἶναι ἀδύνατο νὰ πιστέψῃ σὲ ἄλλη ἄξια, μὴ ὑλική. Ἄυλες ιδέες εἶναι γι' αὐτὸν ὄχι μόνον φανταστικά, ἀνυπαρκτά πράγματα, ἀλλὰ, τὸ σημαντικώτερο, ἐπικίνδυνες, ἀφροῦ, ἂν ἴσχυαν, θὰ μεταβάλλονταν σὲ δυναμίτες καὶ θὰ διέλυαν τὸ κονφόρμ τῆς ὑλιστικῆς ἐξουσίας. Γι' αὐτό, ἐκεῖνο ποὺ φοβοῦνται περισσότερο ἀπὸ κάθε τι οἱ ἐξουσιαστὲς εἶναι ὁ ἰδεαλιστὴς — ἥρως, τὸ ὄτρωο, δηλαδή, ποὺ σκεπτεται ἀντιλογκρατικά, θέτει τίς ὑλικὰς ἐπιδιώξεις ἔξω ἀπὸ τὴ δράση του καὶ συνεπῶς παραμένει ὄτρωο ἀπέναντι στοῦ κύριου ὄπλο τῆς ἐξουσίας, τὸν πλοῦτο. Γιὰ τὸν ἐξουσιαστὴ τὸ ἰδεαλιστικὸ ἰδανικὸ ἀποτελεῖ τὸν θανάσιμο ἰδεολογικὸν ἀντίπαδον τοῦ ἴδιου καὶ τοῦ κοινωνικοῦ οἰκοδομήματος ποὺ ἐλέγχει.

Ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὸν ἐξουσιαζόμενο — ἀναρχικὸ οἱ αὐλες ιδέες δὲν μποροῦν νὰ υἱοθετηθοῦν. Προϋπόθεση τῆς συγκρούσεώς του μὲ τὴν ὑλικὴ δύναμη καὶ τῆς ἀρνήσεως τῆς ἑναρχικῆς κοινωνίας εἶναι ἡ ὑλιστικὴ θεώρηση τῆς ζωῆς καὶ τῆς κοινωνίας. Κατὰ βάθος ὁ ἀναρχικὸς πιστεύει στὴ δύναμη καὶ συγκρούεται μ' αὐτήν, γιατί δὲν τὴν ἐλέγχει καὶ ὄχι διότι

τὴν ἀρνεῖται. Ὅλοι οἱ θεωρητικοὶ τοῦ ἀναρχισμοῦ, καθὼς καὶ τὰ ἀναρχικὰ κινήματα, υἱοθετοῦν ὑλικά μέσα δράσεως, ὅπως καὶ ἡ ἐξουσία. Καὶ ὅλοι οἱ ἀναρχικοί, θεωρητικοὶ καὶ πολιτικοί, ἀρνοῦνται τὸ ὑπερβατικόν, εἶναι ἄ θ ε ο ι. Ἄθεοι, ὄχι μὲ τὴν ἔννοια ἀντιθέσεώς τους πρὸς τὰ θρησκευτικὰ Κατεστημένα, τὴν πνευματικὴ ἐξουσία, πρᾶγμα ποὺ θὰ ταίριαζε στὴν ἀναρχικὴ θεώρησή τους, ἀλλὰ μὲ τὴν ἔννοια τῆς ἀρνήσεως οἰασοδηπείας οὐσίας, ἔξω ἀπὸ τὴν ὑλὴ. Θεωρητικά καὶ ἱστορικὰ ἀναρχισμός καὶ ὑλισμός συν—νοοῦνται καὶ συνυπάρχουν πάντοτε.

Ἄλλο κοινὸ ἰδεολογικὸ σημεῖο τῆς ἐξουσίας καὶ τῆς ἀναρχίας εἶναι ἡ ἰσότητα. Ἡ ἐξουσία ἀρνεῖται τὴν διαφορὰ ἰκανοτήτων καὶ δυνατοτήτων μεταξὺ τῶν ἀτόμων. Διαχειριζόμενη τὴ δύναμη γιὰ τὴ δύναμη, συγκρούεται καὶ συντρίβει ἀδυσώπητα κάθε μέλος τῆς ομάδας, προικισμένο μὲ προσόντα ποὺ τὸ τοποθετοῦν σὲ θέση ὑπεροχῆς ἔναντι τοῦ ἐξουσιαστῆ καὶ ἀγωνίζεται μὲ τὰ ὑλικά μέσα ποὺ τῆς προσφέρει ἡ δύναμη γιὰ νὰ ἀποτρέψῃ τὴν ἀξιοκρατία. Γιὰ τὴν ἐξουσία ἡ παραδοχὴ καὶ ἀνάδειξη τῶν ἀξίων καὶ τῶν ἀρίστων ὡς ὁδηγῶν τῆς ομάδας εἶναι ἀδιανόητη, γιατί εἶναι κ α τ α λ υ τ ι κ ῆ γιὰ τὴν ὑπαρξὴ τῆς. Αἰώνιος στόχος τῆς εἶναι ἡ ἰσοπέδωση τῶν ἀτόμων μὲ τὸν ὁδοστρωτήρα τῆς δυνάμεως, ἡ ἐξίσωσή τους στοῦ χειρουργικοῦ τραπέζι τοῦ Προκρούστη, ἡ ἀποκοπὴ τῶν κεφαλῶν ποὺ ἀνυψώνονται πάνω ἀπὸ τὴ γενικὴ στάθμη τῆς ἁμορφῆς μάζας. Τοῦτο τὸ νόημα ἔχει ἡ παγκόσμια κατίσχυση τῆς ἀρχῆς τῆς ἰσότητος, πολιτικῆς καὶ κοινωνικῆς, στὰ σύγχρονα ἐξουσιαστικά, ἀστοκαπιταλισμαριστικά καθεστώτα καὶ στοὺς θεωροὺς ποὺ ἀπορρέουν ἀπ' αὐτά (κοινοβουλευτισμός, συνδικα-

λισμός, κομμουνισμός κλπ.) — και ὅσοι δὲν τὸ καταλαβαίνουν εἶναι ἀπλῶς φορεῖς ἐξουσιαστικοῦ πνεύματος.

Μὲ τὴν ἴδια πίστη πρὸς τὴν ἐξουσιαστικὴ ἀρχὴ τῆς ἰσότητος διακατέχεται καὶ ὁ ἐξουσιαζόμενος—ἀναρχικός. Καθὼς ἀρνεῖται τὴν κοινωνικὴ ἀρχή, συγκρούεται ταυτόχρονα πρὸς τὴν ἰδέα ὅτι ὑπάρχουν ἄτομα ἐκ φύσεως ὑπερέχοντα ἀπὸ τὰ ἄλλα μὲ αὐτονομία καθοδηγητικὸ ρόλο στὰ πλαίσια τῆς πορείας καὶ τῆς προόδου τοῦ ἀνθρώπινου εἴδους. Ὁ κυβερνώμενος μέσα στὸ ἐξουσιαστικὸ σύστημα βλέπει τὴν ἰσοπέδωση μεταξὺ τῶν ἀτόμων σὰν μοναδικὸ τρόπο ἀπαλλαγῆς του ἀπὸ τὴν τυραννία τοῦ ἡγετικοῦ κύκλου καὶ σὰν μοναδικὸ δρόμο ἐγκαθιδρύσεως τῆς καταστάσεως ἀναρχίας ποὺ ὀνειρεύεται. Ὅπως δὲν νοεῖται ἐξουσία χωρὶς πνευματικὴ ἰσοπέδωση, τὸ ἴδιο δὲν νοεῖται ἀναρχία χωρὶς τὴν ἀρνησὶ τῆς ἀξιοκρατίας.

Τὸ τρίτο κοινὸ ἰδεολογικὸ σημεῖο ἐξουσίας καὶ ἀναρχίας εἶναι ἡ βία. Ὁ ἐξουσιαστής, γιὰ νὰ ἀποτρέψῃ τὴν ἀπώλεια τῆς ἐξουσίας, δὲν διαθέτει τίποτε ἄλλο ἀπὸ τὴ χρῆση τῆς δυνάμεως ποὺ ἐξ ὀρισμοῦ κατέχει καὶ διαχειρίζεται. Ἡ βίαιη ἐπιβολὴ τῆς θελήσεως τῆς ἐξουσίας ἀποτελεῖ πρωταρχικὸ χαρακτηριστικὸ τῆς. Δὲν νοεῖται ἐξουσία χωρὶς τὴν δυνατότητα ἀσκήσεως βίας. Ἄν ἐκλείψῃ ἡ δυνατότητα αὐτῇ, αὐτόματα ἐκλείπει καὶ ἡ ἴδια ἡ ἐξουσία.

Ἀλλὰ καὶ νὰ τὸν ἐξουσιαζόμενο—ἀναρχικὸ τὸ μόνο μέσο γιὰ νὰ ἀντιπαραταχθῇ πρὸς τὴν ἐξουσιαστικὴ δύναμη εἶναι καὶ ἡ ἀπὸ μέρους του χρῆση τῆς ὑλικῆς βίας. Τὸ σύνθημα «ἡ βία κατὰ τῆς βίας» εἶναι ἡ πεμπτοσύνη τῆς πρακτικῆς ποὺ διέπει τὶς γνησιότερες σχέσεις στοὺς κόλπους

τοῦ ἐξουσιαστικοῦ σχηματισμοῦ. Πραγματικά, οἱ αὐθεντικώτεροι ἐκπρόσωποι τοῦ ἀναρχισμοῦ, μὲ πρῶτο τὸν Μπακούνιν, ὥρισαν τὴν «ἐμπρακτὴ προπαγάνδα», δηλαδὴ τὶς δολοφονίες καὶ τὶς πάσης φύσεως πράξεις βίας, σὰν τὴν ἀποτελεσματικώτερη μορφή πάλης τοῦ ἐξουσιαζόμενου ἐναντίον τῆς ἐξουσίας, ἐνῶ ὁ Νετσάγιεφ, πνευματικὸ τέκνο τοῦ Κροπότιν, θεωρεῖ ὅτι «ὁ ἐπαναστάτης σπουδάζει μιὰ μόνον ἐπιστήμη, τὴν καταστροφικὴ καὶ μιὰ σκέψη ἔχει μὲρ—νύχτα, τὴν καταστροφή».

Ἄλλο συστατικὸ τῆς ταυτότητας ἐξουσίας—ἀναρχίας εἶναι ἡ ἀποκοπὴ ἀμφοτέρων ἀπὸ τὴν ἀλήθεια καὶ ἡ κοινὴ ἀπιέχθεια ποὺ αἰσθάνονται ἀπέναντι στὴν γνώση. Ἡ ἱστορία τοῦ ἐλεύθερου πνεύματος δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο ἀπὸ ἓναν συνεχῆ καὶ ἀδυσώπητο διωγμὸ τοῦ ἀπὸ ὅλα τὰ κατεστημένα, ὅλες τὶς μορφές ἐξουσίας, πνευματικῆς, θρησκευτικῆς καὶ πολιτικῆς. Καθὼς μοναδικὸς θεὸς τοῦ ἐξουσιαστή εἶναι ἡ δύναμη, κάθε τι τὸ μὴ ὑλικό, κάθε τι τὸ πνευματικό, εἶναι αἰρετικό, «ἄθεο» καὶ βεβαιότατα ἐπικίνδυνο, ἀφοῦ στρέφεται μοιραῖα ἐναντίον τοῦ ἐξουσιαστικοῦ ψεύδους, μ' ἄλλα λόγια ἐναντίον τοῦ θρησκευτικοῦ ἢ πολιτικοκοινωνικοῦ δόγματος. Ἡ παρὰ φύσιν κατάστασις τῆς ἐξουσίας, διαστροφή καὶ διαστρέβλωση καθ' ἑαυτὴν τῆς πολιτικῆς καὶ κοινωνικῆς ἀλήθειας, εἶναι ἀπόλυτα ἀσυμβίβαστη πρὸς τὴν ἰδέαν τῆς ἀλήθειας.

Κατὰ τὴν ἴδια ἔννοια, καὶ γιὰ τὸν ἀντίπαλο τῆς ομάδας καὶ τοῦ συνόλου, τὸν ἐξουσιαζόμενο — ἀναρχικό, ἡ φυσικὴ ἀλήθεια, ἡ συμβίωση, δηλαδὴ, τῶν ὁμοειδῶν ἀτόμων μέσα στὰ πλαίσια ἑναρχων ομάδων, εἶναι ἀπαράδεκτη. Ὁ ἀναρχικὸς κλείνει τὰ μάτια του μπροστὰ στὸ μάθημα αὐτὸ ποὺ τοῦ δίνει ἡ Μητέρα Φύσις,

μπροστά στην ἴδια τὴ φυσικὴ ἀλήθεια, καὶ ἐπιμένει στὴν αὐθαιρεσία τῆς ἀπόψεώς του, στὸ δόγμα του, ποὺ ἐπιτάσσει τὴν διάλυση τῆς κοινότητας. Ἐπομένως γιὰ τὸν ἀναρχισμό προϋπόθεση οἰκοδομήσεως τῆς ἰδεολογίας του εἶναι ἡ φιλοσοφικὴ καταδίκη τῆς ἀλήθειας, ἡ ἀποδοχὴ τοῦ σκοταδισμού. «Ἐφ' ὅσον πιστεύεις στὴν ἀλήθεια, εἶσαι δοῦλος τῆς ἀλήθειας», κατὰ τὴν πρωτογενὴ ἀναρχικὴ θεωρίαν (Μάξ Στίρνερ = Κάσπαρ Σμίτ, «Τὸ ἓνα καὶ τὸ εἶναι του», 1845). Τὴν ἴδια ἐχθρικὴ στάση ἀπέναντι στὴν ἀλήθεια θεμελιώνει καὶ ὁ λεγόμενος «ἀριστοκρατικὸς ἀναρχισμός» τοῦ Φρειδερίκου Νίτσε: «Δὲν ξέρω γιατί θὰ ἔπρεπε νὰ ἐπιθυμῶ τὴν παντοδυναμία καὶ τὴν τυραννίαν τῆς ἀλήθειας. Θὰ πρέπει νὰ μὴ κανεὶς ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρὸ νὰ ἀπαλλαγῇ ἀπ' αὐτὴν καὶ νὰ στηριχθῇ στὸ μὴ ἀληθινό» («Ἡ Αὐγή»).

* * * *

Τὰ φαινόμενα ἐξουσία — ἀναρχία ἐμφανίζονται ἱστορικὰ ταυτόχρονα καὶ παράλληλα. Ἀποτελοῦν ζεῦγμα, ἀδιαχώριστη δυάδα. Τὸ ἓνα προϋποθέτει τὸ ἄλλο. Ἦδη ὁ Πλάτων⁽¹⁾ παρετήρησε τὴν ἄμεση σχέση τῆς ἐμφανίσεως τῆς πιὸ τυπικῆς μορφῆς τῆς ἐξουσίας, τῆς τυραννίδας, μὲ τὴν ἰσχυροποίησιν καὶ ἀνάπτυξιν τοῦ ἀναρχικοῦ κινήματος στίς τάξεις τοῦ ὄχλου καὶ τὴν ἀλληλεξάρτησιν καὶ ἀλληλοστήριξιν τυράννων καὶ μαζῶν. Πραγματικά, ἡ ἀναρχικὴ ἰδεολογία στὴν πρώτη στοιχειώδη μορφή της (κυνικὴ φιλοσοφία) παρουσιάζεται στὸ τέλος τῆς κλασσικῆς ἐποχῆς καὶ ἀναπτύσσεται παράλληλα μὲ τὴν ἀναπτυσσόμενη ἀπολυταρχία τῆς ἐλληνιστικῆς καὶ ἀργότερα τῆς ρωμαϊ-

κῆς περιόδου. Προηγουμένως καὶ ἐν ὅσῳ ἴσχυε ἡ μορφή τῆς ἐναρχῆς, μὴ ἐξουσιαστικῆς κοινωνίας τῆς προκλασσικῆς καὶ κλασσικῆς ἐποχῆς, ὁ ἀναρχισμὸς σὰν φιλοσοφικὴ καὶ πολιτικὴ τάση εἶναι ἀνύπαρκτος.

Ἐξ ἄλλου, ὁ σύγχρονος ἀναρχισμὸς σὰν ἰδεολογία καὶ κοινωνικὸ κίνημα εἶναι γέννημα τῶν ἀρχῶν τοῦ περασμένου αἰῶνα, συνομιλῆκος ὁμογάλακτος ἀδελφὸς τοῦ Ἀστοκαπιταλισμοῦ, τοῦ νεώτερου αὐτοῦ ἐξουσιαστικοῦ δόγματος. Οἱ ἀναρχικοὶ φιλόσοφοι κυκλοφοροῦνται στὴν ἴδια μήτρα ποὺ γεννᾷ τὴν σύγχρονη δογματικὴ κοινωνία, κατὰ κάποιον τρόπο ἀποτελοῦν αἰρέσεις, ἀστικές ἢ κομμουνιστικές (Προυντόν, Μπακουῖν, Κροπότκιν, Τάκερ, Στίρνερ). Φαίνεται περίεργο ἐκ πρώτης ὀψεως καὶ ὅμως μὴ μπορεῖ νὰ ἐξηγηθῇ εὐκόλα τὸ γεγονὸς ὅτι πνευματικοὶ θεμελιωτὲς τοῦ σύγχρονου ἐξουσιαστικοῦ Κόσμου, θεωρητικοὶ τῆς δυνάμεως καὶ τῆς ἐξουσιαστικῆς βουλησιακρατίας, ὅπως ὁ Φρειδερίκος Νίτσε, θεωροῦσαν τὸ Κράτος σὰν «τὸ ψυχρότερο ὅλων τῶν τεράτων» καὶ πίστευαν, ὅτι «ὅπου παύει νὰ ὑπάρχη τὸ Κράτος, ἐκεῖ ἀρχίζει νὰ ὑπάρχη ὁ ἄνθρωπος». Εἶναι ἐπίσης χαρακτηριστικὸ τὸ γεγονὸς ὅτι ἓνας ἀπὸ τοὺς πιὸ μεγάλους θεωρητικούς, ἀλλὰ καὶ πολιτικούς ἡγέτες τοῦ νεώτερου ἀναρχισμοῦ, ὁ Κροπότκιν ἐξέδωκε τὸ 1880 στὸ Παρίσι τὸ ἰδεολογικὸ ὄργανο τῶν ἀναρχικῶν κινήσεων ποὺ εἶχαν ξεσπάσει τότε σὲ διάφορες Εὐρωπαϊκὰς χώρες, τὴν ἐφημερίδα «LA REVOLUTION SOCIALE», μὲ χρήματα ποὺ τοῦ χορηγοῦσε ἡ ἐξουσία μέσω τοῦ διευθυντῆ τῆς Γαλλικῆς Ἀστυνομίας Ἀντριέ.

Ταυτότητα, λοιπόν, ἰδεολογικὴ, πο-

(1) «Πολιτεία», 564 Ε καὶ 569 Α—C.

λιτική καὶ ἱστορική, ὑπάρχει μεταξύ τῶν δύο ἐκ πρώτης ὄψεως ἄσχετων μεταξύ τους φαινομένων, τῆς ἐξουσίας καὶ τῆς ἀναρχίας. Ἡ ἀλληλοεξοντωτική ἀντίθεσή τους δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο παρὰ ἐπιθεβαίωση τῆς ταυτότητας αὐτῆς. «Ἐναντία ταυτά» (= τὰ ἴδια πράγματα εἶναι ἀντίθετα), ἔλεγε ὁ μέγιστος τῶν φιλοσόφων Ἡράκλειτος ὁ Ἐφέσιος. Ὅπως παρατηρήσαμε καὶ ἄλλοτε,⁽¹⁾ ὅλα τὰ δόγματα τῆς Λογοκρατίας, πού συγκρούσθηκαν σφοδρότατα μεταξύ τους, ὅπως ὁ Μωσαϊσμός καὶ ὁ Χριστιανισμός, ὁ Ἀστισμός καὶ ὁ Μαρξισμός, ὁ Χιτλερονιτσεισμός καὶ ὁ Ἀστομαρξισμός δὲν εἶναι παρὰ οἱ δι-αφορετικές ὀψεις ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ κακοῦ δαίμονα τῆς Ἀνθρωπότητας, τοῦ βαθύτατα ἐξουσιαστικοῦ καὶ ταυτόχρονα βαθύτατα ἀναρχικοῦ Ἑβραϊκοῦ Πνεύματος, πού ἐπεβλήθη καὶ

κυριάρχησε στὸν Κόσμο, ἐκτοπίζοντας τὸν Ἑλληνικὸ Λόγο καὶ τὸ Ἑλληνικὸ Μέτρο καὶ μεταβάλλοντας τὴ Ζωή μας σὲ κόλαση. Τοῦ ἴδιου πατέρα παιδιὰ εἶναι καὶ τὰ φαινόμενα ἐξουσία—ἀναρχία.

Ἡ ἐλληνικὴ πολιτικοκοινωνικὴ ἀντίληψη καὶ πράξη ἀναφέρεται στὴν ἔναρξη πολιτεία καὶ κοινωνία, τὴν κοινωνία καὶ πολιτεία πού στηρίζεται σὲ αὐλεις, γενικῆς ἰσχύος, ἀρχές καὶ ἄξιες, τίς ἰδέες τῆς Ἀλήθειας, τῆς Δικαιοσύνης καὶ τῆς Ἐλευθερίας, καὶ συνεπῶς δὲν ἔχει σχέση οὔτε ταυτότητας, οὔτε ἀντιθέσεως πρὸς τὴν πολιτικὴ διαστροφή τῆς κοινωνίας καὶ πολιτείας τῆς δυνάμεως, τὴν ἐξουσία, οὔτε τὴν ἄλλη ὄψη της, τὴν ἀναρχία. Μὲ τὴν ἔναρξη φυσικὴ κοινωνία καὶ τὴν ἰδεολογικὴ δομὴ της θὰ ἀσχοληθοῦμε σὲ προσεχές τεῦχος τοῦ «Δαυλοῦ».

(1) Βλ. τὸ ὄρθρο «Παγίδες τῆς Λογοκρατίας», στὸν «Δαυλό», τεῦχος 15ο (Μάιος 1980), σ. 6 - 19 ἢ στὸ δοκίμιό μου «Ἀναζήτηση», σ. 177 - 78.

ΠΟΛΩΝΙΚΟΣ ΙΔΕΑΛΙΣΜΟΣ

(ἀπό τή σκοπιά τοῦ Μπαλζάκ)

(Στὸ ἄρθρο τοῦ συγγραφέα Εὐάγγελου Ρόζου πού ἀκολουθεῖ, τονίζεται τὸ ιδεαλιστικὸ—ἥρωϊκὸ στοιχεῖο πού χαρακτηρίζει τὸ πολωνικὸ Ἔθνος, μὲ βάση τὶς σχετικὲς παρατηρήσεις ἐνὸς μεγάλου Γάλλου συγγραφέα, τοῦ Ὀνορέ ντε Μπαλζάκ. Ὁ ιδεαλισμὸς, τὸ ἀντιλογοκρατικὸ πνεῦμα, εἶναι ἀρετὴ καὶ χάρις κάθε Ἔθνους, ἀφοῦ ἡ ὄντοτητα Ἔθνος εἶναι ἱστορικὴ—πολιτιστικὴ, δηλαδὴ ιδεαλιστικὴ κοινότητα, καὶ ὅχι ἐξουσιαστικὴ, ὅπως π.χ. τὸ Κράτος, πού συγκροτεῖται μὲ βάση ὑλιστικὰ στοιχεῖα (ἐδαφος, οἰκονομία, ὑλικά συμφέροντα τῶν μελῶν του). Στὴν Πολωνία αὐτὴ τῇ στιγμῇ ἔχει ξεσηκωθῇ ὁ ιδεαλισμὸς, τὸ Ἔθνος, ἐνῶ ὁ ὑλισμὸς, τὸ πολωνικὸ Κράτος, ἀλληλέγγυο πρὸς τοὺς ὁμοίους του, δηλαδὴ τὴν διεθνῇ ὑλιστικὴ ἐξουσία πού κυβερνᾷ καὶ ἐκμεταλλεύεται τὸν σύγχρονο Κόσμο, ἀγωνίζεται προδοτικὰ νὰ συντρίψῃ τοὺς φορεῖς τοῦ πνεύματος τοῦ ἥρωϊσμοῦ καὶ τῆς ἰδέας τῆς ἐλευθερίας. Ὁ ἀστοκαπιταλομαρξιστικὸς διεθνισμὸς, λοιπόν, σὲ πλήρη ταύτιση μὲ τὸν ρωσικὸ ἐθνικισμὸ — καὶ οἱ δύο, ἐξ ἴσου, ἀρνητὲς τῶν Ἐθνῶν — συνθλίβουν τὸ ἱστορικὸ Ἔθνος τῶν Πολωνῶν, συνθλίβουν κάθε Ἔθνος, συνθλίβουν κάθε τι πού ξεφεύγει ἀπὸ τὴν χαμερπῇ λογοκρατίᾳ τοῦ ἐξουσιαστικοῦ πνεύματος. Γιὰ τοὺς λόγους αὐτοὺς θεωροῦμε ἀξιόλογη προσφορὰ στὸ «Δαυλὸ» τὴν δημοσιευόμενὴ φιλολογικὴ ἀναδρομὴ τοῦ Ε. Ρόζου, μολονότι ὠρισμένες ἐπὶ μέρους ἀπόψεις τοῦ συγγραφέα δὲν συμπίπτουν, ὅπως ἄλλωστε εἶναι φυσικὸ, μὲ τὶς ἰδέες τοῦ περιοδικοῦ).

Τὰ πρόσφατα γεγονότα στὴ Πολωνία ἔφεραν στὴν ἐπικαιρότητα τὸ μεγάλο καὶ γενναῖο της λαό. Λίγοι γνωρίζουν, σὲ βάθος, τὴν ἱστορία του καὶ τὰ βασικὰ χαρακτηριστικά του· ἐκεῖνο τὸ ἀκατάβλητο σθένος του, τὴ δύναμη, τὸ θάρρος του, τὴν ἐπίμονη καὶ ἀσυμφιλίωτη ἀγωνιστικότητά του. Ἐμεῖς, μάλιστα, οἱ Ἕλληνες ἐλάχιστα ὑποψιαζόμαστε πόσο, ψυχικὰ, συγγενεῖουμε μὲ τοὺς πολωνοὺς καὶ πόσοι κοινοὶ ἀγῶνες γιὰ τὸ ἴδιο ἰδανικὸ, τὴν ἐλευθερία, μᾶς συνδέουν μαζὶ τους. Μὰ ποιοὶ εἶναι, τέλος πάντων αὐτοὶ οἱ ἀνθρωποι, πού τολμοῦν νὰ τὰ βάζουν

μὲ τὶς ὑπερδυνάμεις καὶ ἀμφισβητοῦν πολιτικὰ καὶ κοινωνικὰ κατεστημένα, πού τοὺς ἐπιβλήθηκαν ἐδῶ καὶ χρόνια καὶ κανέναν δὲν τόλμησε,

Τοῦ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΡΟΖΟΥ

ὡς τώρα, νὰ ἔρθει σὲ σύγκρουση μαζὶ τους χωρὶς νὰ ὑποστῇ βαρύτερες συνέπειες;

Ἀκριβῶς γιὰ νὰ γνωρίσουμε τὴν ἰδιοσυγκρασία καὶ τὴν ιδιότυπη φύση τοῦ πολωνικοῦ λαοῦ, ὅπως διαμορφώθηκε ὕστερα ἀπὸ σκληροὺς ἀ-

γῶνες για ἐπιβίωση καὶ ἐθνικὴ ἀνεξαρτησία πού κράτησαν, καὶ κρατοῦν ἀκόμα, ἐδῶ καὶ αἰῶνες θὰ καταφύγουμε στὸν Μπαλζάκ. Ὁ κορυφαῖος συγγραφέας τῆς ἐποχῆς του, πού τὸ ἔργο του σὲ ὄγκο καὶ ποιότητα συνεχίζει πάντα νὰ ἐντυπωσιάζει, γνώρισε σὲ βάθος τὴν πολωνικὴ ψυχὴ καὶ κατέγραψε μὲ θαυμαστὴ ἀκρίβεια, πληρότητα καὶ ἀντικειμενικότητα τὰ κυριότερα συστατικά της. Μὲ τὴν πνευματικὴ εὐρωστία πού τὸν χαρακτήριζε, τὴν ὀξυδέρκεια καὶ τὴν διεισδυτικότητά, εἶδε ὅσο ἐλάχιστοι τὴν ἐθνικὴ τους ιδιαιτερότητα καὶ τὴν μοναδικότητα τοῦ ψυχισμοῦ τους. Πέρα ἀπὸ τὰ βιολογικὰ αἷτια, ὑπῆρξαν καὶ πολλὰ ἄλλα πού ὀδήγησαν σ' αὐτὸ τὸ ἰδιότυπο ἀμάλγαμα ἀπὸ σπάνιες ιδιότητες καὶ μοναδικές ἀρετές. Ἦταν, πρῶτα-πρῶτα, τὸ ὑγρὸ καὶ κρύο κλίμα, οἱ ἀπέραντες πεδιάδες, τὰ πυκνὰ δάση, ὁ ἀνοιχτὸς ὁρίζοντας, πού διέπλυσαν τὴν ἀνυποχώρητη θέληση γιὰ ἐλευθερίαν τοὺς πολωνούς. Ὅλα αὐτά, μαζὶ μὲ τὸ ἀγωνιστικὸ πνεῦμα τους, τὶς ἀτέλειωτες θυσίες καὶ τοὺς ἀναρίθμητους ἀγῶνες, σφυρηλάτησαν καθοριστικὰ τὸν ἐθνικὸ τους χαρακτήρα. Καὶ εἶναι ἐκεῖνο, πού γνώρισε ὁ Μπαλζάκ, πρὶν ἐκατοπενήντα χρόνια, ὅπως εἶναι καὶ ὁ ἴδιος ὅπως ἐκδηλώνεται στίς μέρες μας.

Ἡ ἐπαφὴ καὶ ἡ βαθιὰ γνωριμία του μὲ τοὺς πολωνούς στάθηκε γιὰ τὸ μεγάλο συγγραφέα μιὰ ἐκπληξὴ καὶ μιὰ ἀποκάλυψη. Ἀπὸ νωρὶς εἶχε μάθει πολλὰ γι' αὐτούς. Εἶχε πληροφορηθεῖ γιὰ τοὺς ἀγῶνες τους καὶ τὰ πρόσφατα κατορθώματά τους. Τοὺς γνώρισε, ἄλλωστε, ἐξόριστους στὸ Παρίσι ὅπου, πολλοί, εἶχαν καταφύγει ἐκεῖ διωγμένοι ἀπὸ τὴν πατρίδα τους. καὶ πού, τότε, εἶχε, γιὰ μιὰ ἀκόμα φορά, περιπέσει σὲ ὁλοκληρωτικὴ ὑποδούλωση μετὰ τὸ Νάπολεόν-

τειο διάλειμμα. Ἦταν ἡ ἐποχὴ πού θριάμβευε ὁ Σοπέν καὶ ἔγραφε τὶς ὅλο πάθος καὶ νοσταλγία πολωνέζες του, πού ὁ ποιητὴς Ἀνταμ Μισκιέβιτς δίδασκε, ἐξόριστος ἀπὸ τὴ πατρίδα του, στὸ Κολέζ ντὲ Φράνς στὸ Παρίσι (1840—1844), πού δεκάδες ἄλλοι συμπατριῶτες τους προσπαθοῦσαν νὰ ἐπιβιώσουν μὲ κάθε τρόπο προτιμῶντας τὴν πείναι καὶ τὶς στερήσεις τῆς ἐξορίας ἀπὸ μιὰ ταπεινωτικὴ συνθηκολόγηση μὲ τοὺς κατακτητὲς τῆς πατρίδας τους. Ὁ ἴδιος, τέλος, ὁ Μπαλζάκ, ἀπὸ τὰ 1832, ἦταν ἐρωτευμένος καὶ ἀλληλογραφοῦσε πυκνὰ μὲ τὴν πολωνέζα κόμησσα Ἐβελίνα Χάνσκα πού ζοῦσε μὲ τὸν ἄντρα της στὴ Κρακοβία καὶ χρειάστηκε νὰ περιμένει πολλὰ χρόνια ἔως ὅτου τὴν παντρευτεῖ πηγαίνοντας ὁ ἴδιος κοντά της.

Δὲν εἶναι, λοιπόν, συμπτωματικὸ, πῶς τὶς σκέψεις του γιὰ τοὺς πολωνούς τὶς διατύπωσε ἀκριβῶς ἐκείνη τὴν περίοδο πού ἦταν βαθιὰ ἐπηρεασμένος ἀπὸ τὴν συναναστροφὴ τους, πού ἀγαποῦσε μιὰ πολωνίδα καὶ κάθε τι, γιὰ τὴν πατρίδα της τὸν ἀπασχολοῦσε ἰδιαίτερα. Ἔτσι δὲν ἦταν τυχαῖο ὅταν, στὰ 1847, τρία χρόνια πρὶν πεθάνει, κυκλοφόρησε τὸ τελευταῖο του μεγάλο μυθιστόρημα «Ἡ ἐξαδέλφη Μπέτη», ὅτι ἓνα ἀπὸ τὰ πιὸ χαρακτηριστικὰ πρόσωπά του εἶναι ἕνος πολωνὸς εὐγενῆς. Εἶναι ὀλοφάνερα, πιστὸ ἀντίγραφο, ἂν ὄχι πιστὴ καὶ αὐτοῦσια μεταφορά, κάποιου ὑπαρκτοῦ προσώπου πού εἶχε τὴν εὐκαιρία ὁ μεγάλος συγγραφέας νὰ τὸ γνωρίσει τότε τοὺς κύκλους τῶν πολωνῶν ἐμιγκρέδων τοῦ Παρισιῶ. Ὅποια καὶ νᾶναι ἡ ἀλήθεια ὁ δικός του ἥρωας, ὁ κόμης Βανσέλζα Στάϊνμπος, ὅπως μᾶς τὸν παρουσιάζει, εἶναι ἓνα γραφικὸ πρόσωπο, μὲ μεγάλες ἀδυναμίες, ἀλλὰ καὶ σπάνιες ἀρετές πού ἀντικαθρεφτίζει πιστὰ τὴν πολωνικὴ

ἰδιοσυγκρασία. Εἶναι σκιαγραφημένους μὲ μεγάλη προσοχή καὶ ἀπαράμιλλη μαεστρία. Ὁ μόνος μὴ γάλλος ἀπὸ τοὺς ἥρωές του, ἀλλὰ καὶ ὁ πιὸ πειστικός, ὁ πιὸ ἀνθρώπινος καὶ συμπαθὴς στὴν ἐπιπολαιότητα καὶ τὶς ἀδυναμίες του.

Ἀλλὰ αὐτὸ πού, ἐδῶ, ἐνδιαφέρει εἶναι τοῦτο: Παίρνοντας ὁ Μπαλζάκ ἀφορμὴ γιὰ τὸν πολωνὸ ἥρωά του αὐτὸν καὶ ἄλλα περιστατικά πού σ' αὐτὰ ἐκεῖνος εἶναι ἀνακατωμένος, βρίσκει τὴν εὐκαιρία νὰ παρεμβάλει, σὲ διάφορα σημεῖα τοῦ βιβλίου του, μερικές βαθυστόχαστες παρατηρήσεις γιὰ τὸν ἐθνικὸ χαρακτήρα τῶν πολωνῶν. Εἶναι ἐκπληκτικὸ πόση εὐστοχία, ἀλήθεια καὶ ἐπικαιρότητα ἔχουν οἱ σκέψεις αὐτές τοῦ μεγάλου στοχαστῆ καὶ ἡθολόγου. Ἡ πληροψηφία τους, ἡ ἀπόλυτη ἀκρίβεια καὶ ἡ γενικευτικὴ τάση τους κάνει ὁλοφάνερη τὴν πρόθεσή του νὰ ὑποδηλώσει πῶς, ὅλα ὅσα εὐκαιριακὰ γιὰ τὸν συγκεκριμένον πολωνὸ ἥρωά του συμπεραίνει, ἰσχύουν ἀπόλυτα καὶ γιὰ ὅλους τοὺς συμπατριῶτες του πού, λίγο ἢ πολύ, ἔχουν τὶς ἴδιες ἢ ἀνάλογες ψυχικὲς καὶ συναισθηματικὲς ιδιότητες. "Ἀλλωστε, ὅταν τὶς διατυπώνει τὶς σκέψεις του αὐτές, ἀφήνει σαφῶς νὰ νοηθεῖ ὁ καθολικὸς τους χαρακτήρας. "Ἰσως, ἔμμεσα, ν' ἀποτείνονταν καὶ στὴ μακρινὴ πολωνίδα φίλη του πού θὰ διάβαζε τὸ βιβλίο καὶ μέσα ἀπ' αὐτὸ θὰ ἔβλεπε τὴν ἴδια καὶ τὸ «πρόσωπο» τοῦ λαοῦ της σ' ὅτι πιὸ διαχρονικὸ, βαθύτερο καὶ μονιμότερο τὸν χαρακτηρίζει.

* * *

Υστερα ἀπὸ τὶς ἀναγκαῖες εἰσαγωγικὲς αὐτές πληροφορίες καὶ

διευκρινίσεις ἂς προχωρήσουμε στὴν ἰχνηλασίαν τῆς πολωνικῆς ψυχῆς ἔχοντας ὁδηγὸ τὴ σκέψη καὶ τὴν ἀκονισμένη παρατηρητικότητα τοῦ μεγάλου γάλλου συγγραφέα πού τὸ κύρος καὶ ἡ μεγαλοφυΐα του εἶναι ἡ καλύπτει ἐγγύηση τῆς ὀρθότητος τῶν συμπερασμάτων του. Ἡ ἐθνικὴ πολωνικὴ ἰδιαιτερότητα προσεγγίζεται ἀπὸ πολλὰς πλευρὰς καὶ ἡ προσπάθεια ἐντοπισμοῦ τῶν βαθύτερων καὶ πιὸ χαρακτηριστικῶν ιδιοτήτων της ξεκινάει πρῶτα ἀπὸ μιὰ περιγραφή ὁλόκληρης τῆς σλαβικῆς ἐθνότητος. Ἀναφερόμενος σ' αὐτὴν ἐπισημαίνει πρωταρχικά: «ἐκεῖνη τὴν ἰδιαίτερη στοὺς σλάβους συναισθηματικὴ ἀσπάθεια πού, ἐνῶ ἀπὸ τὴν μιὰ μεριά τοὺς ὀπλίζει μὲ ἓνα ἡρωϊκὸ θάρρος στὰ πεδία τῶν μαχῶν, ἀπὸ τὴν ἄλλη πλευρὰ τοὺς δημιουργεῖ μιὰν ἀπίστευτὴ ἀσυνέπεια στὴ συμπεριφορὰ τους, μιὰ ἡθικὴ νωθρότητα πού οἱ αἰτίες της θὰ πρέπει νὰ ἐρευνηθοῦν ἀπὸ τοὺς φυσιολόγους, γιὰτὶ οἱ φυσιολόγοι εἶναι γιὰ τὴν πολιτικὴ ὅ,τι οἱ ἐντομολόγοι εἶναι γιὰ τὴν γεωργία». (1)

Ὑστερα ἀπὸ τὴ λίγο ἰδιόρρυθμη αὐτὴ εἰσαγωγὴ προχωρεῖ γρήγορα σὲ πιὸ συγκεκριμένους παρατηρήσεις πού τὶς διατυπώνει σὲ ἄλλα σημεῖα τοῦ βιβλίου του. Ἀφοῦ, βιαστικά θυμίζει τὴν ὀκνηρία, τὴν νωχέλεια καὶ τὴν μαλθακότητα τοῦ σλάβου(2) διατυπώνει μιὰ πιὸ ὁλοκληρωμένη παρατήρηση. Γράφει: «Στό... χαρακτήρα τῶν σλάβων ὑπάρχει ἓνα ποσοστὸ παιδικότητας κι αὐτὸ συμβαίνει μὲ ὅλους τοὺς ἄγριους λαοὺς πού ἦταν ἀρχικὰ πρωτόγονοι καὶ πού ἀργότερα εἰσβάλανε στὰ πολιτισμένα ἔθνη χωρίς ὅμως οἱ ἴδιοι νὰ πολιτιστοῦνε πρᾶ-

(1) «Ἐξαδέλφη Μπέτη», ἔκδοσις Σ.Ι. Ζαχαρόπουλου, Ἀθήνα, μετὰφραση Κώστα Θεοφάνους, σελ. 91.

(2) Ὅπου παραπάνω, σελ. 299.

γματικά...»⁽³⁾ Ἀλλὰ δὲν περιορίζεται σποὺς σλάβους· γρήγορα προχωρεῖ στὴν περιγραφή τῆς ἴδιας τῆς πολωνικῆς ἐθνότητος.

Ὁλόκληρο κεφάλαιο, τὸ 61ο, τὸ ἐπιγράφει: «Περὶ πολωνῶν γενικὰ καὶ περὶ Στάϊνμποκ εἰδικά». ⁽⁴⁾ Θάλεγε κανεὶς πὼς οἱ περισσότερες σελίδες τοῦ κεφαλαίου αὐτοῦ ἀποτελοῦν μιὰ κοινωνιολογικὴ παρένθεση ποὺ τὴν ἀντικαθιστᾷ εἰδικὰ ὁ συγγραφέας γιὰ νὰ δώσει στὸν ἑαυτό του τὴν εὐκαιρία νὰ ἐκθέσει ἀπροσχημάτιστα καὶ πιὸ συστηματικὰ τὰ πορίσματα ἀπὸ τὶς ἐμπειρίες του μὲ τοὺς πολωνοὺς καὶ τὶς σκέψεις ποὺ τοῦ γέννησε ἡ στάση τους κι ἡ συμπεριφορὰ τους. Ὁ λοφάνερα, σ' αὐτοὺς, συμπεριλαμβάνεται καὶ ἡ μακρινὴ ἀγαπημένη του ποῦ, πιθανότατα, νὰ εἶναι ἡ μόνη ποῦ εἰδικὰ, οἱ σκέψεις αὐτὲς ἀποτεῖνονται. Ἰσως ἀκόμα νὰ θέλει μ' αὐτὸ τὸ τρόπο νὰ τὴν πειράξει λίγο ἢ νὰ τὴν φέρει στὰ νερά του. Ἐτσι ἀποφαίνεται: Οἱ πολωνοὶ εἶναι «τὸ πιὸ πλούσιο κομμάτι τοῦ σλαβικοῦ λαοῦ, ἔχουνε στὰ χαρακτηριστὰ τους τὴν παιδικότητα καὶ τὴν ἀσυνέπεια ποὺ διακρίνουνε τὰ νεοφανῆ ἔθνη». Λίγο πιὸ κάτω συμπυκνώνοντας πάλι συμπεραίνει: «Ὁ πολωνὸς ἔχει θάρρος, πνεῦμα καὶ δύναμη· ὅμως αὐτὸ τὸ θάρρος, αὐτὴ ἡ δύναμη, αὐτὸ τὸ πνεῦμα, ὅταν προσβληθοῦν ἀπὸ τὴν ἀσυνέπεια, χάνουνε πᾶς τὴν μεθοδικότητα καὶ τὸν προσανατολισμό, γιατί ὁ πολωνὸς παρουσιάζει μιὰ κινητικότητα ὁλοῖδια μὲ τὴν κινητικότητα τοῦ ἀνέμου ποὺ κυριαρχεῖ πάνω σὲ κεῖνον τὸν ἀπέραντο κάμπο ποὺ εἶναι διάσπαρτος ἀπὸ βάλτους».

Στὴ συνέχεια, ἀφοῦ ἀναγνωρίσει πὼς «ὁ ἄνθρωπος πάντα κάτι παίρνει ἀπὸ τὸ περιβάλλον μέσα στὸ ὁποῖο ζεῖ» διατυπώνει τὴν ἀποψη πὼς ἐπειδὴ οἱ Πολωνοὶ πολεμοῦσαν πάντα

τοὺς τούρκους «πῆρνε ἀπ' αὐτοὺς τὴν κλίση γιὰ τὴν ἀναπολίτικη μεγαλοπρέπεια». Γι' αὐτὴν θυσιάζουν τὸ ἐντελὲς ἀπαραίτητο καὶ φτάνουν, στὴ προσπάθειά τους νὰ διακριθοῦν νὰ «στολίζονται σὰ γυναῖκες, ἐνῶ τὸ κλίμα τοὺς ἔχει προικίσει μὲ τὴ σκληρὴ ἰδιοσυγκρασία τῶν Ἀράβων». Ἀφοῦ στὴ συνέχεια τοὺς ἀποδίδει ἀντοχὴ στὸν πόνο καὶ εὐλικρίνεια, καταλήγει σὲ μιὰ ἐνδιαφέρουσα σύγκριση. «Ἄν ἦταν δυνατό νὰ εἰσαχθεῖ μέσα στὸν τόσο εὐλικρινὴ καὶ τόσο διαφανὸ πολωνικὸ χαρακτήρα ἓνα δέκα τὰ ἑκατὸ ἀγγλικῆς πονηρίας, ὁ μεγαλόψυχος λευκὸς ἀέτος (τὸ πολωνικὸ ἔθνοςσημο) θὰ βασιλεύε σήμερον παντοῦ ὅπου ἀπλώνει τὰ φτερά του ὁ δίκεφαλος αἰετός» (τὸ τσαρικό ρωσικὸ ἔθνοςσημο). Μὲ τὴν εὐκαιρία τοὺς ἐπικρίνει, ἀσποχα, ὅχι μόνο γιὰ ἔλλειψη μακιαβελισμοῦ καὶ σοβαρὰ λάθη στὴ πολιτικὴ, ἀλλὰ καὶ γιὰ διχόνοιες μεταξὺ τους καὶ ἀνταγωνισμοὺς καὶ φιλοπρωτίες ἀνάμεσα στοὺς ἀρχηγούς ποὺ τοὺς φθείρουν.

Ἀναγνωρίζει, ὡστόσο, τὸ θάρρος καὶ τὴν τόλμη τους. «Ἄν δεῖξετε» γράφει χαρακτηριστικὰ, «ἐναν γκρεμὸ σ' ἓνα πολωνὸ θὰ ριχτεῖ ἀμέσως μέσα». Καὶ καταλήγει: πὼς εἶναι ἓνας λαὸς ποὺ κατέχεται ἀπὸ τὸ πνεῦμα τοῦ ἵπποτισμοῦ καὶ πὼς μπορεῖ «νὰ συντρίψει ὅλα τὰ ἐμπόδια καὶ νὰ βγεῖ μέσα ἀπ' αὐτὰ τροπαιοῦχος». Αὐτὰ τὰ προφητικὰ λέει στὸ ἀφιερωμένο στοὺς συμπατριῶτες τῆς μέλλουσας γυναίκας του κεφάλαιο, χωρὶς νὰ εἶναι τὰ μόνα. Καὶ τοῦτο γιατί, σὲ κατοπινὰ κεφάλαια, δὲν χάνει εὐκαιρία νὰ μὴ δογματίζῃ πάλι γιὰ τοὺς τόσο προσφιλεῖς συμπατριῶτες τῆς ἀγαπημένης του Ἑβελίνας, ποὺ στάθηκε ἡ Ἡγερία τῶν τελευταίων χρόνων τῆς ζωῆς του, καὶ ποὺ τόσο καλὰ τοὺς γνώρισε.

Παρ' ὅλες τὶς ἐπικρίσεις καὶ τὰ

(3) Ὁπου παρ., σελ 319.

(4) Ὁπου παρ., σελ. 319—323.

παράπονα εἶναι, τελικά, εὐνοϊκὰ διαθεγμένοις ἀπέναντί τους. "Ἐτσι, ἀφοῦ, πρῶτα, πεῖ πὼς «οἱ πολωνοὶ δὲν λένε ποτὲ κούφια λόγια» καὶ πὼς «εἶναι παλληκάρια μὲ ἀπλότητα καὶ συνέπεια», τοὺς ἀπονέμει τὸ μεγαλύτερο ἔπαινο ἀποκαλώντας τους, γιὰ τὴν σπιρτάδα καὶ τὴν σκωπτικότητα τοῦ πνεύματός τους, «γάλλους τοῦ Βορρά». (5) "Ἄν σκεφθοῦμε τὴν ἐθνικὴ ὑπερηφάνεια τῶν γάλλων τῆς ἐποχῆς καὶ τὸ αἶσθημα τῆς ἀνωτεροτήτας τοῦ ἴδιου τοῦ Μπαλζάκ γιὰ τὸ λαὸ τοῦ καὶ τὸ συγκρατημένο σωθινισμό τοῦ μὴ τέτοια ἐξομοίωση ἰσοδυναμεῖ μὲ πλήρη ἀναγνώριση τῆς καταπιεζόμενης καὶ ἀμφισβητούμενης πολωνικῆς ἐθνότητος, ποὺ τὸ ἴδιο τότε, ὅπως καὶ τώρα, πολλοὶ προσπάθησαν νὰ μειώσουν καὶ νὰ περιορίσουν τὰ δικαιώματά της γιὰ ἀπόλυτη αὐτοδιάθεση καὶ ἐλευθερία.

Δὲν ξέρουμε ἂν ἔχει γράψει ἄλλοι ἄλλες σκέψεις γιὰ τοὺς πολωνοὺς ὁ μέγας αὐτὸς συγγραφέας. "Ὅπως καὶ νᾶναι καὶ αὐτὲς μόνο εἶναι ἀρκετὲς γιὰ νὰ δείξουμε πόσο εὐνοϊκὰ στάθηκε ἀπέναντί τους καὶ μὲ πόση εὐμένεια εἶδε τοὺς ἴδιους καὶ τοὺς ἀγῶνες τους γιὰ τὴν ἐλευθερία. Φυσικά, δὲν ἦταν ὁ μόνος ποὺ ἀγάπησε καὶ συμπαραστάθηκε στὰ δίκαια αἰτήματά τους. Ἦταν ὅμως ἕνας ἀπὸ τοὺς λίγους ποὺ, χωρὶς ὑπερβολὲς καὶ λυρικές ἐξάρσεις εἶδε τὴν φύση τοῦ χαρακτήρα τους στὶς σωστές του διαστάσεις καὶ τὸν περιέγραψε μὲ ἐπιστημονικὴ σχεδὸν ἀκρίβεια. Αὐτοὶ ἦταν, εἶναι καὶ θᾶναι οἱ πολωνοὶ : "Ὅπως τοὺς εἶδε, τοὺς γνώρισε καὶ τοὺς περιέγραψε ὁ μέγας ἐκεῖνος στοχαστής, ὁ βαθὺς ἀνατόμος τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς, ὁ μοναδικὸς ἴσως δημιουργὸς τῆς τέχνης ποὺ μέσα του ἰσοζυγιάζονταν ἀρμονικὰ μαζί μὲ τὴν καλλιτεχνικὴ ἰδιοσυγκρασία, ἡ ἐπιστημονικὴ ἀκρίβεια, ἡ φιλοσοφικὴ ἐμβάθυνση καὶ ἡ

κοινωνιολογικὴ σύλληψη καὶ ὄραση τῆς πραγματικότητος.

Φυσικά, κανένας δὲν τόλμησε ν' ἀμφισβητήσῃ τίς ἀλήθειες τοῦ αὐτοῦ. Ἀντίθετα ὅλοι, τότε καὶ μετὰ, λίγο ἢ πολύ, θὰ συμφώνησαν μαζί τους. "Ἀλλωστε, τὰ πολλὰ χρόνια ποὺ πέρασαν καὶ τὰ γεγονότα ποὺ ἐπακολούθησαν μᾶς πείθουν πὼς δὲν ἔπρεπε καθόλου ἔξω ὁ Μπαλζάκ αὐτοὺς χαρακτηρισμοὺς αὐτοῦ. Οἱ ἴδιοι οἱ πολωνοὶ τὸν δικαίωσαν. Μὲ ἔργα καὶ λόγια, ἡρωϊσμοὺς καὶ παραδείγματα ἀπέδειξαν πὼς εἶναι οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι ποὺ δὲν διστάζουν μπροστὰ σὲ τίποτα, πὼς εἶναι ἔτοιμοι νὰ πέσουν ἀπὸ γκρεμὸ ὅσο καὶ νὰ ὀρμήσουν ἐφίπνοι αὐτοὶ ἐπάνω στὰ σιδερόφραχτα γερμανικὰ ἄρματα. "Ὅχι ἀστόχαστα γιὰ τοῦτο ἀπὸ τὰ χρόνια ἀκόμα τοῦ Μπαλζάκ οἱ ἐπαναστάσεις καὶ τὰ κινήματα στὴ χώρα τους διαδέχονται τὸ ἓνα τ' ἄλλο μὲ μιὰ ἀκρίβεια σχεδὸν μαθηματικὴ. Ἡ ἐλεύθερη φύση τοῦ πολωνοῦ δὲν ἀνέχθηκε καὶ δὲν θ' ἀνεχθεῖ ποτὲ τὴν ὁποιαδήποτε εἶδους καταπίεση. Πάντοτε θὰ ξεσηκώνεται καὶ πάντοτε θὰ διεκδικεῖ τὰ δικαιώματά καὶ τίς ἐλευθερίες ποὺ πιστεύει πὼς τοῦ ἀνήκουν. "Ὅποιοιδήποτε κι ἂν εἶναι οἱ δυνάστες του, ντόπιοι ἢ ξένοι, ὁ πολωνὸς θὰ μένει ἀπέναντί τους, ἐχθρικός καὶ ἀσυμφιλίωτος. "Ὅχι ἄδικα γιὰ τοῦτο καὶ χωρὶς λόγο, λίγα χρόνια ἀργότερα, ὁ Μάρξ θὰ γράψῃ, πὼς «ἡ Πολωνία εἶναι τὸ ξένο θερμόμετρο τῆς ἐντάσεως καὶ τῆς ζωτικότητος ὅλων τῶν ἐπαναστάσεων ἀπὸ τὸ 1789». Θάταν πολὺ χρήσιμος τὴν παρατήρηση τοῦτῃ τοῦ θεωρητικοῦ τοῦ σύγχρονου ἐξουσιαστικοῦ πνεύματος νὰ τὴν θυμόνται πάντα ὅλοι οἱ μεγάλοι, σὲ Δύση καὶ Ἀνατολή, ἐχθροὶ καὶ φίλοι, «προστάτες» καὶ κηδεμόνες, αὐτόκλητοι καὶ αὐτοδιόριστοι, τοῦ μεγάλου καὶ ἀδάμαστου πολωνικοῦ λαοῦ.

(5) "Ὅπου παρ., σ. 246.

Οἱ Ἕλληνες καί ὁ ἀντισιωνισμός

Ο ἀντισιωνισμός σέ καμμιὰ περίπτωση δέν ἀποτελεῖ ἰδεολογική θέση τῶν Ἑλλήνων. Γιά πολλοὺς λόγους:

Πρῶτον, διότι ὁ ἀντισιωνισμός, καθῆαυτόν, ἀποτελεῖ κλασσική περίπτωση δογματισμοῦ καὶ μισαλλοδοξίας, πού στήν πράξη μεταφράζεται σέ φανατισμό. Λόγω τῆς ἀρνητικῆς ἰδεολογικῆς ἀφετηρίας του, ἀναγκαστικά ὁ ἀντισιωνιστής «στρέφεται πρὸς τὰ ἔξω», ἡ σκέψη του καὶ ἡ δράση του εἶναι κατεδαφιστικές, ὄχι ἀνοικοδομητικές, ὁ σκοπὸς τους εἶναι ἡ ἐξόντωση ἄλλου καὶ ὄχι ἡ ἀνύψωση καὶ βελτίωση τοῦ ἑαυτοῦ του. Ὁ ἀντισιωνιστής εἶναι πάντοτε ἓνας ἐξωσπρεφῆς φανατικός — καὶ ἡ θεωρητικὴ αὐτὴ διαπίστωση ἐπαληθεύεται πρακτικὰ σ' ὅλες τίς περιπτώσεις ἀντισιωνισμοῦ πού ἔχουν ἐμφανισθῇ ἔως τώρα μέσα στήν ἱστορία. Ἡ ἰδεολογικὴ ἐξωστρέφεια τοῦ ἀντισιωνιστῆ, πού τὸν μεταβάλλει ὑποχρεωτικά σέ ἐξουσιαστικό, δογματικό, μισαλλόδοξο καὶ φανατικό, τὸν καταντᾷ ἰδεολογικὸν ἀντίποδα τοῦ Ἑλλήνα, δεδομένου ὅτι ἡ ἐξουσιαστικότητα, ὁ δογματισμός, ἡ μισαλλοδοξία καὶ ὁ φανατισμός ἀποτελοῦν πνευματικά καὶ πολιτικά φαινόμενα ἀπολύτως ἕξανα πρὸς τὴν ἑλληνικὴ ἀντίληψη περὶ ζωῆς καὶ περὶ Κόσμου καὶ δέν ἔχουν ἐμφανισθῇ ποτέ, οὔτε καν σέ σπαργα-

νώδη μορφή, στήν πνευματικὴ, πολιτικὴ, καὶ θρησκευτικὴ ἱστορία τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἐν ὅσῳ οἱ Ἕλληνες ἀκολουθοῦσαν δικό τους, αὐτόνομο ἰδεολογικὸ δρόμο.

Δεύτερον, διότι ὁ ἀντισιωνισμός ἀποβαλεῖ καθαρά ἀμυντικὸ φαινόμενο. Ὁ ἀντισιωνιστής αἰσθάνεται ὑποδεέστερος, κατώτερος ἀπέναντι σπῆ Σιών, δέν πιστεύει στὸ ἰδεολογικὸ «ἐγὼ» του — διότι δέν διαθέτει δικιά του σκέψη — δεδομένου ὅτι ὁ ἀγώνας του ἐξελίσσεται σέ συνάρτηση πρὸς ἓνα καὶ μοναδικὸν ἀντίπαλο, τὸν σιωνισμό. Ἀλλωστε, ὁ ἀντισιωνισμός χρησιμοποιεῖ πάντοτε τίς ἴδιες μορφές πάλης μετὰ τὸν σιωνισμό. Ἄν δέν ὑπάρχη σιωνισμός, ὁ ἀντισιωνιστής δέν ἔχει κανένα λόγο νὰ ἀγωνισθῇ. Δέν μάχεται, λοιπόν, γιὰ νὰ κατακτήσῃ κάτι, ἀλλὰ γιὰ νὰ ὑπερασπισθῇ ἀπέναντι στῇ Σιών αὐτὰ πού τοῦ ἀφαιρεῖ καὶ κατέχει ἡ τελευταία, καὶ γιὰ νὰ τὰ ἀνακαταλάβῃ γιὰ λογαριασμό του.

Ἄν κάποτε οἱ ἀντισιωνιστές, καθ' ἑαυτούς, ἐπιβληθοῦν, εἶναι προφανές ὅτι θὰ παραμείνουν καὶ θὰ κινοῦνται μέσα στὸν ἰδεολογικὸ καὶ τὸν ἠθικὸ χῶρο (δηλαδή τὰ ἐξουσιαστικά δόγματα) πού κατέχει ὁ σιωνισμός, διότι τὸ ἰδεολογικὸ τους «βεληνεκές» μόνον αὐτὸ τὸν χῶρο μπορεῖ νὰ καλύψῃ, δέν φθάνει ἔξω ἀπ' αὐτόν.

Τρίτον, διότι ὁ ἀντισιωνισμός εἶναι καθαρά σιωνιστικὸ

φαινόμενο. Ὁ λόγος ὑπάρξεως τοῦ ἀντισιωνισμοῦ εἶναι ὁ σιωνισμός. Τὰ δύο αὐτὰ συνιστοῦν ἓνα ἀξεχώριστο καὶ ταιριαστό ζευγάρι. Δὲν νοεῖται ἀντισιωνισμός χωρὶς τὸν σιωνισμό. Ὁ σιωνισμός δημιουργεῖ τὸν ἀντισιωνισμό, ἀλλὰ καὶ ὁ ἀντισιωνισμός δημιουργεῖ, ἐνισχύει καὶ «θρέφει» τὸν σιωνισμό. Ἀλληλοσυντηροῦνται καὶ ἀλληλοελέγχονται. Ὅσοι δὲν τὸ καταλαβαίνουν αὐτό, πάσχουν ἀπὸ πολιτικὴν ἡλιθιότητα. Καὶ ὅσοι τὸ καταλαβαίνουν — ἂν δὲν διαθέτουν θεωρητικὴ σκέψη, ἡ ἱστορία μπορεῖ νὰ ἀναπληρώσῃ τὴν ἀδυναμία τους — καὶ μολοντοῦτο δροῦν ἀντισιωνιστικά, δουλεύουν συνειδητὰ γιὰ τὴν διαιώνισις τοῦ θριάμβου τῆς Σιών στὸν Κόσμο.

Ὁ ἀντισιωνισμός τοῦ Χίτλερ ἐστρεώσε μὲ τὸν Β΄ Παγκόσμιον Πόλεμον τὴ σιωνιστικὴ κυριαρχία στὴ Γῆ — καὶ ἓνα ἄλλο ἀποτέλεσμά του ὑπῆρξεν ἡ ἱδρυσις τοῦ Κράτους τοῦ Ἰσραήλ. «Ἐναντὶα ταῦτα» (= τὰ ἰδια πράγματα εἶναι ἀντίπαλα), ἔλεγε ὁ μέγιστος τῶν φιλοσόφων Ἡράκλειτος ὁ Ἐφέσιος.

Τέταρτον, ὁ ἀντισιωνισμός, ἐκτὸς τῆς ἀρνητικότητάς του, τοῦ φανατισμοῦ του, τοῦ ἀμυντικοῦ χαρακτήρα του καὶ τῆς σιωνιστικῆς «μῆτρας» του, ποὺ τὸν καθιστοῦν ἐντελῶς ἀσυμβίβαστο μὲ τὸ Ἑλληνικὸ Πνεῦμα καὶ τὴν Ἑλληνικότητα, ἀποτελεῖ καὶ ἰδεολογικὸ πλαίσιο σκέψεως καὶ δράσεως ὑποτιμητικὸ γιὰ τὸν Ἕλληνα. Ὁ ἰδεολογικὸς Ἕλληνας ὑποβιβάζει τὸν ἑαυτὸ του, ὄντας ἀντισιωνιστής. Φορέας τῶν ὑψηλῶν καὶ καθολικοῦ κύρους ἀληθειῶν, ἰδεῶν, ἀρχῶν καὶ ἀξιῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Πνεύματος, θὰ ἦταν ἀστείον νὰ θέσῃ σὰν μοναδικὸ σκοπὸ τοῦ ἰδεολογικοῦ ἀγῶνα του τὴν ἄμυνα καὶ καταπολέμη-

ση τῶν ἀνοήτων, ἀπλοϊκῶν καὶ παιδαριωδῶν δογμάτων — θρησκευτικῶν καὶ πολιτικοκοινωνικῶν — τοῦ Ἑβραϊκοῦ Πνεύματος. Θὰ ἦταν σὰν νὰ ἔστρεφε ἓνας στρατὸς καὶ νὰ ἐξαντλοῦσε τὰ πυρὰ τῶν συστοιχιῶν τῶν πυραύλων καὶ τῶν ἄλλων μοντέρνων ὀπλῶν ποὺ διαθέτει, πάνω σὲ μιὰ ὀρδὴ πρωτογόνων πολεμιστῶν ἐξωπλισμένων μὲ βέλη καὶ δόρατα. Διότι ἀκριβῶς σὲ ἰδεολογικὸ ἐπίπεδο, ἡ διαφορὰ μεταξὺ Ἑλληνικοῦ καὶ Ἑβραϊκοῦ Πνεύματος εἶναι ἡ ἰδια μὲ τὴ διαφορὰ σὲ μαχητικὴ ἱκανότητα μεταξὺ ἑνὸς ὑπερσύγχρονου στρατοῦ καὶ ἑνὸς μπουλουκιοῦ καννιβάλων μαχητῶν τῆς ἀφρικανικῆς ζούγκλας. Ὁ ἀντισιωνισμός γιὰ τὸν πνευματικὰ Ἕλληνα δὲν εἶναι ἀπλῶς κάτι τὸ ἐπιζήμιο, εἶναι παγίδα, διότι περιορίζει καὶ ἐξαντλεῖ τὸν ἀγῶνα του σὲ μιὰ φθοροποιὸ καὶ μὴ ἀναγκαία ἄμυνα καθ' ἣν στιγμὴν τὸ ἰδεολογικὸ του ὀπλοστάσιον τοῦ ἐπιτρέπει ἄνετα νὰ κατακτήσῃ ἰδεολογικὰ τὸν Κόσμον. Ἄν ὁ ἰδεολογικὰ μὴ Ἕλληνας, ποὺ δὲν εἶναι — καὶ ἄρα δὲν αἰσθάνεται — φορέας δικῶν του ἀξιῶν καὶ ἰδεῶν, ἔχῃ κάποια ἐλαφρυντικά, γιὰ νὰ εἶναι ἀντισιωνιστής, ὁ φορέας τῆς ἑλληνικῆς ἀντιλήψεως γιὰ τὴ ζωὴ καὶ τὸν Κόσμον, ποὺ γίνεται ἀντισιωνιστής, εἶναι ἀσυγχώρητος.

Δὲν πρέπει, λοιπόν, οἱ πνευματικὰ Ἕλληνες νὰ διαπράξουν τὸ μοιραῖον στρατηγικὸ σφάλμα, ταυτίζοντας τὸν ἀγῶνα τους μὲ τὸν ἀντισιωνισμό, καὶ περικλείοντας τὸν κύκλον τῶν ἰδανικῶν τους μέσα στὸ ταπεινὸ καὶ ἡττοπαθὲς πλαίσιον τῆς ἄμυνας κατὰ τοῦ Ἑβραϊσμοῦ. Οἱ ἀγωνιστικοὶ στόχοι, οἱ στρατηγικοὶ ἀντικειμενικοὶ σκοποὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Πνεύματος εἶναι πολὺ εὐρύτεροι, πολὺ πιὸ μεγάλοι : εἶναι οἰκουμενικοί, πανανθρώπινον, εἶναι κυρίως θετικοὶ καὶ ὄχι ἀρνητικοί, καὶ

συγκλίνουν προς έναν όραματισμό που είναι ο ίδιος ο όραματισμός ολόκληρης της ανθρωπότητας για ένα καλύτερο, φωτεινότερο, έλλη-νικώτερο Μέλλον. "Αν στην κίνηση προς την κατάκτηση των υψηλών αυτών στόχων παρεμβάλλονται κάποιες σιωνιστικές όρδες — κάποια κατεστημένα έθριογενή θρησκευτικά και κοινωνικοπολιτικά δόγματα, άπ' αυτά που έπεβλήθησαν και κυριαρχούν στον σύγχρονο πα-ραικμιακό και άρρωσποιημένο Κόσμο — τότε νοούνται κάποια πολεμικά «έ-πεισόδια» για την έξάλειψη των έχ-θρικών έστιών αντίστασης — αλλά μόνον έπεισόδια. Ο πόλεμος διεξά-γεται για εύγενείς κατακτήσεις και όχι για την έξουδετέρωση έστιών. Καί ένιάση περιπτώσει, ή έπιθεση εναντίον των έστιών γίνεται, διότι οί έστιές παρενοχλούν την κίνηση και όχι για να παρενοχλή ή κίνηση τις έστιές. Η κίνηση των Έλλήνων δέν κατευθύνεται προς τη Σιών, άλ-λά άπλως έν τη εξέλιξει της συναντά τα σιωνιστικά ιδεολογικά έμπόδια — και είναι υποχρεωμένη να τα έξουδε-τερώσει. Ο «άντισιωνισμός» του Έλ-ληνα — και ο «άντισιωνισμός» που τυχόν θά θεωρηθί ότι ύπάρχει στις έπόμενες σελίδες — έχει σταθερό σημείο αναφοράς του την έλληνική αλήθεια και τό νόημά του είναι αυ-τό: άναγκαστική — και άνεπιθύμη-τη — αντιμετώπιση της έθραι-κής άρνήσεως άποκλειστι-κά από την άφετηρία της έλλη-νικής θέσεως. "Αν ή έξά-πλωση της έλληνικής θέσεως δέν προσκρούη στην σιωνιστική αντίδρα-ση, για τους Έλληνες ο σιωνισμός είναι έν-τελώς άδιάφορος, άνύ-παρκτος.

Και πρέπει, σέ κατακλείδα, να δι-ευκρινισθί ότι ο σιωνιστής δέν ταυ-

τίζεται μέ τον φυλετικά Έθραίο. "Ο-πως, για μάς, ο όρος Έλληνας ση-μαίνει τον πνευματικά Έλληνα και δέν άφορά στον φυλετικά Έλληνα ή στον Έλληνα ύπήκοο, έφ' όσον αυτοί δέν χαρακτηρίζονται από τα γνωρί-σματα της Έλληνικότητας, έτσι και ο όρος Έθραίος αναφέρεται στον φο-ρέα της δογματικής και λογισιαστικής και λογοκρατικής και άν-τιλήψεως, της σιωνιστικής ή άντιλήψεως, και δέν άφορά στον φυλετικά έθραίο ή τον πολίτη του Κράτους του Ίσραήλ, έφ' όσον δέν σκέπτονται σιωνιστικά. Αντίθε-τα, ο όρος Έθραίος μπορεί νά άφορά οίονδήποτε φυλετικά μ ή Έθραίο, όπως π.χ. τον φυλετικά Έλληνα, Αμερικανό, Εύρωπαίο, Α-σιάτη, Αφρικανό κλπ., που σκέπτεται έθραϊκά, δηλ. δογματικά, έξουσιαστικά, οίκονο-μιστικά, λογοκρατικά.

Θά ήταν μ ή έλληνική σκέ-ψη ή ρατσιστική αντίληψη ότι ο κάθε φυλετικά έθραίος είναι ταυτόχρο-να και ένας έξουσιαστής. Εμείς λέ-με, ότι ένας φυλετικά έ-θραίος, μπορεί νά εί-ναι Έλληνας κατά την σκέψη και τό ήθος, ό-πως Έλληνας μπορεί νά είναι και οίσοδήποτε άλλος, Αμερικανός, Εύ-ρωπαίος, Ασιάτης, Αφρικανός κλπ.

"Αν χρησιμοποιούνται οί όροι Έ-θραϊσμός, Έθραϊκό Πνεύμα, έθριο-γενής κλπ. για την δήλωση έννοιών, όπως ο Δογματισμός, ο Αστοκαπι-ταλομαρξισμός, ο Οικονομισμός, ή Διεθνής Έξουσία κλπ., σ' αυτό δέν φταίνε εκείνοι που τους χρησιμοποι-ούν, όπως δέν φταίνε και οί άπλοι έθραίοι, που δέν διαφέρουν από ό-λους τους άλλους ανθρώπους, αλλά φταίει ή σκέψη και ή πρακτική των ή-

δεολογικά Ἑβραίων, τῶν σιωνιστῶν, ὅπως ἐμφανίζεται στὴν ἀρχαία, νεώτερη καὶ σύγχρονη πολιτικὴ καὶ πνευματικὴ ἱστορία τοῦ Ἑβραϊσμοῦ, σκέψη καὶ πρακτικὴ ποὺ τοὺς κατα-

τάσσει δίκαια στὴν ἀντιπροσωπευτικὴ κατηγορία τῶν δογματικῶν, τῶν ἐξουσιαστῶν, τῶν συνωμοτῶν καὶ τῶν πλουτοκρατῶν.

(Ἀναδημοσίευση ἀπὸ τὸ δοκίμιο τοῦ Δημήτρη Ι. Λάμπρου, «Ἀναζήτηση», Ἀθήνα 1981, σ. 139 - 142).

“Οραμα οίκουμενικό

Λέν μπορεί με κανένα τρόπο αυτή η ζωή—ψέμα που ζούμε σήμερα όσοι κατοικοῦμε στὸν πατροπαράδοτο ἑλληνικὸ χῶρο, νὰ ἔχη ὁποιαδήποτε σχέση με τὸ «ἐλ λ η ν ι κ ό»: γιὰ τὸν λόγο ὅτι τὸ κύριο χαρακτηριστικὸ αὐτοῦ ποὺ ὀνομάζουμε «ἑλληνικόν», εἶναι ἡ ἀλήθεια· αὐτὴ ἡ ἀνιεράρχητη, ἡ παντοδύναμη, ἡ ὑψιστὴ θεὰ τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ποὺ ποτὲ δὲν ὑποτάσσεται σὲ καμμιά ἄλλη ἀρχή — οὔτε κὰν στὴν ἀρχὴ Ἑλλάδα, ἂν συμβῇ ἡ Ἑλλάδα νὰ συγκρούεται καὶ νὰ ἀντιφάσκη πρὸς τὴν ἀλήθειαν.

Πραγματικά, τὰ κύρια γνωρίσματα τῆς σημερινῆς ζωῆς μας, ὅσα ἀκριδῶς στοιχειοθετοῦν τὸ πλαίσιο τῆς πνευματικῆς, πολιτικῆς καὶ κοινωνικῆς τάξεως πραγμάτων μέσα στὴν ὁποία κινούμαστε, εἶναι ὅτι ἀκριδῶς ἀποτελεῖ τὴν ἀντίθεση, τὴν ἄρνηση τοῦ ἐ λ λ η ν ι κ ο ῦ: ὁ ἀστοκαπιταλισμὸς οἰκονομισμὸς εἶναι ὁ χυδαῖος ἰδεολογικὸς ἀντίποδας τοῦ ἑλληνικοῦ ἰδεαλισμοῦ — ἡρωϊσμοῦ· τὸ δόγμα αὐτὴ ἡ χαμερπῆς ἐξουσιαστικὴ ἀρχαία ἐφεύρεση τοῦ ἰουδαϊκοῦ πνεύματος, δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο ἀπὸ τὴν ἀνατροπὴ τῶν ἀποκλειστικὰ ἑλληνικῶν πνευματικῶν ἀξιῶν τοῦ διαλόγου, τοῦ ἐλέγχου, τῆς ἔρευνας, τῆς διαλεκτικῆς· ἡ ἐξουσία, σ’ ὅλες τὶς μορφές της, ἀπὸ τὴ θρησκευτικὴ—πνευματικὴ, μέχρι τὴν πολιτικὴ — οἰκονομικὴ ποὺ στὶς μέρες μας γιγαντῶθηκε τερατῶδως, εἶναι αὐτὴ ποὺ κατέλαβε τὴ θέση τῆς ἑναρχικῆς κοινωνίας, αὐτοῦ τοῦ ἐπίσης καθαρὰ ἑλληνικοῦ πολιτικοῦ ἰδανικοῦ ἀλλὰ καὶ πολιτικῆς πράξεως· ὁ ὕπουλος ἰδεολογικὸς, πολιτικὸς καὶ κοινωνικὸς ἐξανδραποδισμὸς τῶν ἀτόμων καὶ τῶν ὁμάδων, ποὺ στηρίχθηκε στὴν ὠμὴ ἄρνηση τοῦ Ἑλληνικοῦ Λόγου, πῆρε τὴν μορφή μιᾶς, ἀσύλληπτης ἐκτάσεως, ἡθικοπνευματικῆς δουλείας τοῦ σύγχρονου ἀνθρώπου, δουλείας ποὺ συγκρινόμενη με τὴν παλαιὰ «νομικὴ δουλεία» εἶναι χίλιες φορές πιὸ ἐξουθενωτικὴ, πιὸ ἀβάσταχτη, πιὸ αἰσχρὴ· καὶ οὕτω καθεξῆς.

Δέσμοι τῆς πιὸ ἀδυσώπητης ἰδεολογικῆς τυραννίας ποὺ ἐγκαθιδρύθηκε ποτὲ στὸν κόσμον, ἐγκλειστοὶ στὴν πιὸ σκοτεινὴ πνευματικὴ φυλακὴ τῆς ἱστορίας, τυφλὰ ἔρμαια μέσα στὴν κόλαση ἑνὸς τρόπου ζωῆς ποὺ ἔχασε κάθε τι τὸ φυσικόν, τὸ γνήσιον, τὸ ἀληθινόν, μετὰ δυὸ λόγια στερημένοι ἐντελῶς ἀπὸ τὴν ἀλήθειαν στὴ σκέψη καὶ στὴ πράξη μας, παραδέρνουμε ἀσύνειδοι μέσα σ’ ἓνα χάος, ὀδεύουμε πάνω σὲ μιὰ ὀλισθηρὴ τροχιά ποὺ δὲν ἔχει ἀρχή, δὲν ἔχει κατεύθυνση καὶ δὲν ἔχει τέλος — καί, τὸ χειρότερον, διακατεχόμεστε ἀπὸ τὴν αὐταπάτη ὅτι «προοδεύουμε» καὶ «ζοῦμε καλύτερα ἀπὸ πρὶν». Αὐτὸ τὸ τελευταῖον σημεῖον, αὐτὴ ἡ παραλυτικὴ ψευδαῖσθηση,

εἶναι ἴσως καὶ τὸ πιὸ σημαδιακὸ στοιχεῖο τῆς κρίσεως, τῆς παγκόσμιας, τῆς πανανθρώπινης κρίσεως: Ἄν αὐτὸς ὁ μῦθος ἐξακολουθήσῃ νὰ συντηρῇται γιὰ πολὺ, ἂν, ὅπως συμβαίνει τώρα, ἡ κατεστημένη Ἐπιστήμη, ἡ Τέχνη, ἡ Φιλοσοφία, ἡ Τεχνολογία, δὲν ἀποτινάξουν τὴν τυραννία τῶν πολιτικοκοινωνικῶν δογμάτων καὶ δὲν ἀποβάλουν τὴν ιδιότητα τῆς ὑπερέτριας μιᾶς ἄθλιας παγκόσμιας ἐξουσίας, γιὰ νὰ βροῦν ἀπελευθερωμένες τὴν ἀλήθεια, τὴ διέξοδο πού θὰ ἐπιτρέψῃ τὴν ἀπόδραση ἀπὸ τὴ θανάσιμη φάκα τῆς προϋούσης παρακμῆς, πού μᾶς αἰχμαλώτισε, πρέπει νὰ δεχθοῦμε, ὅτι τὸ ἀνθρώπινο εἶδος ἐξεμέτρησε τὶς μέρες του καὶ εἶναι ἀπλῶς ζήτημα πολυῦ ἢ λίγου χρόνου ἡ ἐξαφάνισή του ἀπὸ τὸν πλανήτη.

Τυπικὰ «Ἑλληνες» ἀκόμη, λοιπόν, ἐμεῖς οἱ πολῖτες τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους, πιαστήκαμε στὸ δόκανο πού ἐπὶ αἰῶνες ἐτοίμαζαν καὶ μοντάριζαν συνωμοτικὰ οἱ δυνάμεις τοῦ σκότους, τοῦ δόλου, τῆς ὑποκρισίας καὶ τῆς ἐξουσίας, τῆς μιᾶς καὶ ἐνιαίας Διεθνοῦς Ἐξουσιαστικῆς Κλίκας πού ἐκμεταλλεύεται καὶ κυβερνᾷ ὁλόκληρο τὸν σύγχρονο Ἀστοκαπιταλομαρξιστικὸ Κόσμο. Οἱ περισσότεροι, οἱ πλείστοι, ὅπως συμβαίνει σ' αὐτὲς τὶς περιπτώσεις, ὑποτάχθηκαν στὴ μοῖρα πού ἄλλοι τοὺς καθώρισαν, βυθίστηκαν μέσα στὸ ἔλος τοῦ ὕλισμοῦ, τοῦ καταναλωτισμοῦ, τῆς ἐξαχρειώσεως, τῆς τεχνοκρατίας, καὶ τῆς ἀποδρακώσεως τοῦ ἀνθρώπινου εἶδους καὶ ἐκμηδενίστηκαν ὀριστικὰ μέσα στὶς ἀγέλες τῶν σαλταδόρων καὶ καρριεριστῶν, τῶν ταυτόχρονα δούλων καὶ τυράννων, τῶν ἠθικὰ καὶ πολιτικὰ ἐκπορνευμένων τῆς σύγχρονης ἐλληνικῆς κοινωνίας.

Ἄλλοι, ιδίως νέοι, λιγότερο τρωτοὶ στὶς σειρῆνες τῆς παρακμῆς, ἀμύνονται, δὲν προσχωροῦν, γίνονται, σὲ σχέση μὲ τὸ ἄθλιο Κατεστημένο, «περιθωριακοί» ἢ «ἀναρχικοί», ἀλλὰ υἱοθετοῦν, ἐξ ἀντιδράσεως, ἀπίθανους τρόπους κοινωνικῆς καὶ ἀτομικῆς συμπεριφορᾶς, συνήθως πιὸ χυδαίους καὶ παρανοϊκοὺς ἀπὸ τὸν κρατοῦντα ἀποκτηνωτικὸ τρόπο ζωῆς, χωρὶς νὰ φαντάζονται ὅτι γίνονται ἔτσι δείκτες, δικλείδες ἀσφαλείας, στοιχεῖα αὐτοελέγχου καὶ αὐτοσυντηρήσεως τοῦ Κατεστημένου.

Ψάχνοντας γιὰ μιὰ τρίτη, ἀνθρωπινότερη κατηγορία συγχρόνων «Ἑλλήνων», γιὰ μιὰ ὁδὸ μέσα στὴν ἀπέραντη ἔρημο τῆς πνευματικῆς ἐξαθλιωμένης ἀστοκαπιταλομαρξιστικῆς κοινωνίας μας, δὲν διακρίνουμε σὲ ἐπίπεδο ὁμάδας παρὰ θλιβερά λείψανα, ἀξιοθρήνητα ρετάρια ἐλληνικότητας, ὅσα ἐπιζοῦν ὑπὸ τύπον κούφιων ἐπιδιώσεων, στείρων ἀναμνήσεων, νεκρῶν «ἀπολιθωμάτων» μιᾶς ἄλλης ἐποχῆς, ἐνὸς ἄλλου τρόπου ζωῆς, παρεξηγημένου, συκοφαντημένου, διαστρεβλωμένου, πλαστογραφημένου. Ἀληθινὰ, ὅλοι οἱ ἰδεολογικοὶ ἐχθροὶ τῆς ἐλληνικότητας, ὅλοι οἱ ἀρνητὲς τῶν γενικοῦ κύρους ἰδεῶν, ἀρχῶν καὶ ἀξιῶν πού ἀνακαλύφθηκαν στὸν χῶρο αὐτὸ καὶ ἀνύψωσαν τὸν ἀνθρώπο ἀπὸ τὸ ἐπίπεδο τοῦ κτήνους στὶς ὑψηλὲς κορυφές τῆς

Ἀλήθειας καὶ τῆς Ἐλευθερίας, δὲν θὰ μπορούσαν οὔτε οἱ ἴδιοι νὰ ἐλπίζουν — στὰ δυὸ χιλιάδες χρόνια ποὺ ἀγωνίζονταν νὰ ἐξαλείψουν ἀπὸ τὴ Γῆ ὅ,τι ὑψηλότερο καὶ ἀληθινότερο συνέλαβε ὁ ἄνθρωπος, τὸ Ἑλληνικὸ Πνεῦμα — σὲ μιὰ τόσο ὀλοκληρωτικὴ νίκη, σὲ μιὰ τόσο ἐξουθενωτικὴ συντριβὴ τοῦ ἀντιπάλου τους: Ἄς μὴ ζοῦμε μὲ αὐταπάτες, αὐτὸ ποὺ λέμε ἐ λ λ η ν ι κ ὸ, δὲν ὑπάρχει σήμερα παρὰ ἴσως μόνο σὲ ἀτομικὸ ἐπίπεδο, μόνο στὴν καρδιὰ καὶ στὸ νοῦ ὠρισμένων, ὀλιγάριθμων ἀτόμων, μόνο στὰ μύχια τῆς ἱστορικῆς συνειδήσεως ἐλάχιστων ἀγνῶν, ἐλεύθερων καὶ φωτισμένων φύσεων, ἀπανταχοῦ τῆς Γῆς, φύσεων ποὺ ἔχουν τὴν νοητικὴ δύναμη νὰ συλλάβουν τὸ τραγικὸ ἱστορικὸ ἀδιέξοδο, ὅπου ὠδήγησαν τὴν ἀνθρωπότητα οἱ δυνάμεις τοῦ Κακοῦ καὶ νὰ ἀντιληφθοῦν ὅτι ἡ μόνη ἀκτίνα φωτὸς μέσα στὸν τεχνο—λογοκρατικὸ ζόφο εἶναι ἀκριβῶς ἡ Ἑλλάδα σὰν τρόπος ζωῆς, σκέψεως καὶ δράσεως, σὰν αἰώνιο δυναμικὸ π α ρ ὶ ο ν, ἀλλὰ καὶ δ ἑ ο ν, μ ἑ λ λ ο ν.

Οἱ ἐκλεκτὲς αὐτὲς ἀνθρώπινες μονάδες, ὅπου Γῆς, ποὺ δὲν εἶναι ἀπαράιτητα Ἑλληνες τὴν φυλὴ, τὴν γλῶσσα καὶ τὴν ὑπηκοότητα, ἀλλὰ Ἑλληνες μὲ τὴν καθαρὰ πνευματικὴ ἔννοια, ἀνεξάρτητα ἀπὸ κάθε ἐθνικὸ, ρατσιστικὸ, γλωσσικὸ γνῶρισμα, αὐτοὶ οἱ Ἑλληνες «οἱ τῆς παιδεύσεως τῆς ἡμετέρας μετέχοντες» κατὰ τὸν κλασικὸ ὅρισμό τοῦ Ἰσοκράτη, συναποτελοῦν σὲ παγκόσμιο ἐπίπεδο τὴν οἰκουμενικὴ — ἄρα, ἐλληνικὴ — πατριὰ τῆς ἐκλεκτικῆς τους συγγένειας καὶ συνιστοῦν ὅλοι μαζὶ τὸ ἐπαναστατικὸ σπέρμα, τὸν δυνάμει καταστροφέα τοῦ αἰσχροῦ παρόντος, — πού, ἀργὰ ἢ γρήγορα, θὰ κλείσῃ μοιραῖα τὸν ἀμαρτωλὸ κύκλο τῆς βασιλείας του — καὶ τὸν οἰκοδόμο, τὸν πρόδρομο καὶ πρωτεργάτη ἐνὸς ἐξαληθευτικοῦ καὶ ἐλευθερωτικοῦ μέλλοντος, ἐνὸς πανανθρώπινου Ἑλληνικοῦ Μέλλλοντος.

Τὴν κατάκτηση τοῦ Μέλλλοντος αὐτοῦ πρέπει νὰ τὴν προβλέψουμε, πρέπει νὰ τὴν διακρίνουμε μέσα στὸν σκοτεινὸ ὀρίζοντα τῆς ἱστορίας, νὰ τὴν δεχθοῦμε σὰν φ υ σ ι κ ὸ γ ε γ ο ν ὸς ποὺ ἐπέρχεται χωρὶς καμμιὰ δύναμη νὰ μπορῇ νὰ τὸ ἀποτρέψῃ, ὅπως δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ ἀποτροπὴ π.χ. μιᾶς ἐκλείψεως τοῦ ἡλίου — ἐφ' ὅσον δεχόμαστε ὅτι οἱ μεσαιωνικὲς δυνάμεις τοῦ σκότους, ποὺ κυριαρχοῦν σήμερα, τελικά, δὲν θὰ μπορέσουν, μὲ τὴν παρανοϊκὴ πορεία ποὺ ἀκολουθοῦν, νὰ ὀδηγήσουν τὸ ἀνθρώπινο εἶδος στὴν ἐξαφάνισή του ἀπὸ προσώπου Γῆς. Μ' ἄλλα λόγια ἂν δεχθοῦμε αὐτὴ τὴν αἰσιόδοξη προοπτικὴ — καὶ δὲν ἔχουμε ἄλλη ἐπιλογὴ, δὲν μποροῦμε νὰ κάνουμε ἀλλιῶς, γιατί κάτι τέτοιο θὰ ἰσοδυναμοῦσε μὲ τὴν σιωπηρὴ ἀποδοχὴ τοῦ ἱστορικοῦ θανάτου τοῦ ἀνθρώπου — πρέπει ταυτόχρονα νὰ δεχθοῦμε ὅτι αὐτὸ ποὺ θὰ σώσῃ τὴν πορεία μας μέσα στὸ χρόνο, βγάζοντάς μας ἀπὸ τὸ θανάσιμο τέλμα τοῦ ψεύδους, τῆς ὑποκρισίας, τῆς ἀνελευθερίας καὶ τῆς διαστροφῆς, δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι τίποτα ἄλλο ἀπὸ

μιὰ κατάσταση ἀλήθειας, ἐλευθερώσεως καὶ φυσικότητος, μὲ μιὰ λέξη, μιὰ κατάσταση ἑλληνική, μιὰ κατάσταση ποὺ ἡ ἑλληνική σκέψη — καὶ μὲν οὐκ αὐτὴ — συνέλαβε θεωρητικὰ καὶ πραγματοποιήσε ὕλικά, προτοῦ νοθευθῇ ἡ ἱστορική πορεία τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἀπὸ ἀλλότρια ἰδεολογικά στοιχεῖα, ἀλλότριους τρόπους θεωρήσεως τῆς ζωῆς καὶ τοῦ κόσμου.

Αὕτῃ ἡ κατάσταση δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι ἐπιστροφή στὸ παρελθόν, στὸ ἑλληνικόν, ἔστω, παρελθόν, γιατί τοῦτο, ἂν μὴ τι ἄλλο, δὲν θὰ ἦ τὰ νῦν ἐλληνικόν γινώρισμα. Πραγματικά, ἑλληνικόν δὲν σημαίνει σέ καμμιά περίπτωση ἀντιγραφή παλαιῶν προτύπων, στεῖρα ἀπομίμηση παρελθουσῶν καταστάσεων, ἀλλά, ἀντίθετα, ἀέναη δημιουργία νέων μορφῶν ζωῆς, ποὺ ἀπορρέουν ὅμως σταθερὰ ἀπὸ τίς ἴδιες αὐλές ἀλήθειες, ἀπὸ τίς ἴδιες «ἄτοπες» καὶ «ἄχρονες» οὐσίεες, ἀπὸ τὴν δέσμη τῶν αἰώνιου κύρους ἀρχῶν, τῆς «σταθερῆς» αὐτῆς τῆς Ἑλληνικότητος, ποὺ παραμένει ἀφθαρτὴ μέσα στὴν ἀπειρία τῶν «μεταβλητῶν» τῆς ποὺ ὑπόκειται στὸ χρόνο καὶ τὸν χώρο. Τὸ ἑλληνικόν, λοιπόν, σὰν δέον καὶ μέλλον, εἶναι κίνηση πρὸς τὰ ἐμπρὸς καὶ ποτὲ ἐπιστροφή πρὸς τὰ πίσω.

Τὸ πρόβλημα, τὸ μεγάλο, τὸ συγκλονιστικὸ πρόβλημα ποὺ καλούμεθα νὰ λύσουμε, εἶναι, συνεπῶς, ἡ ἀνεύρεση τοῦ τρόπου μὲ τὸν ὁποῖο θὰ ἐντοπίζουμε τὸ πραγματικὸ ἑλληνικόν καὶ ταυτόχρονα ἡ ἀνεύρεση τῶν μεθόδων ποὺ τὸ πραγματικὸ ἑλληνικόν θὰ γίνεται σύγχρονος τρόπος θεωρήσεως τῆς ζωῆς καὶ τοῦ κόσμου, θὰ γίνεται σύγχρονος τρόπος ἀτομικῆς καὶ ὁμαδικῆς δράσεως καὶ θὰ γίνεται, ἐπίσης, συνεχὲς κίνητρο καὶ μόνιμος ὁδηγὸς στὴν τραγικὴ πορεία τοῦ ἀνθρώπου μέσα στὸ χάος τοῦ χρόνου. Καὶ στὴ μιὰ καὶ στὴν ἄλλη περιπτώσει οἱ δυσκολίες, τὰ ἐμπόδια, εἶναι τεράστια. Ξεκινώντας ἀπὸ μιὰ κρατοῦσα, σήμερα, σκόπιμα διαστρεβλωμένη ἀντίληψη περὶ ἑλληνικότητος (ποὺ ἀρχίζει ἀπὸ τὸν ἐθνικισμό ἢ τὴν ἐθνικοφροσύνη, καὶ φθάνει μέχρι τὴ «ρωμιοσύνη» τῶν «κουλτουριάρηδων» καὶ τῶν σαλονιῶν τοῦ Κολωνακιοῦ), πρέπει ἀναγκαστικὰ νὰ ἀποτινάξουμε πρῶτα τίς πλάνες καὶ νὰ ἀπελευθερωθοῦμε ἀπὸ τίς παγίδες ποὺ μᾶς ἔχουν ἀποπροσανατολίσει καὶ μᾶς ἔκαναν νὰ πιστέψουμε σὲ γελοιογραφίες τῆς ἑλληνικότητος, γιὰ νὰ καθορίσουμε τὴν οἰκουμενικότητα, τὴν παγκοσμιότητα τῆς ἑλληνικῆς ἀλήθειας. Καὶ πετυχαίνοντας αὐτό, νὰ θροῦμε τὸν δυναμικὸ χαρακτήρα τοῦ ἑλληνικοῦ, τὴν ἀστείρευτὴ ἱκανότητά του νὰ παράγῃ ἀξίες ἀτομικῆς καὶ πολιτικοκοινωνικῆς ζωῆς αἰώνια νέες, αὐθεντικὲς καὶ ἐλευθερωτικὲς, ἀφοῦ αἰώνια νέα, αὐθεντικὴ καὶ ἐλευθερωτικὴ εἶναι ἡ ἀλήθεια.

Μόνον ἂν τὰ καταφέρουμε αὐτά, θὰ μπορέσουμε νὰ ἀποκαταστήσουμε μιὰ κατὰ φύσιν ζωὴ στὴ θέση τῆς ψεύτικης, ἀρρωστημένης καὶ χυδαίας χαμοζωῆς μας, ἀλλὰ καὶ θὰ μπορέσουμε νὰ ἀποτινάξουμε τὴ σκλαβιὰ τῆς ἐξουσιαστικῆς κοινωνίας καὶ νὰ φθάσουμε στὴν ἑναρχὴ κοινωνία τῆς Ἑλευ-

θερίας καὶ τῆς Ἀλήθειας. Ἀλλιῶς θὰ παραμείνουμε κι ἐμεῖς ἐξουσιαστὲς καὶ δογματικοί, κατασκευαστὲς κατεστημένων καὶ παρὰ φύσιν πολιτικοκοινωνικῶν τύπων καὶ συστημάτων — μ' ἄλλα λόγια, ἀρνητὲς, διαστρεβλωτὲς τῆς ἐλληνικότητος, καὶ νεροκουβαλητὲς στὸ μύλο τῶν ἐχθρῶν τῆς.

Καὶ ταυτόχρονα θὰ μπορέσουμε νὰ συνδεθοῦμε μεταξὺ μας μὲ τὸν πολιτικοπνευματικὸ δεσμὸ τῆς ἐκλεκτικῆς συγγένειας ὅσοι ἀπὸ μᾶς διατηροῦμε ἄγρυπνη τὴ συνειδήσή μας, ὅσοι δὲν ἔχουμε ἐξαλλοτριωθῇ μέσα στίς σκοτεινιῆς τοῦ ψεύδους καὶ τῆς ὑποκρισίας, ὅσοι παραμένουμε ζωντανοὶ ἀνάμεσα στοὺς ἐκμηδενισμένους καὶ κουρασμένους. Καὶ ὅταν φθάσουμε, ἐμεῖς, τὰ μεμονωμένα ἄτομα, στὸ ἐπίπεδο τῆς ομάδας, θὰ μπορέσουμε νὰ ἀνασύρουμε ἀπὸ τὸ βυθὸ τοῦ χαμοῦ καὶ τοὺς ἄλλους, ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, γιὰτὶ ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, καὶ οἱ πιὸ κακοδρομισμένοι, διατηροῦν θαθεῖα κατὰχωνιασμένο μέσα τους τὸ καλὸ, τὸ ὑγιές, τὸ ἀληθινό, τὸ ἐλληνικό. Ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, σ' ὅλη τὴ Γῆ, εἶναι κατὰ θάθος Ἕλληνες. Γιὰτὶ ἰσχύει αὐτὸ πού συνέλαβε ὁ μέγας ἐνσαρκωτὴς τῆς οἰκουμενικότητος τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ὁ Ἀλέξανδρος, ὁ ὁποῖος «ὡς θεόθεν ἀρμοστής καὶ διαλλακτὴς τῶν ὄλων», συμβίβασε «τοὺς βίους καὶ τὰ ἥθη» τῶν πιὸ διαφορετικῶν ἐθνῶν καὶ πρόσταξε ὅλους τοὺς ἀνθρώπους νὰ θεωροῦν «πατρίδα μὲν τὴν οἰκουμένην, συγγενεῖς δὲ τοὺς ἀγαθοὺς, ἄλλοφύλους δὲ τοὺς πονηροὺς» (Πλούταρχος, «Περὶ Ἀλεξάνδρου τύχης ἢ ἀρετῆς», Λόγος Α'). Ἔως αὐτὴν τὴν ἰδέα, ἔφθασε ὁ μεγαλύτερος Ἕλληνας ὄλων τῶν ἐποχῶν καὶ ἕως αὐτὴν πρέπει νὰ φθάσουμε κι ἐμεῖς, ἔστω 23 αἰῶνες μετὰ ἀπ' αὐτόν: «Σ υ γ γ ε ν ε ἰ ς τ ὼ ν Ἑ λ λ ῆ ν ω ν ε ἰ ν α ι ο ἰ ἄ γ α θ ο ἰ , ἄ λ λ ὄ φ υ λ ο ι δ ῆ ο ἰ π ο ν η ρ ο ἰ». Καὶ μὲ ἰδεολογικὴ ἀφετηρία μας τὴν ἀντίληψη αὐτή, ἃς προχωρήσουμε στὴν κάθαρση τοῦ ἄγους τῆς Λογοκρατίας καὶ τῆς ἀστοκαπιταλομαρξιστικῆς — καταναλωτικῆς συμφορᾶς πού πλάκωσε τὴν αἰώνια χάρη καὶ τὸ αἰώνιο φῶς τῆς Ἑλλάδας μας, τῆς πανανθρώπινης Ἑλλάδας μας.

Δημήτρης Ι. Λάμπρου